

gemeente
HEEZE-LEENDE

PROGRAMMABEGROTING

2022-2025

Inhoud

1. Algemeen	3
<i>Aanbieding programmabegroting 2022</i>	4
<i>Leeswijzer</i>	5
<i>Financieel perspectief 2022-2025</i>	6
2. Programmaplan	8
<i>Programma 1: Dienstverlening en bestuur</i>	9
<i>Programma 2: Wonen, bedrijven en recreëren</i>	16
<i>Programma 3: Samen leven en participeren</i>	28
3. Paragrafen	40
<i>Paragraaf lokale heffingen</i>	41
<i>Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing</i>	46
<i>Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen</i>	55
<i>Paragraaf financiering</i>	59
<i>Paragraaf bedrijfsvoering</i>	61
<i>Paragraaf verbonden partijen</i>	64
<i>Paragraaf grondbeleid</i>	72
4. Financiële begroting	78
<i>Recapitulatie baten en lasten</i>	79
<i>Uitgangspunten</i>	79
<i>Overzicht incidentele baten en lasten</i>	80
<i>Overzicht structurele mutaties reserves</i>	82
<i>Overzicht en toelichting reserves</i>	83
<i>Overzicht en toelichting voorzieningen</i>	86
<i>Geprognoseerde balans</i>	88
Bijlagen	89
<i>Investeringsplanning 2022-2025</i>	90
<i>Specificatie baten en lasten per taakveld 2022-2025</i>	91
<i>Portefeuilleverdeling college</i>	92

1. Algemeen

Aanbieding programmabegroting 2022

Voor u ligt de programmabegroting van de gemeente Heeze-Leende voor de periode 2022-2025. De vierde begroting die op basis van het coalitieakkoord “Samen kernachtig sterk tot stand is gekomen. De ambities die wij in het coalitieakkoord hebben verwoord, komen in dit document terug. De basis voor deze programmabegroting wordt gevormd door de kaders uit de Kadernota 2022. De programmabegroting is daarmee feitelijk een technische uitwerking hiervan.

In de aanloop van deze begroting was het financieel perspectief onduidelijk, door het uitblijven van structureel extra middelen van het Rijk. Uiteindelijk kwam er in de zomer een positief bericht uit Den Haag en is voor 2022 een extra bijdrage uit het gemeentefonds toegezegd. In de septembercirculaire 2021 is de toezegging concreet gemaakt en aangevuld met een substantiële verhoging van het accres voor de komende jaren. De effecten van de septembercirculaire zijn meegenomen in de voorliggende begroting.

De meerjaren begroting 2022 is structureel in evenwicht en sluitend. De reservepositie van Heeze-Leende is goed. Het weerstandsvermogen is uitstekend. Ruimte om eventuele incidentele risico's op te kunnen vangen is aanwezig.

In goede samenwerking met uw raad, de ambtelijke organisatie en via regionale samenwerking hebben wij de overtuiging dat Heeze-Leende erin blijft slagen om de beoogde doelen en resultaten te bereiken.

Het college van burgemeester en wethouders

Leeswijzer

In het programmaplan is aangegeven wat de gemeente Heeze-Leende wil bereiken door het benoemen van de missie, de hoofddoelstellingen en de beantwoording van de vragen 'wat willen we bereiken?' en 'wat gaat we daarvoor doen?'. Er zijn drie programma's. Per programma zijn de (verplichte) beleidsindicatoren, prestatie-indicatoren en verbonden partijen opgenomen. De programma's zijn evenals in voorgaande jaren verdeeld over producten. Uiteraard wordt aangegeven wat de kosten en opbrengsten zijn van de producten binnen de programma's.

De per programma te realiseren doelen zijn in deze programmabegroting zo concreet mogelijk beschreven. Binnen de programma's zijn hierdoor inhoudelijke kaders helder en duidelijk.

De programmabegroting bestaat uit vier hoofdstukken:

1. Algemeen

In het hoofdstuk 'algemeen' is naast de aanbidding van de programmabegroting een toelichting op de financiële hoofdlijnen van de programmabegroting opgenomen. Afwijkingen ten opzichte van het meerjarenperspectief in de door uw raad vastgestelde begroting 2021 worden toegelicht.

2. Programmaplan

In het programmaplan zijn de programma's beschreven. Het omvat de inhoudelijke keuzes om de ambities te realiseren. Onder programma *Dienstverlening en bestuur* is tevens de verplichte informatie met betrekking tot de algemene dekkingsmiddelen, de overhead, de vennootschapsbelasting en de post onvoorzien opgenomen.

3. Paragrafen

Hier wordt ingegaan op de verplichte paragrafen met betrekking tot lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen en grondbeleid.

4. Financiële begroting

In het hoofdstuk *Financiële begroting* wordt een recapitulatie van de begroting weergegeven. De informatie over de gehanteerde uitgangspunten, de incidentele baten en lasten, reserves en voorzieningen alsmede de geprognosticeerde balans vormen het sluitstuk van deze begroting.

Ook bevat de programmabegroting drie bijlagen:

- Investeringsplanning
- Specificatie baten en lasten per taakveld
- Portefeuilleverdeling college

Financieel perspectief 2022-2025

Het financieel perspectief start met de Kadernota 2022 inclusief de Meicirculaire 2021 en de structurele effecten uit de Bestuursrapportage 2021. Het financieel perspectief start derhalve met het begrotingsaldo zoals dat in het addendum was opgenomen. Vervolgens zijn de financiële effecten van voornoemde P&C-producten in de begroting uitgewerkt alsmede de effecten uit de Septembercirculaire 2021. Het resultaat leidt tot een sluitend meerjaren perspectief voor de meerjaren begroting 2022-2025 en versterking van het eigen vermogen door de meerjarige begrotingsoverschotten te storten in de Algemene reserve.

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2022		Begroting 2023		Begroting 2024		Begroting 2025	
Saldo Kadernota 2022	1.080	N	832	N	565	N	166	N
Addendum n.a.v. de meicirculaire 2021	132	V	6	V	73	N	115	N
Saldo na verwerking meicirculaire	948	N	826	N	638	N	281	N
Structurele financiële effecten na behandeling Bestuursrapportage:	23	V	23	V	23	V	23	V
Saldo na verwerking Bestuursrapportage	925	N	803	N	614	N	257	N
<i>Uitwerking uitgangspunten:</i>								
1. Actualisatie personeelsbegroting	8	V	65	V	124	V	169	V
2. Actualisatie OZB	144	V	147	V	151	V	194	V
3. Actualisatie grondexploitaties	105	V	36	V	36	N	29	N
4. Actualisatie kapitaallasten	70	V	77	N	127	N	117	N
5. Actualisatie onderhoudsplan riolering	18	V	20	V	2	N	24	V
6. Actualisatie Algemene uitkering gemeentefonds:	716	V	445	V	409	V	365	V
<i>Ontwikkelingen en moties:</i>								
7. Organisatie kernmissen	10	N	10	N	10	N	10	N
8. Ontwikkelingen sociaal domein	263	N	90	N	90	N	90	N
9. Motie 3 KN 2022 Extra inzet jongerenwerk	35	N	35	N	35	N	35	N
10. Motie 9 KN2022 Hanging Baskets dekken uit bestaande middelen	15	V	15	V	15	V	15	V
<i>Overig:</i>								
11. Overig	41	V	24	V	9	N	4	V
12. 25 jarig jubileum Gemeente Heeze-Leende	25	N	-		-		-	
<i>Septembercirculaire 2021:</i>								
- Lagere compensatie extra middelen Jeugd	38	N	26	N	25	N	22	N
- Geormerkte bedragen	25	N	3	N	2	N	3	N
- Accres septembercirculaire 2021	706	V	569	V	576	V	652	V
- Storting Algemene reserve	502	N	277	N	325	N	861	N
Saldo begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025	925	V	803	V	614	V	257	V
Saldo begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025	-		-		-		-	

Toelichting op hoofdlijnen

Bij de afzonderlijke programma's worden de ontwikkeling van de begrotingscijfers 2022 ten opzichte van de primitieve begroting 2021 toegelicht en kijken we terug op de eerdere besluitvorming door de raad. In onderstaande passages lichten we de overige mutaties toe die een nadere uitwerking zijn van de technische richtlijnen en de laatste ontwikkelingen over de uitkering van het gemeentefonds.

Uitwerking uitgangspunten

Ad. 1 Actualisatie personeelsbegroting

In de begroting 2022 is uitgegaan van een gemiddelde indexering van 1,8% overeenkomstig de macro-economische verkenning 2021 van het Centraal Planbureau. Dit in afwachting van de resultaten van de lopende onderhandelingen voor een CAO 2021/2022). Omdat in de meerjaren raming van de begroting 2021 werd uitgegaan van een hogere prijsindex leidt dit tot een daling van de salariskosten.

Ad. 2 Actualisatie OZB

In de Bestuursrapportage 2021 is aangegeven dat de gerealiseerde OZB-inkomsten hoger uitvielen dan begroot. Deze hogere baten door waardestijging zijn structureel. De OZB-opbrengsten worden daardoor met de inflatiecorrectie van 1,5% verhoogd.

Ad. 3 Actualisatie grondexploitatie

De lopende grondexploitaties en de daarbij horende onderhanden werk posities zijn geactualiseerd. Het rentepercentage waarmee in de grondexploitaties wordt gerekend, is gelijk gebleven op 1,1%. Het effect in het begrotingsresultaat is € 105.000 positief.

Ad. 4 Actualisatie kapitaallasten

De kapitaallasten zijn geactualiseerd naar aanleiding van de bijgestelde planning voor de meerjarige investeringen.

Ad. 5 Actualisatie onderhoudsplan riolering

Het tarief van riolering stijgt met 1,5% en blijft daarmee 100% kostendekkend. De exploitatielasten, de storting in de voorziening, de toe te rekenen BTW over exploitatie en investeringen zijn herzien. Dit leidt tot verschuivingen over de verschillende begrotingsjaren.

Ad. 6 Actualisatie algemene uitkering gemeentefonds

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft gesprekken gevoerd met het Interprovinciaal Overleg (IPO) en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) over de wijze waarop gemeenten meerjarig rekening mogen houden in hun begroting met de extra middelen voor Jeugdhulp. Nadere afspraken hierover waren nodig, omdat er tot nu toe alleen voor het jaar 2022 extra middelen beschikbaar zijn gesteld. Dit betreft € 1.319 miljoen bovenop de eerder toegezegde € 300 miljoen.

Tussen het ministerie van BZK, het IPO en de VNG is afgesproken dat gemeenten in hun meerjarenraming rekening mogen houden met 75% van de bedragen. Deze zijn structureel nodig volgens de Commissie van Wijzen en liggen ten grondslag aan de middelen die vanuit de Hervormingsagenda jeugd beschikbaar moeten komen.

Ontwikkelingen

Ad 7: Organisatie kermissen

Afgelopen jaar hebben we als pilot de organisatie van de kermissen uitbesteed aan een extern bedrijf. En de ervaringen zijn positief omdat veel faciliterende werkzaamheden rond schoon en veilig adequaat is verzorgd. De kosten voor de gehele organisatie bedragen € 10.000.

Ad 8: Ontwikkelingen sociaal domein

Hogere tarieven voor Jeugd en WMO en een lagere eigen bijdrage abonnementstarief leiden tot een incidenteel nadeel van € 183.000. Daarnaast voorzien we in 2022 incidenteel een extra last van € 80.000 voor het budget woningaanpassingen.

Ad 9: Motie 3 Extra inzet jongerenwerk

Om het jongerenwerk te versterken is navolging geven aan het verzoek van de raad en structureel € 35.000 toegevoegd aan de begroting.

Ad 10: Motie 9 Hangingbaskets

Bij de Kadernota 2022 is € 15.000 extra begroot voor de dekking van de Hanging Baskets de raad heeft bij motie gevraagd de dekking binnen de bestaande begroting te realiseren. Het bij de Kadernota 2022 opgehoogde budget is terugdraaid.

Overig

Ad 11: De overige mutaties betreft met name de actualisatie van rente.

Concreet

2. Programmaplan

Programma 1: Dienstverlening en bestuur

Missie

We zijn onze inwoners goed van dienst. Door inwoners en bedrijven vroeg in het traject mee te nemen vergroten we het draagvlak, verwerken we feedback, geven we duidelijkheid en voorkomen we verrassingen. De proactieve houding van de gemeente is hierin cruciaal. Daar waar mogelijk zetten we in onze dienstverlening nét dat stapje extra.

Bestuurlijke en regionale samenwerking en de samenwerking met inwoners, instellingen en bedrijven vormt de basis voor de uitvoering van ons beleid. Dit is een belangrijke pijler van onze bestuurskracht, waardoor we goed in staat zijn om te voldoen aan de opgaves waar de gemeente voor staat. We hebben een eigen identiteit en zijn zelfstandig. Dit klinkt door in onze stem in de samenwerkingsverbanden die we aan zijn gegaan of nog aan zullen gaan.

Door voldoende preventieve maatregelen en een adequate handhaving, zijn we een veilige gemeente. Ook het gemeentebestuur kan op een veilige en integere wijze zijn functie uitoefenen. We werken samen met diverse veiligheidspartners en onze inwoners en we hebben daarbij zowel oog voor objectieve (cijfers) als subjectieve (gevoelsmatige) veiligheid.

De gemeente voert een zo efficiënt mogelijk financieel beleid. Financiële voordelen zetten we in voor de gemeenschap. We zoeken actief naar cofinanciering bij de financiering van de plannen en projecten.

Hoofddoelstellingen (ambities voor deze bestuursperiode)

- (Sub-) regionale samenwerking met als doel verbetering van de kwaliteit, beperking van de risico's, beperking van kwetsbaarheden en financieel rendement.
- Verder doorontwikkelen van overheidsparticipatie, openstaan voor initiatieven van burgers.
- We zijn transparant in wat we doen: proactieve, volledige en transparante informatieverstrekking via klassieke en moderne media.
- Op niveau houden en zo mogelijk verder verbeteren van de veiligheid.
- Tegen gaan van ondermijning in het lokale bestuur.
- Financieel gezond en verantwoord beleid.
- Beperken lastenverhoging voor inwoners en bedrijven.
- Moderne en eigentijdse dienstverlening.

Producten

Het programma *Dienstverlening en bestuur* omvat de volgende producten:

Product
1.1 Bestuur
1.2 Samenwerking
1.3 Openbare orde en veiligheid
1.4 Burgerzaken
1.5 Algemene dekkingsmiddelen
1.6 Overhead
1.7 Overige baten en lasten
1.8 Vennootschapsbelasting

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
1.1 Bestuur	
<p>Een integer en transparant bestuur dat rekenschap aflegt over de totstandkoming en uitvoering van het beleid en de raad voldoende faciliteert om zijn kaderstellende en controlerende rol goed uit te voeren.</p>	<p>In 2022 vinden de gemeenteraadsverkiezingen plaats. Deze kunnen gevolgen hebben voor zowel de samenstelling van de raad, het college en voor de door de raad ingestelde werkgroepen.</p> <p>Om de raad te faciliteren in haar rol wordt het Langetermijnagenda doorontwikkeld, waarbij er meer overzicht en inzicht ontstaat wanneer welke onderwerpen op de agenda staan/komen en waarbij we willen toewerken naar een betere verdeling van de onderwerpen over de raadsvergaderingen.</p> <p>Het college heeft naast de reguliere vergaderingen één of twee keer per jaar een heidag waarin steeds andere thema's worden uitgediept.</p>
<p>Een verrassende en klantvriendelijke dienstverlening, zoveel mogelijk digitaal.</p>	<p>We willen de dienstverlening verbeteren door:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het ontwikkelen van sturingsinformatie; - met de klant samen processen te optimaliseren; - de ervaring van de inwoners regelmatig te meten en de ervaring mee te nemen in de doorontwikkeling; - inzetten van de podcast serie om de inwoners meer duidelijkheid te geven waar de gemeente voor staat en wat die kan betekenen voor hen. Het idee is om op een actueel onderwerp, thema en proces op een laagdrempelige en interactieve manier de inwoners van informatie te voorzien en waarbij inwoners ook gevraagd worden om deel te nemen.
<p>Initiatieven worden in eerste instantie door de inwoners zelf genomen. Inwoners voelen zich verantwoordelijk voor de leefbaarheid, sociale samenhang en veiligheid van hun eigen buurt/wijk.</p>	<p>Faciliteren van de dorpsraden als klankbord van de <u>gemeenschap</u> (jaarlijks organisatiebudget).</p> <p>Voortzetting bestuurlijk en ambtelijk aanspreekpunt voor de dorpsraden met periodiek overleg.</p> <p>De dorpsraden zijn klankbord van de gemeenschap en de gemeente. Dit wordt in overleg met hen vormgegeven waarbij maatwerk per dorpsraad mogelijk is.</p> <p>In 2022 wordt onderzocht hoe het burgerbudget op een andere manier ingezet kan worden dan via Burgerkracht.</p>
1.2 Samenwerking	
<p>Versterken sturing op samenwerking.</p>	<p>In de regio werken we op verschillende manieren samen (zowel binnen het sociaal als het ruimtelijk domein), naast de A2-samenwerking. Als er kansen zijn om de bedrijfsvoering te verbeteren en de efficiency te vergroten dan benutten we deze.</p>
	<p>Om voorbereid te zijn op de toekomst, zal een technische analyse van de externe ontwikkelingen en maatschappelijke opgaven die op onze inwoners en de gemeente Heeze-Leende specifiek afkomen in de komende jaren in beeld brengen. De onderliggende hoofdvraag is "Wat is er nodig om onze inwoners goed te blijven bedienen?" Deze ontwikkelingen en vraagstukken doordenken naar de behoeften van de gemeenschap en taken van de gemeente, nu en in de toekomst. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van scenario denken. Ook wordt in kaart gebracht hoe en waar we deze behoeften en taken nu hebben georganiseerd; zelfstandig en/of in samenwerking(sverbanden), zoals de GRSA2, MRE,</p>

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
	<p>Veiligheidsregio, woningmarktregio, GGD regio, arbeidsmarktregio etc. Tot slot brengen we in beeld hoe we de taken zouden kunnen organiseren, gegeven de behoeftes van onze inwoners en de onzekerheden van de toekomst. Dit vraagstuk wordt in 2022 nader uitgewerkt.</p>
1.3 Openbare orde en veiligheid	
<p>De waardering van de subjectieve veiligheid (veiligheidsbeleving) door de inwoners van onze gemeente en de objectieve veiligheid (cijfers) minimaal op hetzelfde niveau houden.</p>	<p>Uitvoeren uitvoeringsprogramma Integrale Veiligheid: Voortzetting deelname aan Taskforce Brabant Zeeland en participeren in het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) als partner in de strijd tegen ondermijnen en georganiseerde criminaliteit. Zorgdragen voor prioritering van bestaande ondermijningsbeelden binnen het RIEC.</p> <p>Woninginbraken aanpakken door o.a. algemene preventieadviezen en het versturen van besmettingsbrieven (informatie aan buurtbewoners n.a.v. woninginbraak).</p> <p>Terugdringen van drugsgelateerde overlast door het sluiten van panden (Wet Damocles).</p> <p>Voorkomen misbruik overheidsvoorzieningen door integriteitsonderzoek (Wet Bibob).</p> <p>Overleg met politie, Openbaar Ministerie en andere externe partners over inzet op high impact crimes waaronder overvallen, woninginbraken e.d.</p> <p>Structurele aandacht voor zichtbaarheid politie in de dorpen.</p> <p>Continueren van de inzet van het intergemeentelijk Dommelstroom Interventie Team (DIT). Het DIT is gericht op bestuurlijke interventie, vanuit de VTH taken met het accent op toezicht, handhaving maar ook op de aanpak van ondermijning en georganiseerde criminaliteit.</p>
	<p>In 2022 is wederom aandacht voor de gevolgen op de openbare orde en veiligheid van de wilde zwijnen en de wolf die zich in de natuurgebieden van Heeze-Leende gevestigd hebben. Bij de provincie, als bevoegd gezag, wordt blijvend aandacht gevraagd voor deze gevolgen. En de samenwerking en communicatie tussen de lokaal betrokken partijen wordt aangejaagd.</p>
1.4 Burgerzaken	
<p>Kwalitatief hoogwaardige en betrouwbare gegevens (voldoen aan de landelijke kwaliteitseisen).</p>	<p>Structureel uitvoeren van kwaliteitscontroles en eventuele fouten/verschillen oplossen, zodat de kwaliteit van onze gegevens voldoet aan de eisen die aan deze administratie worden gesteld. De BRP is een belangrijke voor alle overheidsdiensten.</p>
	<p>Het juiste woonadres en wie daar woonachtig zijn is van groot belang voor veel overheidsdiensten, zoals zorg, onderwijs, politie, brandweer, sociale diensten, belastingdienst. Voor een juiste adrescontrole werkt de gemeente met de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA) en met de politie en Dommelstroom Interventie Team (DIT) om ondermijning tegen te gaan. We willen aan enerzijds zorgen voor kwalitatieve en betrouwbare adresgegevens en anderzijds mogelijke adresfraude of misbruik van voorzieningen (b.v. misbruik van toeslagen, ontwijken van schulden en boetes) tegengaan. Dit doen we door signalen/twijfels over de bewoning van een adres, die de gemeente vanuit LAA ontvangt te onderzoeken. Dit onderzoek kan ook bestaan uit een huisbezoek, die alleen</p>

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
	bij serieuze twijfel plaatsvindt. Met het integraal overleg met verschillende betrokkenen, zoals veiligheid, handhaving, sociaal team worden de signalen uit gewisseld en de aanpak afgestemd.
Verkiezingen Gemeenteraad succesvol verlopen.	De verkiezingen voor de gemeenteraad succesvol organiseren en planmatig aanpakken met in achtneming van eventuele richtlijnen RIVM.
1.5 Algemene dekkingsmiddelen	
Financieel gezonde gemeente.	<p>Beperken financieringslasten door onder meer maximaal gebruik van financieringsmiddelen met een korte termijn.</p> <p>Bewaking financiële risico's door toepassing van en sturen op ratio's, kaders en een periodieke financiële rapportage. Daarnaast maximaal grip krijgen op risico's door deze expliciet uit te werken.</p> <p>Er komt naar verwachting mee duidelijkheid over de herijking van het gemeentefonds. De effecten hiervan in beeld brengen en de raad hierover adviseren.</p>
Aanvaardbare lastendruk voor burgers en bedrijven waarbij we een goed voorzieningenniveau kunnen bieden.	<p>Toepassing van kostendekkende tarieven voor afvalstoffenheffing, reinigingsrechten en rioolheffing.</p> <p>Beperking stijging onroerendezaakbelasting.</p>
1.6 Overhead	
Veiligheid van gegevens, invoering Algemene verordening gegevensbescherming (AVG).	Inzet en begeleiding van de ambtelijke organisatie bij het in beeld brengen van privacyrisico's bij de gemeentelijke producten en daar waar nodig processen aanpassen of herschrijven.

Bijdrage verbonden partijen aan doelstellingen gemeente

Verbonden partij	Speerpunt/taak
Metropoolregio Eindhoven (MRE)	Samenwerking regio Eindhoven op het gebied van economie, mobiliteit, energietransitie en transitie landelijk gebied.
Gemeenschappelijke regeling Samenwerking A2-gemeenten (GRSA2)	Bedrijfsvoering (administratie, financiën, informatie-management, facilitaire zaken, personeel en organisatie, inkoop, communicatie, juridische zaken en bestuurs- en managementondersteuning).
Veiligheidsregio Brabant Zuid-Oost (VRBZO)	Veiligheid (crisisbeheersing, regionale brandweer en ambulancevoorziening, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen en gemeenschappelijke meldkamer).

Voor nadere informatie over de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf *Verbonden partijen*.

Beleidsindicatoren

Omschrijving	Eenheid	Heeze-Leende			Nederland
		Realisatie	Begroting		
		2020	2021	2022	
1.3 Openbare orde en veiligheid					
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	0,3	0,3	0,3	2,3 (2019)
Diefstallen uit woningen	Aantal per 1.000 inwoners	1,8	1,9	1,8	2,3 (2019)
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2,2	2,2	2,2	4,6 (2020)
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	3,2	3,2	3,3	6,2 (2020)

Omschrijving	Eenheid	Heeze-Leende			Nederland
		Realisatie	Begroting		
		2020	2021	2022	
1.3 Openbare orde en veiligheid					
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	0,3	0,3	0,3	2,3 (2019)
Diefstallen uit woningen	Aantal per 1.000 inwoners	1,8	1,9	1,8	2,3 (2019)
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2,2	2,2	2,2	4,6 (2020)
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	3,2	3,2	3,3	6,2 (2020)
Gemiddelde woonlasten éénpersoonshuishouden	In Euro's	797	848	nmb	733 (2021)
Gemiddelde woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	940	1.000	nmb	810 (2021)
Gemiddelde WOZ-waarde woningen *	x € 1.000	358	368	393	270 (2020)
Formatie	Fte per 1.000 inwoners **	4.5	4,6	4,7	
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners **	4.1	4,3	4,3	
Apparaatskosten	Kosten per inwoner in Euro's	686	713	756	
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom	19%	11%	9%	
Overhead	% van totale lasten	13%	17%	18%	

* WOZ: Wet waardering onroerende zaken

** Fte: fulltime-equivalent (voltijd werknemer)

Investerings (projecten)

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Jaar	Bedrag	Kapitaallasten			
			Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Gemeentehuis	2024	53	-	-	-	4
Materieel buitendienst/vervoermiddelen	2022	133	-	15	15	15
Materieel buitendienst/vervoermiddelen	2024	99	-	-	-	12
Totaal			-	15	15	31

Een totaaloverzicht van de te activeren investeringen treft u aan in de bijlage *Investeringsplanning 2022-2025*.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Thema	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
1.1 Bestuur	1.225	1.221	1.282	1.276	1.295	1.310
1.2 Samenwerking	190	203	205	208	210	211
1.3 Openbare orde en veiligheid	1.339	1.340	1.317	1.321	1.325	1.320
1.4 Burgerzaken	449	449	482	490	498	503
1.5 Algemene dekkingsmiddelen	229	98	79	-12	-60	-75
1.6 Overhead	6.179	6.203	6.264	6.299	6.445	6.592
1.7 Overige baten en lasten	37	30	30	30	31	32
1.8 Vennootschapsbelasting	50	0	47	47	47	47
Totaal lasten	9.698	9.544	9.707	9.659	9.791	9.939
1.1 Bestuur	19	0	0	0	0	0
1.2 Samenwerking	0	0	0	0	0	0
1.3 Openbare orde en veiligheid	137	104	105	107	106	108
1.4 Burgerzaken	169	178	164	167	169	172
1.5 Algemene dekkingsmiddelen	25.325	25.353	27.775	27.797	28.286	29.042
1.6 Overhead	168	54	53	53	44	45
1.7 Overige baten en lasten	91	0	0	0	0	0
1.8 Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	25.909	25.689	28.098	28.123	28.606	29.367
Saldo voor bestemming	-16.211	-16.145	-18.391	-18.464	-18.815	-19.428
1.0 Toevoegingen aan reserves	529	0	524	342	390	926
1.0 Onttrekkingen aan reserves	310	211	85	89	66	63
Saldo mutatie reserves	219	-211	439	253	324	863
Saldo na bestemming programma 1	-15.992	-16.356	-17.952	-18.211	-18.491	-18.565

saldo = - Voordeel en + Nadeel

Financiële impact

Het voordelig saldo na bestemming in Programma 1 Dienstverlening en bestuur stijgt met € 1.596.000 ten opzichte van de primaire begroting 2021 tot € 17.952.000. Dit wordt met name veroorzaakt door de extra dekkingsmiddelen in thema 1.5 Algemene dekkingsmiddelen.

Hieronder volgt een toelichting op de belangrijkste mutaties:

a. Algemene dekkingsmiddelen

De robuuste verhoging van de algemene middelen is vooral toe te schrijven aan de hogere uitkering uit het gemeente fonds. 2022 voor jeugd van € 672.000 en het accres van € 706.000.

b. Kosten Bestuur

In de Kadernota 2022 is ingestemd met uitbreiding van de formatie bij de Griffie waarvoor € 50.000 beschikbaar is gesteld.

c. Bijdrage Gemeenschappelijke regeling samenwerkende A2 gemeenten (GRSA2)

De verhoging van de bijdrage aan de GRSA2 is in belangrijke mate toe te schrijven aan het gedeeltelijk laten vervallen van de eerder opgelegde taakstelling van € 121.000. Per saldo nemen de kosten in de bijdrage GRSA2 toe met € 61.000.

d. Vennootschapsbelasting

Met de belastinginspectie zijn afspraken gemaakt over de uitgangspunten voor de heffing Vennootschapsbelasting wat leidt tot een structurele raming van € 47.000.

Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen (per saldo een bate) zijn in het volgende overzicht gespecificeerd.

Bedragen x € 1.000

Thema	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	3.641	3.765	3.964	4.023	4.083	4.184
Algemene uitkering	21.414	21.386	23.680	23.647	24.081	24.740
Dividend	12	10	10	10	10	10
Saldo financieringsfunctie	29	94	52	138	182	194
Overige algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-	-
Totaal algemene dekkingsmiddelen	25.096	25.255	27.706	27.818	28.356	29.128

Overhead

Als gevolg van de invoering van de vernieuwing BBV worden de (indirecte) kosten niet meer verdeeld over de programma's en thema's en dient de overhead afzonderlijk te worden verantwoord. Hierdoor wordt direct zichtbaar wat de overhead van de gemeente is. Onder de overhead worden o.a. de salariskosten van indirect personeel, de kosten informatievoorziening en automatisering en overige bedrijfsvoeringskosten opgenomen. Het betreft de kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van primaire processen.

In het volgende overzicht is de opbouw van de overhead opgenomen.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Kosten GRSA2	3.510	3.557	3.796	3.767	3.862	3.961
Salarissen	824	994	957	974	991	1.009
Personeel van derden	333	269	250	234	237	241
Overige personeelskosten	399	443	417	403	408	414
Huisvestingskosten	381	367	421	423	425	432
Projecten in A2-verband	290	171	171	173	176	179
Facilitaire kosten	139	134	136	138	140	142
Financieel beheer	41	49	49	50	50	51
Buitendienst materieel en werf	254	254	284	316	289	301
Voorlichtingskosten	42	39	39	40	40	41
Toegerekend aan grondexploitaties	-34	0	-84	-46	0	0
Totaal lasten	6.179	6.276	6.435	6.472	6.621	6.771
Vergoeding eigen personeel	-155	-29	-28	-27	-19	-19
Inkomsten huisvesting	-12	-7	-7	-7	-7	-7
Opbrengsten facilitaire zaken	-1	-18	-18	-18	-18	-19
Totaal baten	-168	-54	-53	-53	-44	-45
Saldo overhead	6.011	6.222	6.382	6.420	6.576	6.725

In de paragraaf *Bedrijfsvoering* lichten we de belangrijkste ontwikkelingen toe.

Vennootschapsbelasting

De gemeenten zijn verplicht om vennootschapsbelasting (Vpb) te betalen over de (fiscale) winst die wordt behaald op activiteiten waarbij de gemeente wordt aangemerkt als overheidsonderneming. De gemeente is alleen overheidsonderneming op het gebied van de grondexploitatie en voor de opbrengst van de verkoop van reststromen afval. Op basis van berekeningen gebaseerd op de realisatie 2020 en de prognoses van de exploitaties is de verwachte belastinglast bepaald.

Onvoorzien

Voor onvoorziene uitgaven wordt jaarlijks een bedrag van € 30.000 in onze begroting opgenomen. Om een beroep te kunnen doen op de post onvoorziene uitgaven moet aan een aantal criteria worden voldaan, te weten:

- *Onvoorzienbaar* ten tijde van de samenstelling van de kaderbrief en/of meerjarenbegroting;
- *Onontkoombaar* op basis van wetgeving, contract of overeenkomst of een zwaarwegende politieke toezegging of belang;
- *Onuitstelbaar* tot een volgend begrotingsjaar.

Inzet van de post onvoorzien kan slechts via afzonderlijke besluitvorming.

Programma 2: Wonen, bedrijven en recreëren

Missie

We willen het karakteristiek landschap van onze gemeente met bos, heide, dorpse aanzichten en gebouwen maximaal behouden en benutten. We willen een aantrekkelijke gemeente zijn om in te wonen, te werken, te verblijven en te recreëren voor inwoners en mensen van buiten. Ontwikkelingsplannen worden hierop getoetst en eventueel aangepast.

We vinden leefbare kernen in onze gemeente belangrijk. Het moet 'fijn wonen' zijn met voldoende voorzieningen in Heeze-Leende voor alle doelgroepen. Bedrijven ondersteunen met aandacht voor veiligheid en leefbaarheid.

Het klimaat eist dat we aan de slag gaan met duurzaamheid. Wij dragen daaraan bij door initiatieven te ondersteunen en aan te dragen en werken samen met de regio.

Een vitale economie zorgt voor een vitale gemeenschap. Bedrijvigheid en recreatie zorgen voor werkgelegenheid, inkomsten en levendige dorpskernen.

Hoofddoelstellingen (ambities voor deze bestuursperiode)

- Duurzame nieuwbouw en verduurzaming bestaande gebouwen.
- Bijdragen aan de energietransitie en verduurzaming.
- Woningvoorraad afstemmen op behoefte.
- Aanpak (sluip)verkeer in al onze kernen.
- Inrichten ruimte voor voetgangers en fietsers.
- Aanpak (parkeer)problemen bedrijventerreinen.
- Niveau groen in kernen en buitengebied verhogen.
- Opstellen/uitwerken centrumvisie voor alle kernen.

Producten

Het programma *Wonen, bedrijven en recreëren* omvat de volgende producten:

Product	
2.1	Wonen en bouwen
2.2	Openbare ruimte
2.3	Ruimtelijke ordening
2.4	Milieu
2.5	Afval
2.6	Water
2.7	Economische zaken
2.8	Recreatie en toerisme

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
2.1 Wonen en bouwen	
<p>Een passend woningaanbod voor onze inwoners en nieuwkomers.</p>	<p>Het uitvoeren van de maatregelen genoemd in de woonvisie.</p> <p>(Jaar)afspraken maken met woningcorporaties en bewonersorganisaties (cf. woningwet).</p> <p>Het verstrekken van startersleningen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Op basis van de provinciale prognosecijfers zouden er ca. 35 woningen gereed moeten komen. De verwachting is dat we hier ver overheen gaan en circa het dubbele aantal (=schatting) woningen zal worden opgeleverd waarvan circa 6 sociale huurwoningen en circa 21 sociale koopwoningen in 2022. - Het afwegingskader Wonen wordt in 2022 geëvalueerd en daar waar nodig geactualiseerd <p>Onderzoeken en realiseren van 10 tot 15 Tiny Houses in samenwerking met woCom in Heeze.</p>
<p>Het proces van de omgevingsvergunningen verder verbeteren en vereenvoudigen.</p>	<p>Het proces van de omgevingsvergunningen optimaliseren door digitalisering van de oude, papieren vergunningen. Daarnaast starten met het actualiseren van het digitale archief.</p>
<p>Waarborgen en waar mogelijk verbeteren van enerzijds een (fysiek) veilige leefomgeving en anderzijds een leefbare leefomgeving conform de doelstellingen in het Uitvoerings- en handavingsbeleid VTH Omgevingsrecht.</p>	<p>Het uitvoeren van de activiteiten in het uitvoeringsprogramma Vergunningen, Toezicht & Handhaving Omgevingsrecht.</p> <p>Vaststellen van (geactualiseerd) Uitvoerings- en handavingsbeleid VTH Omgevingsrecht voor de periode 1/1/2023 - 31/12/2026.</p> <p>Vanuit het budget participatieproces betrekken we de politiek én inwoners bij de ontwikkeling van dit nieuwe meerjarenbeleid, met als doel om (in lijn met de organisatievisie) de nodige input en draagkracht te verkrijgen voor m.n. het formuleren van de meerjarendoelen en de prioritering van de VTH Omgevingsrecht taken.</p>
2.2. Openbare ruimte	
<p>Vergroten verkeersveiligheid en verbeteren bereikbaarheid en leefbaarheid van de kernen.</p>	<p>Het uitvoeren van verkeersonderzoeken in het kader van de bereikbaarheidsagenda, onderliggend wegennet, fiets en OV langs de A2 en Centrale As.</p> <p>Vaststellen Toekomstbeeld Mobiliteit MRE.</p> <p>Vorbereiden van kansrijke regio brede projecten in de Bereikbaarheidsagenda Zuidoost Brabant. Eén van de projecten is het verder uitwerken van de doorfietsroute Weert – Eindhoven met bijbehorende inprikkers vanuit de kernen.</p> <p>Ter onderbouwing van o.a. verkeersonderzoeken worden jaarlijks op doorgaande wegen van de gemeente Heeze-Leende ongeveer 25 verkeersmetingen uitgevoerd.</p>

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
	<p>Het uitvoeren van de 'Flankerende maatregelen' Heeze: Het voorbereiden en uitvoeren van de optimalisatie rotonde Geldropseweg.</p> <p>Vorbereiden reconstructie Leenderweg. Het opstarten is afhankelijk van de variantenstudie Randweg - Poortmannen.</p> <p>Het in gebruik nemen van sluijperverkeerende maatregelen langs de A2 en op basis van monitoring eventueel uitvoeren van aanvullende maatregelen (fase 1);</p> <p>Samen mee naar de A2: In 2021 is gestart met de aanvullende maatregelen in de kern van Sterksel en is het bestemmingsplan voor de nieuwe ontsluitingsroute vastgesteld (onder voorbehoud 30-8-2021). Na het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan wordt gestart met de werkzaamheden aan de ontsluitingsroute.</p> <p>Het verharden van de Kloosterlaan: afronden van de voorbereiding tot uitvoeren en start van de uitvoering.</p> <p>Het uitvoeren van het mobiliteitsplan buitenwegen. In samenwerking met Platform A2 bepalen welke no-regret maatregelen uit fase II worden uitgevoerd om sluijperverkeer te weren.</p> <p>Het uitvoeren van preventieve mensgerichte maatregelen (vergroten kennis, beïnvloeding houding, intentie en gedrag verkeersdeelnemers) in samenwerking met VVN Heeze-Leende. Het coördineren van Brabants Veiligheids Label (BVL) op 7 basisscholen en verkeerseducatie op kinderdagverblijven.</p> <p>Vorbereiden en uitvoeren optimalisatie fietsverbinding Sandermannen tussen de Muggenberg en Belslijntje.</p>
<p>Op peil houden en daar waar nodig verhogen kwaliteit openbare ruimte.</p>	<p>Het uitvoeren onderhoud aan wegen, civiele kunstwerken en verlichting op basis van actuele plannen.</p> <p><i>Wegen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Op basis van het beheer- en beleidsplan en de inspectiegegevens de onderhoudsmaatregelen bepalen en uitvoeren. - Organiseren van het opstellen van de lijst van kleine ergernissen met belangengroepen en de maatregelen uitvoeren. - Vorbereiden reconstructie en vervangen riolering Ginderover en Somerenseweg binnen de kom. <p>- <i>Civiele kunstwerken:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Diverse onderhoudswerkzaamheden en een vervanging uitvoeren aan en van bruggen op basis van onderhoudsprogramma zoals opgenomen in het beheer- en beleidsplan civiele kunstwerken. - Evalueren en actualiseren beheer- en beleidsplan 2018 – 2022 <p>- <i>Verlichting</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Aan de hand van de inventarisatie gegevens (LiteWeb) vervangen en verduurzamen (LED) van armaturen en masten op basis van leeftijd.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
	<ul style="list-style-type: none"> - Het uitvoeren 'Uitwerkingsplan bomen'. Circa 100 bomen met verminderde conditie en/of verhoogd risico kappen en wanneer de omgeving dit toelaat, nieuwe terug planten volgens Uitwerkingsplan bomen. - Actualiseren van de bomenlijst. De huidige bomenlijst die in 2011 is vastgesteld is sterk verouderd. Het doel van deze bomenlijst is het inzichtelijk maken van de monumentale, waardevolle en bijzondere bomen in de gemeente, die beschermd dienen te worden, alsmede het creëren van een werkbare situatie bij de beoordeling van kapaanvragen. <p>Actualisatie en digitalisering van de wegenlegger afronden.</p>
De plaagdruk van de eikenprocessierups beheersen om de overlast te beperken.	In 2020 is een pilot gedaan om de eikenprocessierups preventief te bestrijden. De resultaten daarvan waren over het algemeen positief. Naast het preventief bestrijden bleek op beperkte schaal curatieve bestrijding nog nodig te zijn. We zullen jaarlijks overlast blijven houden van de eikenprocessierups. We blijven jaarlijks zowel preventief als curatief bestrijden..
2.3 Ruimtelijke ordening	
Een actueel planologisch regime.	<ul style="list-style-type: none"> - De Omgevingswet treedt naar verwachting op 1 juli 2022 in werking. De doorwerking in de gemeente vindt plaats via een Omgevingsvisie en een daarop gebaseerde Omgevingsplannen. In 2019 zijn we begonnen met de procedure om te komen tot een Omgevingsvisie voor het gehele grondgebied van de gemeente. In 2022 wordt deze Omgevingsvisie vastgesteld. - Er wordt gekeken hoe het proces van vergunningen aansluit op de veranderingen van de omgevingswet met het oog op een integrale en snelle toetsing van aanvragen (standaard beslissen op een aanvraag binnen 8 weken). Hierover worden ook in regionaal verband afspraken gemaakt met de ketenpartners. - Zodra de randvoorwaarden van het DSO volledig bekend zijn en er zekerheid is over de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet, wordt de aanbesteding opgestart voor het selecteren van een stedenbouwkundig bureau dat ons begeleidt bij het opstellen van het omgevingsplan voor de kern Sterksel inclusief Kloostervelden
2.4 Milieu	

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
<p>Bijdrage leveren aan de verduurzaming van de gemeente Heeze-Leende om zo een bijdrage te leveren aan het verkleinen van de gevolgen van de klimaatverandering.</p>	<p><i>Thema Energietransitie:</i></p> <p><i>Wettelijke verplichtingen / afspraken Klimaatakkoord:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Starten met het uitvoeren van het proces (opgesteld in 2021 in samenwerking met een afvaardiging van inwoners van het bungalowpark en van buiten het bungalowpark (en de energiecoöperatie Opgewekt Heeze-Leende) om te komen tot een wijkuitvoeringsplan voor het bungalowpark Leende. - Op basis van de ervaringen opgedaan in het proces wijkuitvoeringsplan bungalowpark Leende bekijken of het mogelijk is om op basis van het proces voor het bungalowpark aan de slag te gaan met een tweede wijk. - Starten met de verdere verkenning door onderzoek te doen naar de technische mogelijkheden om warmte van het rioolgemaal Nieuwendijk in te zetten als warmtebron. - Op basis van de RES 1.0, de adviezen van de Omgevingstafel en de raadpleging van de inwoners de definitieve invulling van de lokale energietransitie vastleggen in het plan van aanpak Energietransitie en hiermee de bijdrage bepalen van de gemeente Heeze-Leende aan de doelstellingen van de RES 1.0. - Na vaststelling van de RES 1.0 beginnen twee trajecten te lopen, namelijk de uitvoering en het traject vaststelling RES 2.0. In een samenwerkings- en uitvoeringsprogramma wordt vastgelegd hoe deze twee trajecten eruit komen te zien en wat de bijdragen (waarschijnlijk uren voor ambtelijke inzet) moeten zijn van de gemeenten. De verwachting is dat de besluitvoering en start van de uitvoering plaatsvinden in 2022. <p><i>Niet wettelijke taken (eigen ambities)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Uitvoeren van de niet wettelijke taken uit het plan aanpak Energietransitie door uitvoering van de duurzaamheidscampagne ondersteunt door het strategisch communicatieplan. Het doel van de duurzaamheidscampagne is het informeren (kennis overdragen) en faciliteren (financieel, subsidies en duurzaamheidslening) en ondersteuning bieden o.a via de Omgevingstafel van inwoners en bedrijven zodat zij aan de slag gaan met verduurzaming van hun woningen en bedrijven. In 2022 vindt in ieder geval de afronding plaats van de Regeling Reductie Energiegebruik Woningen (RREW) voor de huurders. <p><i>Thema Klimaatadaptatie en Biodiversiteit</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Minimaal de wettelijke verplichtingen uit het plan van aanpak Biodiversiteit en Klimaatadaptatie uitvoeren en wordt de Omgevingstafel hierbij betrokken. - In 2022 kijken of het mogelijk is om in 2022 of in 2023 een project te starten met cofinanciering van de Impulsregeling (1/3 gedeelte vanuit Impulsregeling) in afstemming met de Omgevingstafel en de afdeling BOR.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
	<p><i>Thema Mobiliteit</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Uitvoering geven aan uitrol van oplaadpalen voor het opladen van elektrische auto's op basis van voorgesteld plaatsingsplan (uitkomst aanbesteding Provincie Noord-Brabant). <p><i>Thema Materialentransitie</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Het al jaren lopende scholenproject Zwerfafval blijven aanbieden aan de basisscholen. - Verder gaan met het gestarte traject om van de Brabantsedag een schoon evenement te maken.
<p>Met de transitie veehouderijen (onderdeel van het project "transitie landelijk gebied") willen we bereiken dat de veehouders een verantwoorde keuze maken voor de toekomst. Doorgaan, omvormen of stoppen.</p>	<p>Vanwege de vele raakvlakken en vanuit een meer integrale benadering gaan we dit koppelen aan ons duurzaamheidsbeleid. Het heeft hier veel raakvlakken mee. (biodiversiteit, klimaatadaptatie, hernieuwbare energieopwekking). Uit gesprekken met agrariërs willen we ophalen hoe zijn hun toekomst zien en hoe wij hen bij de verwezenlijking daarvan kunnen helpen en hoe dit toekomstbeeld aan kan gaan sluiten bij het duurzaamheidsbeleid.</p>
2.5 Afval	
<p>Beperking restafval tot 5% van de totale afvalstroom (cf. regionale afspraken).</p>	<p>In samenwerking met de andere Blinkgemeenten wordt onderzocht welke mogelijkheden er zijn om meer grondstoffen uit het restafval te halen, tegen reële kosten. Het project meer GFT uit het restafval in combinatie met foodwise, het tegengaan van voedselverspilling, wordt doorgezet.</p>
<p>Evaluatie proef Bladkorven</p>	<p>Na afloop van de proef met de bladkorven eind 2021 gaan we de proef evalueren op kosten, efficiëntie en service en besluiten we of we bladinzameling met korven doorzetten.</p>
2.6 Water	
<p>Doelmatig en efficiënt beheren van het riolsysteem voor afvalwater en zorgen voor de inzameling en verwerking van hemelwater. Het beheren en onderhouden van de gemeentelijke sloten en beheer van het grondwater.</p>	<p>Het uitvoeren van het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP) 2016-2021 is met een jaar verlengd, vanwege veranderende wetgeving en de invoering van de omgevingswet (in werking vanaf 2023) wordt een nieuwe berekening uitgevoerd, gebaseerd op de keuzes hoe om te gaan met de nieuwe wetgevingen. Daarnaast wordt er een hemelwaterbeleid opgesteld om het afkoppelen voor de watertoets te borgen bij verbouw en nieuwbouw projecten.</p> <p>In 2022 wordt het vervangingsproject Oostrikkerdijk afgerond. Ook hier gaan we afkoppelen en de aanleg van een hemelwaterstructuur realiseren.</p> <p>Aanleg gescheiden rioolstelsel Averbodeweg. Tevens vervangen rijbaan.</p> <p>In de samenwerking Waterportaal Zuidoost Brabant een gezamenlijk pakket maatregelen nemen onder naam Kallisto. Hiermee gaan we voldoen aan de Kaderrichtlijn Water (KRW).</p>
2.7 Economische zaken	
<p>Een gezond en actief ondernemersklimaat dat bijdraagt aan de leefbaarheid en weerbaarheid van de gemeente en haar inwoners.</p>	<p>Het onderhouden van het structureel overleg met de ondernemersverenigingen.</p> <p>Samen met de ondernemersverenigingen uitvoering geven aan het uitvoeringsplan economische zaken.</p>

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
	<p>Het terugdringen van de leegstand door samen met pandeigenaren en ondernemers de levensvatbaarheid van hun winkelgebied te bewaken en te verbeteren. Doel daarbij is om de detailhandel zoveel mogelijk in het kernwinkelgebied te concentreren. Zie hiervoor ook het project 'centrumontwikkeling Heeze'.</p>
2.8 Recreatie en toerisme	
<p>Een sterke toeristisch recreatieve sector die aansluit bij het groene karakter van onze gemeente en daarmee bijdraagt aan een aantrekkelijk woon- en werkklimaat.</p>	<p>Uitvoeren van een aantal doelstellingen die voor 2020-2025 zijn opgesteld door Natuurgrenspark De Groote Heide: naamsbekendheid, logische keuze, ambassadeurschap, beleefbare kwaliteit.</p> <p>Concrete projecten voor 2022 zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oplevering belevingscentrum de Achelse Kluis - Professionalisering van het merk Natuurgrenspark De Groote Heide door verder vorm te geven aan het nieuwe concept 'Vindingrijk' - Vervolg van het project 'gastheer van het landschap'. <p>Daarnaast wordt aandacht besteed aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Intensiveren samenwerking regionale VVV's/RHL; - Doorontwikkeling van de toegangspoorten met daarbij gebruik maken van storytelling middels het concept 'Vindingrijk' maar ook uitvoering van de MRE Regiodeal; - Deelname aan toeristenbeurzen; <p>Het verder vormgeven aan de in het najaar 2018 gekozen profilering "Ruimte voor Meesterwerken" van Heeze-Leende als toeristisch recreatieve gemeente in samenwerking met Recreatief Heeze-Leende..</p> <p>Het aantrekkelijk maken van de dorpsentrees. Als aanvulling op de projecten binnen de centrumontwikkeling zullen ook de dorpsentrees aangepakt worden. Belangrijke kaders zijn: Positionering Ruimte voor Meesterwerken, duurzame inrichting met weinig beheer en onderhoud en binnen het beschikbare budget.</p>
	<p>Controle belastingplichtigen toeristenbelasting. Het bureau dat ingehuurd wordt stimuleert de belastingplichtigen de aangifte eerlijk in te vullen en spoort eventuele nieuwe belastingplichtigen op.</p> <p>In 2022 betreft de opdracht het bezoeken en controleren van het bestaande areaal, een areaalonderzoek en het bezoeken en controleren van deze locaties. Dan gaat het bureau het bestaande areaal bezoeken en controleren; 1/3 deel in 2023, 1/3 deel in 2024 en 1/3 deel in 2025.</p> <p>De controles bestaan uit:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) het leggen van een verband tussen de administratieve administratie, boekingsregistratie, reserveringssysteem, verblijfsadministratie en aangifte middels een administratieve controle ter plaatse en b) het verduidelijken van de heffing en uitvoering van de toeristenbelasting door de gemeente en de daarbij behorende administratieve verplichtingen van de belastingplichtigen.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
	<p>Hanging Baskets dorpskernen.</p> <p>Een paar jaar geleden is lokaal een stemming onder de inwoners gehouden waarbij men kon kiezen uit een aantal opties om de dorpskernen aantrekkelijker te maken. Uit deze verkiezing zijn de hanging baskets gekomen die vervolgens een aantal jaren zijn opgehangen in de dorpskernen. Deze hanging baskets zijn inmiddels niet meer weg te denken uit het straatbeeld van het voorjaar t/m vroege najaar. Hierdoor stralen de dorpskernen gezelligheid uit waardoor recreanten en winkelende mensen graag in deze gemeente verblijven. Tot nu toe is er via subsidieverstrekking door Recreatief Heeze-Leende opdracht verleend aan een leverancier voor deze hanging baskets. Vanaf 2019 is deze manier van financieren gestopt. Vanaf 2020 zijn er geen financiële middelen meer om dit nog uit te voeren. Uiteindelijk is via een crowdfunding actie voor 2021 nog voldoende geld binnengehaald.</p>

Grote projecten

Invoering omgevingswet	
Wat willen we bereiken?	Tijdige en integrale implementatie van de Omgevingswet in termen van beleid en regelgeving, organisatie en informatisering die voldoet aan het door de gemeenteraad vast te stellen ambitieniveau.
Wat doen we daarvoor?	De Omgevingswet kent overgangstermijnen. Daarbij geldt als laatste overgangstermijn de 10-jarige termijn van het omgevingsplan (2029). Dat, in samenhang met het feit dat onze bestemmingsplannen actueel zijn, geeft ons ruimte voor een zorgvuldige en gefaseerde implementatie. Wij gaan daarom stapsgewijs te werk. Dit betekent dat we eerst een Omgevingsvisie opstellen en daarna beginnen met het opstellen van een nieuw regelgevend kader ter vervanging van de huidige bestemmingsplannen en verordeningen. Het plan van aanpak hoe te komen tot een gebiedsdekkend omgevingsplan is door de raad vastgesteld. De aanbesteding voor het selecteren van een stedenbouwkundig bureau dat ons begeleid bij het opstellen van het omgevingsplan voor de kern Sterksel wordt gestart zodra er duidelijkheid is over het Digitaal Stelsel Omgevingswet en de inwerkingtreding van de Omgevingswet.
Wat mag het kosten?	Voor de invoering is voor jaren 2022 tot en met 2024 incidenteel € 425.000 geraamd in een aflopende reeks van € 185.000 in 2022 tot € 80.000 in 2024.

Transitie Landelijk gebied, onderdeel transitie veehouderijen.	
Wat willen we bereiken?	Door nieuwe wetgeving en ontwikkelingen in de markt, worden agrarische ondernemers gedwongen om keuzes te maken met betrekking tot de bedrijfsvoering en hun toekomst. Naast investeringen gericht op verduurzaming van het huidige bedrijf is er een grote groep ondernemers die zal stoppen of omschakelen. Dit heeft een grote impact op de invulling en het gebruik van het buitengebied. Voor het duurzaamheidsbeleid is inzicht in en kennis over de toekomst van de agrarische sector ook van belang.
Wat doen we daarvoor?	Met behulp van erfbetreders willen we de agrariërs helpen bij het maken van keuzes over hun toekomst en inzicht krijgen in hoeverre de keuzes van de agrariërs aan kunnen haken op het duurzaamheidsbeleid van de gemeente. Het heeft hier veel raakvlakken mee. (biodiversiteit, klimaatadaptatie, hernieuwbare energieopwekking).
Wat mag het kosten?	€ 40.000 uit het budget duurzaamheid

De Bulders / Randweg	
Wat willen we bereiken?	Zowel De Bulders als de randweg voorzien in een grote behoefte. Met De Bulders wordt de volkshuisvestelijke taak van de gemeente ingevuld en nu de aanleg van de randweg gereed is kan een reductie op het doorgaande (vracht-) verkeer op de centrumwegen door Heeze bereikt worden.
Wat doen we daarvoor?	Het bestemmingsplan De Bulders is onherroepelijk. De woningen die gebouwd worden in De Bulders west zijn grotendeels klaar. Er wordt een begin gemaakt met het bouwrijp maken van oostelijk deelgebied en de uitgifte van kavels.
Wat mag het kosten?	De verwerving, de aanleg van de randweg en het bouw- en woonrijp maken worden bekostigd uit de grondexploitatie van De Bulders.

Centrumontwikkeling Heeze	
Wat willen we bereiken?	Een brede ontwikkeling van het centrum van Heeze.
Wat doen we daarvoor?	In 2022 wordt het uitvoeringsplan dat voortkomt uit de kansenkaart verder uitgevoerd: In 2022 wordt een plan gemaakt om de Kapelstraat (van Vijfsprong t/m Gemeentehuisplein) te herinrichten tot prettig verblijfsgebied. Na vaststelling van een stedenbouwkundig plan voor het gebied rond het gemeentehuis en -plein wordt in 2022 een bestemmingsplan opgesteld voor de ontwikkeling van dit gebied.
Wat mag het kosten?	In 2022 is voor de uitvoering van het uitvoeringsplan € 30.000 beschikbaar. Voor de herinrichting van de Kapelstraat wordt in de begroting 2022-2025 met ingang van 2024 structureel € 43.000 opgenomen ter dekking van de kapitaalslasten.

Centrale As	
Wat willen we bereiken?	Met een ontsluitingsweg om de kernen heen van de gemeente Heeze-Leende, wordt een significante reductie van verkeer door de kernen bereikt voor zowel Heeze, Leende als Sterksel.
Wat doen we daarvoor?	Met Prorail, Provincie en het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat wordt als onderdeel van het LVO-programma Aanpak Overwegen naar een integrale studie van het totale spoortracé onderzocht. Tracékeuze voor het gedeelte van de randweg naar de Poortmannen. Met Kempenhaeghe en andere stakeholders rondom dit gebied de haalbaarheid onderzoeken voor een aangepast tracé van de Centrale As. Monitoring Heeze in verband met Randweg en ontwikkeling Poortmannen – Heipolderstraat – Somerenseweg.
Wat mag het kosten?	De gemeenteraad heeft jaarlijks een werkkrediet van € 50.000 beschikbaar gesteld ten laste van de bestemmingsreserve 'totaaloplossing verkeersproblematiek'. Hieruit worden de haalbaarheidsonderzoeken betaald. Mocht dit niet toereikend zijn, dan wordt de gemeenteraad in een separaat voorstel om budget gevraagd. De totaalkosten van de Centrale As gaat de reikwijdte van de gemeente ver te boven. Medewerking en cofinanciering van provincie en rijk zijn onontbeerlijk. Het is de wens van het college om de bestemmingsreserve 'totaaloplossing verkeersproblematiek' de komende jaren in omvang te laten toenemen.

Ontwikkeling Ginderover	
Wat willen we bereiken?	De gemeente is eigenaar van het perceel Ginderover 58 Heeze en de aangrenzende percelen kadastraal bekend gemeente Heeze, sectie C, nummer 3669 en 3771. Door dit terrein te (her)ontwikkelen met woningbouw, kleinschalige bedrijvigheid/ kantoren en (mogelijk) een locatie voor enkele wagenbouwgroepen van De Brabantse Dag kan de ruimtelijke kwaliteit worden versterkt. Door de (her)ontwikkeling van het terrein ontstaat er een goede overgang tussen het industrieterrein en het woongebied.

Ontwikkeling Ginderover	
Wat doen we daarvoor?	Om het beoogde resultaat te bereiken (een goede ruimtelijke invulling van de gronden) is eerst een gebiedsinventarisatie gedaan. Daarbij is gekeken naar zaken als hydrologie, de bodemkwaliteit, archeologische waarden, aanwezigheid waardevolle bomen, zijn er hindercirkels waarmee rekening moet worden gehouden en dergelijke. Vervolgens is, samen met een stedenbouwkundige, bekeken hoe het gebied het beste kan worden ingericht ten behoeve van de beoogde functies. De omwonenden zijn bij dit proces betrokken. Hoewel de omwonenden graag het aantal wagenbouwersgroepen ter plaatse teruggebracht ziet tot 1 wagenbouwersgroep, willen we vasthouden aan minimaal twee wagenbouwersgroepen. Om dit mogelijk te maken moet gebruik gemaakt worden van het zogenaamde mengpaneel van de Omgevingswet. Zodra de Omgevingsvisie is vastgesteld en de Omgevingswet in werking is getreden, kan het project weer worden opgepakt.
Wat mag het kosten?	Er is een krediet beschikbaar gesteld van € 60.000 ter voorbereiding op de grondexploitatie. Nadat duidelijk is wat er in het gebied mogelijk is en er een keuze is gemaakt met betrekking tot de gewenste ruimtelijke invulling, wordt een voorstel voor het starten van een grondexploitatie aan de raad voorgelegd.

Bijdrage verbonden partijen aan doelstellingen gemeente

Verbonden partij	Speerpunt/taak
Omgevingsdienst Zuid-Oost Brabant (ODZOB)	Vergunningverlening, toezicht en handhaving van milieuen aanverwante onderwerpen.
Gemeenschappelijke Regeling Blink	Inzameling afval (restafval, GFT, PMD, papier, glas incontinentiemateriaal en blad via de bladkorven) en het schoonmaken van het wegdek na calamiteiten

Voor nadere informatie over de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf *Verbonden partijen*.

Beleidsindicatoren

Omschrijving	Eenheid	Heeze-Leende			Nederland
		Realisatie	Begroting		
			2020	2021	
2.1 Wonen en bouwen					
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	9,3	10,6	10	9,2 (2019)
2.4 Milieu					
Hernieuwbare elektriciteit	%	n.n.b.	10,0%	15%	18,5% (2018)
2.5 Afval					
Omvang huishoudelijk restafval	Kg per inwoner	67**	61,9	62	172 (2018)
2.7 Economische zaken					
Functiemenging *	%	51%	49%	n.n.b.	53,2% (2019)
Vestigingen (van bedrijven)	Per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	165	169,5	n.n.b.	151,6 (2019)

* De functiemengingsindex weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

** De gegevens van het huishoudelijk restafval op de milieustraten zijn nog niet bekend. Daarom een inschatting

Prestatie-indicatoren

Omschrijving	Realisatie	Begroting	
	2020	2021	2022
2.7 Economische zaken			
Totaal aantal banen in Heeze-Leende	n.n.b	6.320	n.n.b
Aantal arbeidsplaatsen in sectoren:			
- recreatie en toerisme	n.n.b	505	n.n.b
- zorg	n.n.b	1.600	n.n.b
- innovatie	n.n.b	110	n.n.b
Aantal leegstaande bedrijfspanden:			
- bedrijventerreinen (bedrijfs- en kantoorpanden)	n.n.b	6	n.n.b
- kernwinkelgebied	n.n.b	10	n.n.b
2.9 Recreatie en toerisme			
Aantal overnachtingen verblijfsrecreanten	n.n.b	185.000	n.n.b

Investerings (projecten)

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Jaar	Bedrag	Kapitaallasten			
			Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Wegen	2022	725	-	30	29	29
Wegen	2023	5660	-	-	221	221
Wegen	2024	45	-	-	-	1
Wegen	2025	479	-	-	-	-
Openbare verlichting	2022	80	-	3	3	3
Openbare verlichting	2023	80	-	-	3	3
Openbare verlichting	2024	80	-	-	-	3
Riolering	2025	201	-	-	-	-
Totaal			-	33	256	260

Een totaaloverzicht van de te activeren investeringen treft u aan in de bijlage *Investeringsplanning 2022-2025*.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Thema	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
2.1 Wonen en bouwen	1.336	1.478	1.709	2.314	1.708	1.634
2.2 Openbare ruimte	2.384	2.688	2.613	2.663	2.880	2.897
2.3 Ruimtelijke ordening	387	403	228	196	214	203
2.4 Milieu	917	371	499	528	536	544
2.5 Afval	1.477	1.381	1.427	1.448	1.469	1.491
2.6 Water	1.265	1.522	1.633	1.703	1.725	1.785
2.7 Economische zaken	1623	1.023	237	226	214	218
2.8 Recreatie en toerisme	1.235	1.291	1.256	1.247	1.265	1.279
Totaal lasten	10.624	10.157	9.603	10.324	10.011	10.050
2.1 Wonen en bouwen	1.249	1047	680	1.287	716	721
2.2 Openbare ruimte	440	65	66	66	67	68
2.3 Ruimtelijke ordening	120	40	41	41	41	42
2.4 Milieu	519	6	6	6	6	6
2.5 Afval	1.728	1.752	1.812	1.839	1.866	1.894
2.6 Water	2.108	2.012	2.247	2.330	2.313	2.390
2.7 Economische zaken	2224	999	153	40	25	26
2.8 Recreatie en toerisme	321	225	229	228	230	234
Totaal baten	8.709	6.146	5.232	5.838	5.264	5.379
Saldo voor bestemming	1.915	4.011	4.371	4.487	4.746	4.671
2.0 Toevoegingen aan reserves	399	-2	-2	-2	-2	-2
2.0 Onttrekkingen aan reserves	343	633	188	153	168	135
Saldo mutatie reserves	56	-635	-190	-155	-170	-137
Saldo na bestemming programma 2	1.971	3.376	4.181	4.332	4.577	4.535

en + Nadeel

Financiële impact

Het saldo na bestemming in Programma 2 Wonen, bedrijven en recreëren, stijgt met € 820.000 ten opzichte van de primaire begroting 2021 tot € 4.181.000. Dit wordt voor € 445.000 veroorzaakt door lagere onttrekkingen aan de reserves. In het saldo baten en lasten zien we per saldo hogere lasten van € 402.000.

Hieronder volgt een toelichting op de belangrijkste mutaties:

a. Omgevingswet (thema 2.1 Wonen en bouwen)

Op 1 juli 2022 wordt de Omgevingswet van kracht. Hiermee worden 26 wetten gebundeld in één overkoepelende wet voor de fysieke leefomgeving. Doel is om de lokale overheid meer ruimte te bieden en het voor initiatiefnemers, zoals professionele ontwikkelaars en inwoners, eenvoudiger te maken om initiatieven te realiseren.

Hierdoor zal ook de regionale samenwerking met de keten- en uitvoeringspartners veranderen. We zullen de Omgevingsdienst Zuid Oost Brabant (ODZOB) benaderen om samen op te trekken in het testen van de nieuwe samenwerking. De met de implementatie van de omgevingswet samenhangende kosten zijn ingeschat op een structureel nadeel in 2022 van € 185.000 aflopend naar € 80.000 in 2024 en incidenteel voordeel in 2025 van € 15.000.

b. Duurzaamheid (thema 2.4 Milieu)

In 2019 stelde de gemeenteraad het Duurzaamheidsbeleid vast. Het Duurzaamheidsbeleid stelt doelstellingen en kaders voor de thema's Energietransitie, Klimaatadaptatie, Biodiversiteit, Mobiliteit en Materialentransitie met als doel om bij te dragen aan het behalen van de doelstelling van het Klimaatakkoord van Parijs. De afgelopen jaren lag de focus op het formuleren van (beleids)kaders met betrekking tot Duurzaamheid en het beleid om te schrijven naar daadwerkelijke acties. Dit heeft resulteert in een plan van aanpak Energietransitie en een Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie en Biodiversiteit. De hierin genoemde activiteiten worden, indien mogelijk, ten laste gelegd van de incidentele posten, bijvoorbeeld de kosten voor het opstellen van een strategisch communicatieplan.

Het beschikbare budget van € 50.000 is alleen voldoende bij doorzetting van de lopende processen ten behoeve van invulling van de energietransitie (o.a. Energiecorridor A67, duurzaamheidscampagne (bewustwording m.b.t. o.a. energiebesparingsmaatregelen) inclusief dashboard) en het actualiseren van de beleidstukken.

Er is gekozen om meer activiteiten uit het Spoorboekje Duurzaamheid op te pakken in combinatie met opstellen en actualisatie van beleidsstukken ontstaat er voor de jaren vanaf 2022 een gemiddeld tekort van € 115.000. Het gevraagde bedrag biedt geen ruimte om onverwachte verplichtingen voortvloeiend uit bijvoorbeeld de Regionale Energiestrategie of de Transitie Warmte op te vangen. De verwachting is dat vanuit het Rijk voor deze processen meer gelden gaan komen ter ondersteuning van de uitvoering van deze processen binnen de energietransitie. In de begroting 2022 is hiervoor een structureel nadeel van € 100.000 opgenomen.

c. Duurzaamheid (thema 2.8 Recreatie en toerisme)

Afgelopen jaar hebben we als pilot de organisatie van de kermissen uitbesteed aan een extern bedrijf. En de ervaringen zijn positief omdat veel faciliterende werkzaamheden rond schoon en veilig adequaat is verzorgd. De kosten voor de gehele organisatie bedragen € 10.000.

Programma 3: Samen leven en participeren

Missie

Samen met inwoners en organisaties ontwikkelen wij een duurzaam leefbare samenleving. Een sociale leefomgeving waarin iedereen naar vermogen mee kan doen en inwoners betrokken zijn bij elkaar. Daarbij benutten we de creativiteit en de krachten die er in de verschillende dorpskernen zijn en sluiten we aan bij wat er speelt en nodig is. We pakken onze rol als verbinder en ondersteuner en nodigen inwoners uit om samen met ons te werken aan leefbare kernen. De rol van de gemeente is aanvullend op dat wat inwoners zelf kunnen. Daarbij denken we vanuit kansen en mogelijkheden.

We willen dat inwoners volwaardig kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven. Het ontwikkelen, behouden en versterken van de eigen regie staat daarbij altijd centraal. We willen naar een samenleving waar inwoners verantwoordelijk zijn voor de inrichting van hun leven en het heft in eigen handen nemen. Wanneer een inwoner niet zelf, of met hulp van zijn omgeving of netwerk en algemene voorzieningen kan meedoen, kan hij rekenen op passende ondersteuning.

Als het gaat om maatwerk en integraliteit, doen we wat nodig is. We werken aan een duurzame oplossing en sluiten altijd aan bij de mogelijkheden van de inwoner. Onze professionals geven samen met de inwoner vorm aan de ondersteuning, waarbij de inwoner de regie houdt.

Hoofddoelstellingen (ambities voor deze bestuursperiode)

- Integrale aanpak in het sociaal domein.
- Ruimte voor initiatieven.
- Aandacht en waardering voor mantelzorgers en vrijwilligers.
- Eenzaamheid tegengaan.
- Integratie statushouders (kleinschalige huisvesting en taallessen).
- Adequate huisvesting van de Berkenschutse.
- Faciliteren en ondersteunen van het verenigingsleven in onze gemeente.

Producten

Het programma *Samen leven en participeren* omvat de volgende producten:

Product	
3.1	Onderwijs
3.2	Jeugd
3.3	Maatschappelijke ondersteuning
3.4	Gezondheid
3.5	Participatie
3.6	Dorpshuizen
3.7	Sport
3.8	Cultuur

Achtergrond en ontwikkelingen

In 2020 is de beleidsnota sociaal domein 2020-2023 vastgesteld. Ook in 2021 is deze nota de leidraad voor de plannen die we uitwerken. In de beleidsnota is benoemd dat de nota geen blauwdruk is maar een dynamisch document. Ontwikkelingen en veranderingen gaan tenslotte snel, blijven anticiperen op wat komen gaat is gewenst. De beleidsnota heeft een benadering vanuit vier thema's:

- Betrokken bij elkaar;
- Iedereen kan meedoen;
- Een fijn en veilig thuis;
- Een gezonde samenleving.

De thema's zijn gekozen op basis van vraagstukken die spelen binnen Heeze-Leende. Het beleid is gericht op alle inwoners, waarbij we niet vanuit de kokers van de aparte wetten, maar integraal kijken naar de vraagstukken die spelen.

Daarbij is het belangrijk dat we ervoor zorgen dat we binnen de financiële kaders blijven. We zien echter dat de druk op de financiën toeneemt door een groter beroep op de voorzieningen en de kostenstijging. Het is nodig om te sturen op beleid om financieel in evenwicht te blijven.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Algemeen (thema-overschrijdend)	
<p>We willen dat inwoners volwaardig kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven. Het ontwikkelen, behouden en versterken van de eigen regie staat daarbij centraal. Wanneer een inwoner niet zelf, of met hulp van zijn omgeving, sociaal netwerk en algemene voorzieningen kan meedoen, kan deze rekenen op ondersteuning op maat en in samenhang.</p>	<p>In het najaar van 2021 heeft de training van de omgekeerde toets plaatsgevonden. In 2022 geven we hier uitvoering aan.</p> <p>Op basis van de tussentijdse evaluatie van de beleidsnota Sociaal Domein wordt het beleid waar nodig aangepast dan wel aangevuld</p> <p>Cliëntervaringsonderzoek Jeugd en Wmo: In 2021 is in A2 verband een start gemaakt met het in eigen beheer uitvoeren van de cliëntervaringsonderzoeken voor Jeugd en Wmo om zodoende de kwaliteit van de ervaren dienstverlening beter te kunnen monitoren en de data te koppelen aan andere beschikbare gegevens. In 2022 wordt een verdere doorontwikkeling gemaakt waarbij ook een digitaliseringslag wordt gemaakt middels het Burgerportaal.</p>
<p>We zetten in op kostenbeheersing door meer zicht en grip te krijgen op de uitgaven en financiën om tijdig te kunnen bijsturen zodat we de ondersteuning en hulp kwalitatief, toegankelijk, maar ook betaalbaar houden.</p>	<p>Met het Sociaal Team zetten we in op een continu proces van monitoring/analyse op de in- door- en uitstroom van hulp, een kritische houding ten aanzien van zorginzet en het vergroten van het uitgavenbewustzijn.</p>
3.1 Onderwijs	
<p>Alle leerlingen – ook de leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben – krijgen een zo passend mogelijke plek in het onderwijs, zo dicht mogelijk bij huis.</p>	<p>In 2022 borgen we het taalnetwerk rondom het thema Taal en Gezin en bouwen we het waar mogelijk verder uit. Daarnaast starten we met bouwen van een netwerk rondom het thema Taal en Gezondheid. Beide netwerken hebben als doel het (beter) bereiken van laaggeletterden, hen ondersteunen bij hun taalvraag en toeleiden naar een passend taalaanbod. Het streven is om met minimaal één lokale groep met taalaanbod van het Ster College te starten, afhankelijk van het aantal aanmeldingen.</p> <p>In het kader van het Nationaal Programma Onderwijs ontvangen gemeenten voor de periode augustus 2021 – juli 2023 financiële middelen vanuit het rijk die zij kunnen inzetten ten behoeve van voorschoolse educatie, het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs, als aanvulling op de middelen die scholen zelf ontvangen. De middelen worden ingezet binnen kaders die door het ministerie zijn vastgesteld. In 2021 is in afstemming met het onderwijs een plan opgesteld, dat tot juli 2023 wordt uitgevoerd. De verwachting is, dat de interventies uit dit plan bijdragen aan herstel en ontwikkeling van de leerlingen en het onderwijs tijdens en na de coronapandemie.</p> <p>Het nieuwe Integrale Huisvesting Plan Onderwijs, Opvang en Zorg (IHP) kent twee delen. In 2022 beginnen we met de uitvoering van het 1e deel en dat is ervoor te zorgen</p>

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
	<p>dat de kindcentra voldoen aan de onderwijs en opvang eisen van de 21ste eeuw, zoals aangegeven in het vastgestelde accommodatiebeleid. De thema's uit het IHP zijn onderwerpen van gesprek in het LEA overleg en worden daarnaast twee- jaarlijks geëvalueerd.</p> <p>Voor de uitvoering van het 2e deel van het IHP wordt door de samenwerkende organisaties en de gemeente een zgn. 0-meting uitgevoerd. Deze 0-meting geeft aan waar de kindcentra staan in de verduurzamingsopgave. Dit leidt tot plannen voor maatregelen op korte termijn (terugverdiendtijd binnen 5 jaar), op middellange termijn tot 2030 en tot het einddoel namelijk volledig klimaat neutrale kindcentra in 2050.</p> <p>Na jaren van (haalbaarheids)onderzoeken naar adequate huisvesting voor de Berkenschutse, willen we in 2022 aan de slag met de uitwerking van een haalbaar plan, zodat in 2023 gestart kan worden met (ver)bouwwerkzaamheden. Dit alles uiteraard onder voorbehoud dat er begin 2022 een haalbaar plan ligt.</p>
<p>Kinderopvangorganisaties en gastouders die kinderopvang in onze gemeente aanbieden voldoen aan de kwaliteitseisen (cf. Wet kinderopvang).</p>	<p>De GGD voert inspecties uit bij alle kinderopvang-organisaties en minimaal 15% van de gastouders. In geval van overtredingen wordt gehandhaafd.</p>
<p>Ontwikkeling van kinderen in de leeftijd van 2 jaar en drie maanden tot 4 jaar stimuleren en indien nodig ondersteunen.</p>	<p>We subsidiëren een plaats in de kinderopvang voor peuters van wie de ouders geen recht hebben op kinderopvangtoeslag voor 8 uur per week. De begroting is gebaseerd op deelname van gemiddeld twee peuters per jaar.</p>
<p>Het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen met een (taal-spraak)achterstand in de leeftijd van 2 tot 12 jaar zodat alle kinderen in Heeze-Leende zich optimaal kunnen ontwikkelen.</p>	<p>Voor kinderen in de leeftijd van 2 jaar en 3 maanden t/m 4 jaar die een VVE-indicatie hebben, subsidiëren we een VVE-kindplaats voor 16 uur in de week. De nadruk ligt op taalontwikkeling en daarnaast ook op rekenen, motoriek en de sociaal-emotionele ontwikkeling.</p> <p>In samenwerking en cofinanciering met het schoolbestuur Eenbes wordt een NT2-leerkracht ingezet, die de NT2-leerlingen in Heeze extra ondersteunt.</p>
<p>Creëren van een rijke leeromgeving voor kinderen waarin kinderen de kans krijgen om hun talenten te ontplooiën, sociale vaardigheden op te doen en plezier te hebben door het bieden van een samenhangend aanbod van onderwijs, sport en cultuur.</p>	<p>Continueren van de inzet van combinatiefunctionarissen sport en onderwijs, waarbij de leerkrachten worden ondersteund in het geven van de gymlessen en om de kwaliteit van het gymonderwijs te borgen. Daarnaast zijn de combinatiefunctionarissen contactpersonen en vraagbaak voor verenigingen en spelen zij een belangrijke rol in de uitvoering van het Lokaal sportakkoord. Ook wordt een cultuurcoach ingezet, die scholen ondersteund bij cultuureducatie.</p> <p>Inzetten van een combinatiefunctionaris die zich richt op het bereiken van de doelgroep 12 tot 18 jaar door middel van het organiseren van activiteiten op het gebied van sport en cultuur.</p>
<p>3.2 Jeugd</p>	
<p>Alle kinderen groeien in een kansrijk en veilig thuis op tot zelfstandige burgers die actief deelnemen aan de samenleving en zowel sociaal als economisch zelfredzaam zijn.</p>	<p>Uitbreiding van de basisvoorziening jongerenwerk om jongeren te helpen door middel van talentontwikkeling hun eigen mogelijkheden en verantwoordelijkheden te versterken.</p> <p>Het jongerenwerk is onderdeel van het Sociaal team en zal, met de extra uitbreiding, daar waar mogelijk preventief worden ingezet op casuïstiek.</p>

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
	<p>We willen dat jongeren zelf aangeven waar zij behoefte aan hebben. Het jongerenwerk brengt samen met de jongeren ideeën in beeld, en daar waar mogelijk tot uitvoer, met als doel aan te sluiten bij hun situatie.</p> <p>Op het gebied van preventie bekijken we verder of we nog meer collectief preventief aanbod zoals weerbaarheid kunnen ontwikkelen. Daarnaast onderzoeken we of preventieve maatregelen in het kader van (v)echtscheidingen gewenst en effectief zijn.</p>
<p>Het aanbieden van toegankelijke en kwalitatief goede hulpverlening en ondersteuning aan jeugdigen en gezinnen als steun vanuit de leefomgeving van de jeugdige niet voldoende is.</p>	<p>In 2022 continueren we de pilot praktijkondersteuner GGZ jeugd bij de huisartsen om de kwaliteit van zorg aan jeugdigen te verbeteren en om aan de voorkant te sturen op inzet van passende zorg en daarmee ook op de kosten.</p> <p>Vanaf 1 januari 2022 treden de nieuwe contracten jeugdhulp voor de regio Samen voor Jeugd in werking. De contracten zijn gebaseerd op de bestuurlijk vastgestelde inkoopstrategie. Hierin staan punten benoemd die in 2022 en verder nadere uitwerking vragen zoals het inrichten van leer- en ontwikkelafels met aanbieders, het ontwikkelen van een kader rondom wachtlijsten en wachttijden en het ontwikkelen van kritische prestatie indicatoren m.b.t. clienttevredenheid en doelrealisatie.</p> <p>De regio Samen voor Jeugd (10 gemeenten) werkt gezamenlijk aan een Transformatieplan voor de periode 2022-2025. Het gaat hierbij om een inhoudelijke vernieuwing van de jeugdhulp zoals verschuiving van specialistische hulp naar basisvoorzieningen, collectieve voorzieningen binnen het onderwijs, sturen op effectiviteit in de zorg etc.</p> <p>Momenteel wordt de inkoop van Multi voorbereid. Medio 2022 willen we voor complexe problematiek werken volgens de Multi-aanpak. Met deze aanpak willen we effectievere jeugdhulp bieden aan jeugdigen met meervoudige (multi) problematiek. De doelgroep van de Multi-aanpak zijn de jeugdigen en het gezin waarbij gecoördineerde inzet van specialistische ondersteuning noodzakelijk is en deze inzet door één verantwoordelijke aanbieder wordt verzorgd (één aanspreekpunt). Om daadwerkelijk met Multi te kunnen starten is een zorgvuldige implementatie van belang.</p> <p>Voor een aantal vormen van jeugdhulp werken de 21 gemeenten (wettelijk verplicht) samen. Dit gaat om beleid en inkoop van jeugdzorgPlus waarbij maatregelen zoals Civiel Trajectberaad of Voorwaardelijke machtiging ingezet worden om een jeugdzorgPlus plaatsing te voorkomen of te verkorten.</p> <p>Ook op het gebied van jeugdbescherming en jeugdreclassering werken we met 21 gemeenten samen. Voor de flinke problemen binnen de jeugdbescherming (personeelstekort, financiële problemen, cliëntenstop) werken we met de Gecertificeerde Instellingen aan oplossingen op korte en lange termijn.</p> <p>Voor 2022 wordt een nieuwe samenwerkingsagenda opgesteld en wordt opnieuw onderzocht of de tarieven voor de jeugdbescherming en jeugdreclassering aangepast moeten worden.</p> <p>De samenwerking van de 21 gemeenten is gebaseerd op een dienstverleningsovereenkomst. Deze dienstverleningsovereenkomst is voor 2022 en 2023 verlengd.</p>

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
<p>Versterken van de samenwerking binnen de regio (10 gemeenten) op het gebied van jeugdhulp.</p>	<p>In 2020 is door de 10 samenwerkende gemeenten een bestuursopdracht vastgesteld om de regionale samenwerking te versterken vanuit een gezamenlijk belang, gelijkwaardig partnerschap en een gezamenlijke ambitie voor het behalen van de transformatiedoelen op het gebied van jeugdhulp. Daarnaast wordt vanuit Rijk/VNG ingezet op het verstevigen van de samenwerking tussen gemeenten onderling op het terrein van jeugdhulp vanuit de Norm voor Opdrachtgeverschap door gezamenlijk een regiovisie te ontwikkelen. In de regiovisie geven we helderheid over o.a. beschikbaarheid en continuïteit van de jeugdhulp en de niet-vrijblijvende governance. De regiovisie wordt in 2022 aan de gemeenteraad aangeboden ter vaststelling.</p>
<p>We willen een zo gezond mogelijke jeugd.</p>	<p>Regievoeren op het uitvoeren van het landelijk uniform takenpakket op het terrein van de jeugdgezondheidszorg door de GGD.</p> <p>In overleg met de GGD maatwerkproducten afnemen waarbij de keuze wordt afgestemd op gesignaleerde problematiek, zoals opvoedingsondersteuning, groepsvoorlichting, contactmomenten op maat etc.</p> <p>We bouwen de lokale coalitie Kansrijke Start verder uit en borgen het netwerk van partners die betrokken zijn bij de eerste 1.000 dagen van een kind. Door goede samenwerking tussen de verschillende partners, krijgen alle kinderen in Heeze-Leende een goede start. We sluiten aan bij waar er behoefte aan is en werken samen rondom kwetsbare gezinnen. De samenwerkende partners zoeken in een vroeg stadium afstemming met elkaar, zodat de juiste ondersteuning wordt geboden.</p>
<p>3.3. Maatschappelijke ondersteuning</p>	
<p>We willen dat inwoners van Heeze-Leende zich prettig en veilig voelen in hun eigen woonomgeving, dat ze betrokken zijn bij hun leefomgeving en zich verantwoordelijk voelen voor elkaar en voor de buurt. De gemeente heeft vooral een ondersteunende en stimulerende rol bij de diverse (burger)initiatieven.</p>	<p>Lokale (burger-)initiatieven worden waar mogelijk en gewenst financieel ondersteund met een eenmalige of jaarlijkse subsidie. We herijken de Toetsingskader-subsidies met als doel de taakstellende bezuiniging te realiseren met ingang van 2023.</p> <p>We continueren het structureel overleg met de werkgroepen zorg en welzijn van de dorpsraden Sterksel en Leenderstrijp en de zorgcoöperatie Leende die zich o.a. richten op participatie en het voorkomen van eenzaamheid; we werken mee aan activiteiten gericht op informatie en ontmoeting.</p> <p>We zijn aangesloten bij het landelijke programma Eén tegen eenzaamheid en geven uitvoering aan de acties uit dit programma en het in 2021 opgestelde Plan van aanpak eenzaamheid Heeze-Leende. De acties zijn gericht op signaleren en bespreekbaar maken van eenzaamheid en het doorbreken en duurzaam aanpakken van eenzaamheid. We richten ons daarbij op verschillende doelgroepen en maken gebruik van de landelijk en regionaal ontwikkelde producten en methodieken. Een werkgroep met een vertegenwoordiging uit de kernen is verantwoordelijk voor de uitvoering van de acties.</p> <p>In samenwerking met het jongerenwerk en jongeren uit Heeze-Leende zoeken we laagdrempelige manieren en voorzieningen om eenzaamheid onder jongeren te doorbreken of te voorkomen.</p>

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
	<p>In 2021 zijn we gestart met een organisatie-breed traject om te komen tot een lokale inclusie-agenda die aansluit bij het VN-verdrag voor de rechten van mensen met een beperking. In 2022 voeren we deze agenda uit. Samen met de werkgroep toegankelijkheid van de Adviesraad Sociaal Domein onderzoeken we of (openbare) gebouwen en de openbare ruimte voldoen aan de eisen van toegankelijkheid.</p>
<p>We willen dat mantelzorgers en vrijwilligers worden ondersteund en gewaardeerd.</p>	<p>We ondersteunen de vrijwilligers(organisaties) en mantelzorgers vanuit de Vrijwilligerscentrale en het Steunpunt Mantelzorg van Cordaad. We doen dat door onder andere het geven van informatie en advies, het aanbieden van cursussen/training/scholing, het vinden van vrijwilligers en maatjes, respijtzorg en het bieden van emotionele en praktische ondersteuning.</p> <p>We waarderen mantelzorgers en vrijwilligers met een jaarlijkse blijk van waardering, bijvoorbeeld een keuze uit het Mantelzorg Verwen Menu of het Vrijwilligers Verwen Menu.</p>
<p>We willen bereiken dat mensen met een beperking kunnen (blijven) participeren in de samenleving en zelfstandig kunnen (blijven) wonen en functioneren in de eigen leefomgeving door het inzetten van eigen kracht, sociaal netwerk, algemene en voorliggende voorzieningen en individuele/maatwerk voorzieningen.</p>	<p>Samen met onze ketenpartners, belangengroepen en vrijwilligersorganisaties stimuleren we onze oudere inwoners om al in een vroeg stadium na te denken over het treffen van maatregelen zoals woningaanpassingen waardoor ze langer zelfstandig thuis kunnen blijven wonen. We ondersteunen en faciliteren ontmoetingsruimten in de wijken en kernen.</p> <p>In 2022 wordt de aanbesteding maatwerkvoorziening begeleiding 18+ in de markt gezet, ter vervanging van de huidige overeenkomst. Dit zal in samenwerking gebeuren met de gemeenten Valkenswaard en Cranendonck.</p>
<p>We willen bereiken dat zeer kwetsbare burgers kunnen participeren in de samenleving en we willen overlast voorkomen. Door onderwerpen op het snijvlak van zorg en veiligheid te verbinden en integraal te benaderen, willen we de kans op succesvolle en duurzame oplossingen voor inwoners vergroten.</p>	<p>In het kader van Beschermd Wonen en maatschappelijke opvang werken we samen met de centrumgemeente Eindhoven en 14 regiogemeenten.</p> <p>Voor 2022 staat op de agenda:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uitvoering regionale inkoop beschermd wonen, ingangsdatum nieuwe overeenkomsten 1 januari 2023 - Opstellen hernieuwde mandaatregeling vanaf 1 januari 2023 beschermd wonen. - Indien nodig aanpassing van de verordening Maatschappelijke ondersteuning en eventueel de beleidsregels, per 1 januari 2023 (in het kader van beschermd wonen).
	<p>We voeren het werken met de AVE-methode (Aanpak Voorkomen Escalatie). Dit houdt in dat we bij complexe casuïstiek kunnen opschalen van Sociaal Team naar casusoverleg op maat en indien nodig naar het Zorg-en Veiligheidshuis. We maken afspraken met onze zorg- en veiligheidspartners over gegevensdeling /privacy. We kiezen voor een persoonsgerichte aanpak waarin zorg- en veiligheidspartners de krachten bundelen en samen optrekken.</p> <p>We implementeren de nieuwe Wet straffen en beschermen die zich richt op de nazorg van ex-gedetineerden.</p>

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
3.4 Gezondheid Inwoners zijn vitaal en gezond en hebben regie over hun eigen leven. Het aantal inwoners met overgewicht is verminderd; het aantal inwoners dat rookt en overmatig drinkt is gedaald; het aantal inwoners dat zich psychisch ongezond voelt en eenzaam is, is gedaald.	We voeren regie op het uitvoeren van taken op het gebied van de publieke gezondheid door de GGD. We monitoren de uitvoering van acties en afspraken uit het in 2021 opgestelde Lokale preventieakkoord Vitaal Heeze-Leende. We richten ons daarbij op de drie thema's gezond gewicht, middelengebruik (roken, alcohol en drugs) en psychisch welbevinden. We beoordelen aanvragen van de bij het preventieakkoord betrokken partners die gebruik willen maken van de door het rijk beschikbaar gestelde uitvoeringsmiddelen.
3.5 Participatie Een inclusieve arbeidsmarkt: iedereen doet mee, naar eigen kracht en kunnen. Eenieder werkt (naar vermogen) en heeft de nodige middelen van bestaan. Zij zijn/worden financieel zelfredzaam binnen hun mogelijkheden. Kinderen kunnen op allerlei vlakken meedoen. Kwetsbare jongeren maken een passende (vervolg)stap naar onderwijs, dagbesteding of arbeid.	Wij bieden (financiële) ondersteuning aan inwoners die niet zelfstandig werk kunnen vinden. Door middel van re-integratieactiviteiten, passend werk (werkstage of vrijwilligerswerk), begeleiding op de werkplek, ondersteuning van onze arbeidsmakelaars of middels een loonkostensubsidie geven wij ieder een plaats op de arbeidsmarkt. Hiervoor werken wij samen met ondernemers, de regiogemeenten en GRWRE (Ergon). Ergon is onze partner in: Het vinden van een passende werkplek voor inwoners met een indicatie beschut werk. De uitvoering van de taakstelling Banenafpraak. (met hulp van een loonkostensubsidie gaan inwoners met een arbeidsbeperking aan het werk) De actieve monitoring en begeleiding van jongeren die uitstromen vanuit het Voortgezet Speciaal-, Praktijk- en Entree onderwijs met hun vervolgstap naar onderwijs, dagbesteding of arbeid. Ondersteuning van inwoners met een bijstandsuitkering naar werk door groepsgewijze trainingen en werkervaringsplekken Onze werkgeversdienstverlening en het ondernemersloket is van groot belang om onze inwoners goed door de coronaperiode te helpen. Bij de uitvoering van de Tozo (Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers) in 2021 is met alle aanvragers hun situatie in kaart gebracht. Middels diverse re-integratieactiviteiten (om- en bijscholing) verwachten we dat een deel na bemiddeling en training weer een baan gaat vinden. <i>Wijziging Wet Inburgering</i> Per 1 januari 2022 krijgen de gemeenten te maken met een wijziging van de Wet Inburgering. Gemeenten krijgen een actievere rol en grotere verantwoordelijkheid voor de (vroeg)aanpak van nieuwkomers. In 2022 implementeren we deze wet. De gemeente wordt verantwoordelijk voor het aanbieden van de inburgeringstrajecten. De inzet van re-integratietrajecten wordt vervroegd en inburgering wordt meer geïntegreerd binnen het sociaal domein. Voor de reeds gevestigde nieuwkomers wordt (ook) ingezet op duale re-integratietrajecten waar zowel de doorstroom naar betaalde arbeid als het verhogen van het taalniveau centraal staat. Hierbij denken we aan een leerwerkplek waar naast een (on)betaalde werkplek ook taalles geboden wordt. <i>Schuldhelpverlening</i> Vroegsignalering wordt gecontinueerd.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
	<p>Schuldhulpverlening aan ondernemers, die gestart is in 2021, wordt op basis van ervaringen, geoptimaliseerd. We werken hierbij samen met vrijwilligersorganisatie Over Rood om de drempel te verlagen. We sluiten bij de Nederlandse Schuldhulproute om onze inwoners via diverse kanalen te bereiken en ook zelfhulp-mogelijkheden te bieden.</p> <p><i>Sociaal Raadsliedenwerk</i> De evaluatie in 2021 heeft aangetoond dat er voldoende maatschappelijke meerwaarde is voor inwoners om het Sociaal Raadsliedenwerk vanaf 2022 structureel voort te zetten. Inwoners worden geattendeerd op landelijke en gemeentelijke regelingen. Daarbij ondersteunt SRW inwoners door het op peil brengen van het inkomen. SRW werkt samen met vrijwilligers, schuldhulpverlening en het formulierenspreekuur van het Taalpunt Heeze-Leende.</p>
	<p><i>Armoedebestrijding</i> We bereiken met Leergeld 70 kinderen. We bieden hen mogelijkheden voor zwemles, sport, cultuur, laptop voortgezet onderwijs, het vieren van hun verjaardag en een fashioncheque voor kleding.</p> <p><i>Doorontwikkeling voedselverstrekking</i> Inwoners van Heeze-Leende maken gebruik van de voedselbank in Valkenswaard en in Geldrop-Mierlo. In de doorontwikkeling van deze voedselverstrekking zetten we in op gezonde leefstijl en meedoen. Onder andere door het verstrekken van gezonde pakketten met voorlichting, aansluiten van budgetcoach, Taalpunt en het stimuleren van beweging.</p>
<p>3.6 Dorpshuizen</p> <p>Het dorpshuis is dé centrale ontmoetingsplek voor inwoners. Het dorpshuis richt zich op het brede welzijn van de inwoners en is een sociaal maatschappelijke onderneming.</p>	<p>In de “Toekomst van de dorpshuizen” is beschreven hoe zij zich toekomstbestendig kunnen ontwikkelen en een centrale functie in de lokale gemeenschap kunnen blijven innemen. Samen met de dorpshuizen pakken we dit op aan de hand van de vijf O’s, ontwikkelen, ontplooiën, ontspannen, ontmoeten en ondernemen. Om beleid goed te vertalen naar praktische initiatieven en acties is de inrichting van thematafels een bruikbaar instrument. Hierin kunnen behoeftes van huidige en toekomstige doelgroepen worden geïnventariseerd en indien mogelijk omgezet in passend aanbod.</p> <p>Een doelmatig beheer en een goede ondersteuning van de faciliteiten maakt het nodig dat voor de gezamenlijke dorpshuizen een aantal kernfuncties worden geprofessionaliseerd. Om het beheer te vereenvoudigen zal daarnaast worden onderzocht of huurvergoedingen voor het gebruik in de dorpshuizen rechtstreeks beschikbaar kunnen worden gesteld.</p> <p>De Schammert bevindt zich nog in de opstartfase. Dit dorpshuis zal zich verder ontwikkelen als centrale locatie in de gemeenschap, waarbij onduidelijk is of en welke mate corona effect heeft de doorstart. In Sterksel wordt gewerkt aan een plan om Valentijn te herpositioneren.</p>

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
3.7 Sport	
<p>Inwoners gaan (meer) sporten hetgeen bijdraagt aan een gezonde leefstijl (met name gericht op sportparticipatie door jeugd, ouderen en mensen met een beperking).</p>	<p>In het accommodatiebeleid Sport en Bewegen zijn de persoonlijke en maatschappelijke waarde vastgesteld. We blijven investeren in breedtesport die bijdraagt aan een gezonde samenleving met gezonde inwoners.</p> <p>We investeren in toekomstbestendige verenigingen en doen dit op basis van goede plannen. We stellen deze samen met onze verenigingen op aan de hand van het daarvoor ontwikkelde toetsingskader. Dit kader bevat belangrijke thema's voor sport en bewegen, waarlangs we de plannen willen leggen en beoordelen. Omdat elke situatie verschillend is, werkt het toetsingskader als een richtlijn en niet als limitatieve opsomming.</p> <p>Voor de verdeling van de financiële lasten, zowel bij de zorg voor en het voortbestaan van accommodaties als voor de verduurzaming daarvan, is aan het accommodatiebeleid ook een financieel toetsingskader toegevoegd.</p> <p>Na vaststelling van het accommodatiebeleid wordt het masterplan Lambrek eventueel aangepast aan de kaders uit dat beleid en wordt aan de raad aangeboden ter vaststelling</p> <p>In 2020 is het bestemmingsplan voor de nieuwe gymzaal op sportpark de Weibossen vastgesteld. In 2021 liep een beroepsprocedure. Zodra het bestemmingsplan onherroepelijk is, wordt gestart met het ontwerp van de gymzaal. Naar verwachting is dit in 2022, maar dit afhankelijk van de beroepsprocedure.</p> <p>We monitoren de uitvoering van de acties uit het in 2020 opgestelde Sport- en beweegakkoord Heeze-Leende. Het akkoord richt zich op de volgende vier thema's: Heeze-Leende verenigt, iedereen doet mee, jeugd in beweging en sport en bewegen in beeld. De bij het sportakkoord betrokken partners kunnen een aanvraag indienen voor het door het Rijk beschikbaar gestelde uitvoeringsbudget.</p>
3.8 Cultuur	
<p>Op peil houden van ons cultuurhistorisch erfgoed en het onderdeel laten vormen van een aantrekkelijke gemeente waarin het voor iedereen aangenaam recreëren is.</p>	<p>Actueel houden en verder uitwerken van de lijst en website voor het aangewezen cultureel erfgoed.</p>
<p>De bibliotheek functioneert als podium en etalage van het dorp en is een levendige plek waar lezen, leren, informeren, maar ook kunst & cultuur en ontmoeting & debat centraal staan.</p>	<p>2022 is waarschijnlijk het eerste jaar waarin de bibliotheekvestigingen in Heeze, Leende en Sterksel volledig open zijn zonder Corona-beperkingen. Vanuit deze vestigingen wordt dagelijks gewerkt aan realisatie van de gemeentelijke doelstellingen van het bibliotheekbeleid.</p>
<p>We willen dat er muziekonderwijs beschikbaar is voor de fanfare-jeugd tot 18 jaar, zodat zij kwalitatief goed opgeleid kunnen worden tot eventueel het D-niveau (het hoogste amateurniveau).</p>	<p>Voortzetting subsidiëring RICK (Regionaal Instituut voor Cultuur en Kunst) met een jaarlijkse subsidie voor het HaFa (Harmonie-Fanfare) muziekonderwijs, en eventueel verdere verbreding naar andere muziekinstrumenten in overleg met de fanfares.</p>

Bijdrage verbonden partijen aan doelstellingen gemeente

Verbonden partij	Speerpunt/taak
Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Brabant-Zuidoost (GGD)	Publieke gezondheidszorg, jeugdgezondheidszorg en inspecteren kinderopvanglocaties.
Gemeenschappelijke regeling Samenwerking A2-gemeenten (GRSA2)	Werk en inkomen: uitvoering Wet bundeling van uitkeringen inkomensvoorziening aan gemeenten (BUIG).
Ergon - Werkvoorzieningschap Regio Eindhoven (uitvoeringsorgaan van de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningschap Regio Eindhoven)	Wet sociale werkvoorziening (WSW) en loonkostensubsidies. Regionaal Werkbedrijf en 04-Werkt (participatiebedrijf).

Voor nadere informatie over de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf *Verbonden partijen*.

Beleidsindicatoren

Omschrijving	Eenheid	Heeze-Leende			Nederland
		Realisatie	Begroting		
		2020	2021	2022	
3.1 Onderwijs					
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	3,8	2	3	1,82 (2017)
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	4,3	4	4	23 (2018)
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	0,98%	1,5%	1,3%	1,9% (2018)
3.2 Jeugd					
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	7,9	7,7%	7,9%	10%
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	-	-	-	0,3%
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	0,3%	0,3%	0,3%	1,1%
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 inwoners 12 -18 jaar	64	100	65	119 (2018)
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	-	-	-	1% (2017)
3.3 Maatschappelijke ondersteuning					
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo:					
Hulp bij huishouden *	Aantal per 10.000 inwoners	232	214	250	
Ondersteuning thuis (individueel) *	Aantal per 10.000 inwoners	80	71	77	
Verblijf en dagopvang *	Aantal per 10.000 inwoners	46	40	58	
Hulpmiddelen en diensten *	Aantal per 10.000 inwoners	200	193	200	
Demografische druk *	%	80,1%	80,1%	n.n.b	70 (2020)
3.5 Participatie					
Banen	Per 1.000 inwoners 15-74 jaar	525	620	535	679,3 (2020)
Netto arbeidsparticipatie	% werkzame beroepsbevolking t.o.v. beroepsbevolking	68,9% (2019)	67%	71%	68,4% (2020)
Bijstandsuitkeringen	Per 1.000 inwoners 18 jaar en ouder	17,3	14	16	46 (2020)
Lopende re-integratievoorzieningen	Per 1.000 inwoners 15-74 jaar	5,0 (Q2 2020)	6,5	7,0	13 (2020)
% Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	2% (2019)	2%	2%	6,0% (2020)
% Jeugdwerkloosheid	% 16 t/m 22 jarigen	Sinds 2018 geen nieuwe cijfers	1%	1%	2% (2018)
3.8 Sport					
% Niet-sporters	%	46,8%	n.n.b.	n.n.b.	49,6%

* betreffen cijfers van 2020

Prestatie-indicatoren

Omschrijving	Realisatie	Begroting	
	2020	2021	2022
3.5 Participatie			
Aantal BUIG-klanten per 1 januari	109	120	110
Aantal trajecten	103	120	100
Handhaving (aantal onderzoeken)	2	9	8
Minimabeleid (aantal toegekende aanvragen bijzondere bijstand)	47	80	70
Minimabeleid (aantal deelnemers kindparticipatie)	95	70	80
Minimabeleid (aantal deelnemers tegemoetkoming ziektekosten)	116	175	150

Investerings (projecten)

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Jaar	Bedrag	Kapitaallasten			
			Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Huisvesting de Berkenschutse	2022	6.859	-	247	245	243
Gymzaal Heeze	2022	1.520	-	71	70	69
Multifunctioneel clubgebouw	2022	2.000	-	50	50	50
Kunstgrasveld RKSv	2022	400	-	40	40	40
Dorps huis Valentijn	2022	200	-	5	5	5
Totaal			-	413	410	407

Een totaaloverzicht van de te activeren investeringen treft u aan in de bijlage *Investeringsplanning 2022-2025*.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Thema	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
3.1 Onderwijs	1.783	1.506	1.670	1.865	1.878	1.892
3.2 Jeugd	4.360	3.712	4.033	3.942	3.966	4.022
3.3 Maatschappelijke ondersteuning	3.799	3.701	3.938	3.781	3.824	3.882
3.4 Gezondheid	325	325	620	634	647	653
3.5 Participatie	5.733	4.009	3.997	4.092	4.140	4.052
3.6 Dorps huizen	533	1034	844	839	791	792
3.7 Sport	867	841	800	985	992	995
3.8 Cultuur	624	626	511	508	517	524
Totaal lasten	18.024	15.754	16.413	16.647	16.753	16.811
3.1 Onderwijs	330	308	315	322	325	330
3.2 Jeugd	200	0	0	0	0	0
3.3 Maatschappelijke ondersteuning	70	63	48	48	48	49
3.4 Gezondheid	0	0	0	0	0	0
3.5 Participatie	4.140	1.994	1.924	1.955	1.986	2.019
3.6 Dorps huizen	24	106	108	110	111	113
3.7 Sport	267	119	111	113	113	115
3.8 Cultuur	0	5	5	5	5	5
Totaal baten	5.031	2.595	2.511	2.552	2.588	2.631
Saldo voor bestemming	12.993	13.159	13.902	14.095	14.165	14.181
3.0 Toevoegingen aan reserves	0	2	0	0	0	0
3.0 Onttrekkingen aan reserves	479	178	131	216	251	151
Saldo mutatie reserves	-479	-176	-131	-216	-251	-151
Saldo na bestemming programma 3	12.514	12.983	13.771	13.879	13.914	14.030

Bij saldo = - Voordeel en + Nadeel

Financiële impact

Het totale saldo na bestemming in Programma 3 Samen leven en participeren stijgt met € 788.000 ten opzichte van de primaire begroting 2021 tot € 13.711.000.

Hieronder volgt een toelichting op de belangrijkste mutaties:

a. Structureel nadeel voor contracteren jeugdhulp ad € 347.500

Op dit moment wordt in regio Samen voor Jeugd gewerkt aan de voorbereidingen voor de nieuwe inkoop van jeugdhulp per 1 januari 2022. Het doel hiervan is om op 1 januari 2022 nieuwe contracten met zorgaanbieders te hebben waardoor Heeze-Leende kan voldoen aan het bieden van voldoende kwalitatief passende jeugdhulp. Een aantal financiële uitdagingen, die eind 2020 in gang zijn gezet zijn al wel bekend. Sommige producten zijn met ingang van 1 januari 2021 fors in tarief gestegen. Daarnaast heeft er over 2021 een indexatie van 3,28% op alle tarieven plaatsgevonden. Omdat de voorbereidingen nog niet afgerond zijn, er nog geen besluitvorming heeft plaatsgevonden is op basis van een voorlopige inschatting het financieel effect voor 2022 bepaald op € 347.500 nadelig, waarmee het totaalbudget 2022 voor individuele voorzieningen jeugd op € 2.392.500 komt.

b. Structureel nadeel voor jeugdhulp gebaseerd op landelijke inkoop ad € 106.000

De VNG heeft namens alle gemeenten afspraken gemaakt met landelijke aanbieders over de landelijke inkoop jeugdhulp met een zeer specialistisch karakter. Denk hierbij aan jeugdhulp zoals academische kinder- en jeugdpsychiatrie, ernstige gedragsproblematiek met grensoverschrijdend gedrag, jeugd GGZ voor blinden en slechtzienden etc. Vanwege het specialistisch karakter kan deze vorm van jeugdhulp tot een forse toename aan kosten leiden. Dit zien we de afgelopen jaren ook terug in onze gemeente. Het totale budget komt hiermee op € 173.000, bepaald op basis van de historische financiële ontwikkeling.

c. Verschuiving van thema 3.2 Jeugd naar thema 3.4 Gezondheid ad € 271.000

Als gevolg van de inbesteding van de iJGZ (0-4 jaar) met ingang van 1 januari 2021 bij de GGD (voorheen subsidie Zuidzorg) wordt in 2022 een hogere bijdrage aan de GGD betaald (thema 3.4 Gezondheid). Dit resulteert in een verschuiving van € 271.000 van thema 3.2 Jeugd naar 3.4 Gezondheid.

Hieronder is de toelichting van de nieuwe ontwikkelingen binnen het sociaal domein opgenomen, die zich na vaststelling van de kadernota hebben voorgedaan en effect hebben op de meerjarige begroting:

d. Structureel nadeel nieuwe Verordening Jeugd van € 60.000,--

Op 1 januari 2022 treedt de nieuwe Verordening jeugdhulp in werking. De grondslag voor de nieuwe PGB tarieven wordt vanaf 2022 gebaseerd op de inkoop tarieven Zorg in Natura. Daardoor stijgen bijna alle PGB tarieven (behalve het particuliere tarief). Het bedrag van € 60.000,-- is gebaseerd op de huidige aantal cliënten in 2021. De gewijzigde gehanteerde grondslag PGB was bij het opstellen van de Kadernota nog niet bekend.

e. Incidenteel nadeel woningaanpassing van € 80.000,-

In de rapportage Sociaal domein d.d. 23/3/2021 hebben de stijgende tendens aangegeven en een doorkijk naar 2021. Bij de Berap 2021 is melding gemaakt van een aantal dure woningaanpassingen, die niet opgevangen kunnen worden binnen het beschikbare budget. Van 1 cliënt weten we, dat de woningaanpassing zich in 2022 gaat voordoen.

f. Incidenteel nadeel hulp bij het huishouden van € 93.000,--

In de rapportage Sociaal domein t.b.v. de raad d.d. 23/3/2021 hebben we de stijgende tendens aangegeven in het aantal cliënten. Per 1 juli 2021 is de aanbesteding afgerond en zijn er nieuwe tarieven. Voor de begroting is op basis van deze nieuwe hogere tarieven, het aantal cliënten en de huidig gemiddeld aantal uren een nieuwe prognose gemaakt voor de kosten hulp bij het huishouden. De taakstelling voor 2022 e.v. is vooralsnog overeind gehouden.

g. Structureel nadeel hogere tarieven Jeugdbescherming/-reclassering van € 15.000,--

In het collegeadvies van 12 juli 2021 is aangegeven, dat de tarieven voor de jeugdbescherming en jeugdreclassering met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2021 worden verhoogd met gemiddeld 8,7%. Deze tariefsverhoging is meerjarig verwerkt.

h. Structureel nadeel eigen bijdragen/effect abonnementstarief van € 15.000,--

Door de invoering van het abonnementstarief zien we de inkomsten vanuit de eigen bijdrage dalen. Voorheen werd de eigen bijdrage vastgesteld op basis van het inkomen van een cliënt. Met ingang van 2019 betaalt iedereen hetzelfde bedrag. In 2020 is in totaal € 31.361 aan eigen bijdrage ontvangen (2021: t/m juni is een bedrag van € 22.837 ontvangen). Meerjarig is in de begroting een bedrag van € 60.000 geraamd aan inkomsten.

i. Motie 3 Extra inzet jongerenwerk

Om het jongerenwerk te versterken is navolging geven aan het verzoek van de raad en structureel € 35.000 toegevoegd aan de begroting.

3. Paragrafen

Paragraaf lokale heffingen

Algemeen

De lokale heffingen vormen een belangrijk deel van de inkomsten van de gemeente. We gaan in deze paragraaf in op de lokale heffingen en lichten het kwijtscheldingsbeleid toe. Met ingang van 2021 bieden we de belastingverordeningen gelijktijdig met de begroting aan bij de raad.

Er wordt bij de lokale heffingen onderscheid gemaakt tussen zuivere belastingen, heffingen en retributies:

- De zuivere belastingen behoren tot de algemene dekkingsmiddelen en dienen ter uitvoering van collectieve vormen van dienstverlening, maar ook individuele vormen van dienstverlening zonder een duidelijke relatie tussen dienstverlening en belasting.
- De heffingen dienen ter dekking van de kosten ten behoeve van de uitvoering van publiekrechtelijke dienstverlening. Dat houdt in dat de burger ook moet betalen als hij de dienst niet wenst. Voorbeelden van heffingen zijn de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. De opbrengst van de heffingen mag niet meer bedragen dan de kosten die de gemeente hiervoor maakt.
- De retributies zijn vergoedingen voor individuele dienstverlening van typische overheidsdiensten van publiekrechtelijke aard. Voorbeelden hiervan zijn de leges voor paspoort en rijbewijs.

Uitgangspunten (beleid)

De beleidsuitgangspunten met betrekking tot de lokale heffingen zijn vastgelegd in het 'Coalitieakkoord Heeze-Leende 2018-2023':

- Indien mogelijk geen lastenverhoging voor inwoners en bedrijven.
- De begrote opbrengst onroerende-zaakbelastingen worden alleen met de inflatiecorrectie verhoogd.

Opbrengstenraming belastingen en heffingen

In het volgende overzicht zijn de ramingen van de belastingopbrengsten en heffingen voor 2022 weergegeven.

Bedragen x € 1.000

Gemeentelijke belasting/heffing	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Onroerende-zaakbelastingen (OZB)	3.663	3.927	3.986
Afvalstoffenheffing/reinigingsrechten	1.728	1.752	1.812
Rioolheffing	2.089	2.012	2.155
Leges	853	702	700
Lijkbezorgingsrechten	2	2	2
Toeristenbelasting	203	175	178
Totaal	8.538	8.570	8.832

Onroerende-zaakbelastingen (OZB)

Onroerende-zaakbelastingen worden geheven van eigenaren van onroerende woningen en niet-woningen en van gebruikers van onroerende niet-woningen. De eigenaar/gebruiker op 1 januari van enig jaar is belastingplichtig voor het gehele jaar. Grondslag is de waarde van de onroerende zaak die is vastgesteld met een WOZ-beschikking (WOZ: waardering onroerende zaken). Voor het belastingjaar 2022 geldt de waarde van de onroerende zaak per 1 januari 2021.

Voor de waardeontwikkeling van onroerend goed verwachten we een gemiddelde waardestijging van woningen van 6,5% en houden we rekening met een waardestijging van 1,0% bij niet-woningen. Omdat de waarde van de woningen naar verwachting stijgt, betekent dit dat de tarieven van de onroerende-zaakbelasting voor woningen naar beneden worden bijgesteld. In het coalitieakkoord is vastgelegd dat de stijging van de opbrengst van de onroerende-zaakbelastingen niet meer mag bedragen dan de inflatiecorrectie.

In de volgende tabel volgen de tarieven voor de verschillende categorieën.

Tarief	Rekentarief algemene uitkering *	Gemeentetarief 2022	Gemeentetarief 2021	Procentuele mutatie
Woningen eigenaren	0,0894%	0,1006%	0,1063%	-5,39%
Niet-woningen gebruikers	0,1281%	0,1641%	0,1562%	5,04%
Niet-woningen eigenaren	0,1590%	0,1852%	0,1713%	8,13%

* Meicirculaire gemeentefonds 2021.

De opbrengsten uit onroerende-zaakbelastingen zijn als volgt opgebouwd:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Woningen eigenaren	2.550	2.735	2.776
Niet-woningen gebruikers	463	481	489
Niet-woningen eigenaren	650	711	721
Totaal	3.663	3.927	3.986

De opbrengsten zijn ten opzichte van 2021 toegenomen. De toename wordt verklaard door de indexering.

Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten

De afvalstoffenheffing is een vergoeding voor de kosten van het ophalen en verwerken van huishoudelijk afval. De reinigingsrechten worden in rekening gebracht voor het ophalen en verwerken van bedrijfsafval dat naar aard, omvang en samenstelling gelijk is te stellen aan huishoudelijke afvalstoffen. Uitgangspunt bij de bepaling van de tarieven is een kostendekkendheid van 100%. De opbrengsten mogen op begrotingsbasis niet hoger zijn dan de kosten. Zoals uit de volgende opstelling blijkt wordt dit uitgangspunt met een begrote kostendekkendheid van 100% gehaald.

Bedragen x € 1.000

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Kosten taakveld 7.3 afval 100%	1.477	1.381	1.427
Inkomsten taakveld 7.3 afval (excl. Heffingen)		0	0
Netto kosten taakveld	1.477	1.381	1.427
Aanvullend toe te rekenen kosten:			
Overhead	109	107	101
BTW exploitatie	290	264	284
BTW investeringen			
Totale kosten	1.876	1.752	1.812
Opbrengst heffing	1.728	1.752	1.812
Dekking	92%	100%	100%

Per saldo blijven de kosten van de afvalinzameling en –verwerking nagenoeg gelijk. De hogere afval inzamelkosten worden gecompenseerd door vooral hogere opbrengsten door een toename van het aantal GFT-ledigingen en opbrengsten PMD.

Bij de berekening van de tarieven voor deze heffing is gekozen voor tariefdifferentiatie (diftar). Degene die meer afval laat ophalen, moet ook meer betalen. Het tarief is opgebouwd uit twee delen. Het eerste deel, het vastrecht, is voor iedereen gelijk. Het tweede deel is variabel. In de volgende tabel zijn de tarieven vermeld.

Tarief	Begroting 2022	Begroting 2021	Procentuele mutatie
Vastrecht per maand	€ 11,00	€ 11,00	0%
Container van 40 liter restafval per lediging	€ 5,05	€ 5,05	0%
Container van 140 liter restafval per lediging	€ 12,65	€ 12,65	0%
Container van 240 liter restafval per lediging	€ 22,75	€ 22,75	0%
Container van 25 liter gft-afval per lediging	€ 1,90	€ 1,90	0%
Container van 140 liter gft-afval per lediging	€ 1,90	€ 1,90	0%
Container van 240 liter gft-afval per lediging	€ 3,00	€ 3,00	0%
Ondergronds	€ 1,90	€ 1,90	0%

Rioolheffing

Eigenaren van eigendommen die direct of indirect zijn aangesloten op de gemeentelijke riolering dragen bij in de kosten daarvan. Hiermee betalen we de kosten van inzameling en het transport van afvalwater en hemelwater en de zuivering daarvan. Uitgangspunt bij de bepaling van de rioolheffing is een 100% kostendekkend tarief.

Kosten die direct of indirect te maken hebben met de riolering kunnen via de rioolheffing worden verhaald. De kosten bestaan uit kapitaallasten, de directe en indirecte exploitatiekosten zoals reiniging, inspecties en reparaties. Ook toekomstige uitgaven zoals vervangingen worden bij de bepaling van de te dekken kosten betrokken.

Het huidige Verbreed Gemeentelijk RioleringsPlan (VGRP) heeft een looptijd van 2016 tot en met 2021. Er zijn meerdere ontwikkelingen in het vakgebied die aanvullend inhoud geven aan de volgende generatie VGRP's, zoals invoering van de Omgevingswet en de wet DPRA (Klimaatadaptatie). Omdat het nieuwe VGRP, dat na invoering van de Omgevingswet zijn verplichte status verliest en bijvoorbeeld Omgevingsplan Water zal heten, beter af te stemmen op de toekomst, is besloten om het bestaande plan nog een jaar te verlengen tot en met 2022. De verwachting is dat

de Omgevingswet per 1 juli 2022 wordt ingevoerd. In dit verlengde VGRP is een doorrekening van de kosten opgenomen. Hierbij is rekening gehouden met de ontwikkelingen zoals het aanleggen van een gescheiden stelsel bij renovatieprojecten, het verplicht afkoppelen van verhard oppervlak en overstort meters en voorzieningen die gemaakt moeten worden als gevolg van de steeds heviger regenvuigen. Uitgangspunt in het VRGP bij vervangingen is de kwaliteit en functie van het riool en niet de leeftijd. Verder worden nieuwere reparatie- en renovatietechnieken toegepast. Daardoor kunnen investeringen worden uitgesmeerd over toekomstige jaren en nemen de jaarlijkse investeringen af (dit speelt vooral vanaf 2021).

In de volgende tabel zijn de tarieven vermeld.

Tarief per jaar	Begroting 2022	Begroting 2021	Procentuele mutatie
Tarief bij een waterverbruik van minder dan 100 m3 per jaar	€ 245,28	€ 241,65	1,50%
Tarief bij een waterverbruik van 100 m3 tot 500 m3 per jaar *	€ 326,16	€ 321,36	1,50%

* Indien in een belastingtijdvak meer dan 500 m3 wordt afgevoerd, is boven het in de tabel genoemde verschuldigde bedrag bij een waterverbruik tot 500 m3 een recht verschuldigd van € 27,18 per maand van het belastingtijdvak, voor elke hoeveelheid van 500 m3 of gedeelte daarvan waarmee de hoeveelheid van 500 m3 wordt overschreden.

Zoals uit de volgende opstelling blijkt wordt op begrotingsbasis een kostendeckendheid van 100% gehaald.

Bedragen x € 1.000

Kostendeckendheid rioolheffing	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Kosten taakveld 7.2 riolering 100%	1.265	1.522	1.633
Inkomsten taakveld 7.2. riolering (excl. Heffingen)	19	0	78
Netto kosten taakveld	1.246	1.522	1.556
Aanvullend toe te rekenen kosten:			
Overhead	196	200	189
BTW exploitatie	80	122	154
BTW investeringen	194	170	256
Totale kosten	1.716	2.014	2.155
Opbrengst heffing	2.089	2.012	2.155
Dekking	122%	100%	100%

Leges

Voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor het leveren van een dienst worden leges geheven. De legestarieven zijn vastgelegd in de tarieventabel behorende bij de legesverordening. De tarieventabel is in de volgende titels verdeeld:

1. Algemene dienstverlening.
2. Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning.
3. Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn.

Per titel mogen de gezamenlijke baten uit de te heffen leges niet hoger zijn dan de geraamde lasten van alle onder de betreffende titel benoemde activiteiten.

Algemene dienstverlening (titel 1)

Bij aanvragen voor producten vallende onder deze titel moet worden gedacht aan huwelijken, rijbewijzen, uittreksels burgerlijke stand etc. De berekening van de kostendeckendheid van de tarieven is in het volgende overzicht opgenomen.

Bedragen x € 1.000

Kostendekkendheid Algemene dienstverlening (leges titel 1)	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Kosten taakveld 0.2 burgerzaken (excl. Incidentele lasten)	439	438	477
Inkomsten taakveld 0.2 burgerzaken (excl. heffingen)			
Netto kosten taakveld	439	438	477
Aanvullend toe te rekenen kosten:			
Overhead	456	486	491
BTW exploitatie			
BTW investeringen			
Totale kosten	895	924	968
Opbrengst heffingen taakveld burgerzaken	165	177	163
Dekking	18%	19%	17%

Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning (titel 2)

Onder deze titel zijn de producten inzake de omgevingsvergunning opgenomen. De berekening van de kostendekkendheid van de tarieven is in het volgende overzicht opgenomen.

Bedragen x € 1.000

Kostendekkendheid fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning (leges titel 2)	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Kosten taakveld 8.3 Wonen en Bouwen	855	966	1.609
Inkomsten taakveld 8.3 Wonen en Bouwen		4	70
Netto kosten taakveld	855	962	1.540
Aanvullend toe te rekenen kosten:			
Overhead	718	751	1.181
BTW exploitatie			
BTW investeringen			
Totale kosten	1.573	1.713	2.720
Opbrengst heffingen taakveld 8.3 Wonen en Bouwen	552	471	479
Dekking	35%	27%	18%

Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn (titel 3)

Onder deze titel zijn onder meer de tarieven opgenomen voor aanvragen met betrekking tot horeca, organiseren evenementen of markten en kinderopvang.

Lijkbezorgingsrechten

Voor het begraven en/of het plaatsen van een urn of asbus op de algemene gemeentelijke begraafplaats worden lijkbezorgingsrechten geheven. De tarieven zijn vastgelegd in de tarieventabel behorende bij de verordening lijkbezorgingsrechten.

Bedragen x € 1.000

Kostendekkendheid lijkbezorgingsrechten	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Kosten taakveld 7.5 Begraafplaatsen en crematoria (100%)	10	11	5
Inkomsten taakveld 7.5 Begraafplaatsen en crematoria (100%)	2		0
Netto kosten taakveld	9	11	5
Aanvullend toe te rekenen kosten:			
Overhead	4	6	0
BTW exploitatie			
BTW investeringen			
Totale kosten	12	17	5
Opbrengst taakveld 7.5 Begraafplaatsen en crematoria (100%)	2	2	2
Dekking	14%	12%	32%

Toeristenbelasting

De toeristenbelasting is een algemene belasting waarvan de opbrengsten ten gunste komen aan de algemene middelen van de gemeente. De inkomsten uit deze belasting mag de gemeente dus naar eigen inzicht aanwenden. De toeristenbelasting wordt geheven voor het houden van verblijf met overnachten tegen een vergoeding in welke vorm dan ook, van personen die niet als ingezetene in de gemeentelijke basisadministratie van de gemeente Heeze-Leende zijn ingeschreven.

Het betreft dus niet alleen toeristen, maar ook personen die o.a. voor hun werk tijdelijk verblijven binnen de gemeente Heeze-Leende. Belastingplichtige is degene die gelegenheid tot verblijf biedt. Deze verhaalt de belasting op degene die verblijf houdt.

De tarieven in 2022 blijven gelijk aan die van 2021. Het tarief per persoon per overnachting is momenteel € 1,25 per overnachting. In afwijking hiervan geldt voor hotels en conferentiecentra een tarief van € 1,35 per overnachting, voor campings € 0,90 per overnachting en voor groepsaccomodaties € 0,75 per persoon per overnachting.

Overzicht lastendruk

De voorgestelde tarieven leiden tot de volgende belastingdruk. In deze berekening zijn alleen die belastingen betrokken die nagenoeg voor iedereen van toepassing zijn (onroerendezaakbelasting, afvalstoffenheffing en rioolheffing). De heffingen die een specifieke belastingplicht hebben zijn uitgesloten.

Lokale lastendruk	2022	2021	Mutatie	Procentuele mutatie
Afvalstoffenheffing	€ 208	€ 199	€ 9	4,8%
Rioolheffing (bij een waterverbruik van 100-500 m3)	€ 326	€ 321	€ 5	1,5%
Onroerende-zaakbelasting eigenaar woning	€ 395	€ 392	€ 3	0,8%
Totaal lastendruk huishouden zonder eigen woning	€ 534	€ 520	€ 14	2,7%
Totaal lastendruk huishouden met eigen woning	€ 929	€ 912	€ 17	1,9%

1) Aan gegevens in deze tabel kunnen geen rechten worden ontleend.

Toegepaste uitgangspunten bij berekening lokale belastingdruk:

- Afvalstoffenheffingen is gebaseerd op gemiddeld 8,8 ledigingen van de GFT-container (140 liter) per jaar en 4,7 keer restafval (140 liter).

De rioolheffing is op basis van een waterverbruik van 100 tot 500 m3 per jaar.

- Bij de berekening van de onroerende-zaakbelasting 2022 met waardepeildatum 1 januari 2021 ten opzichte van belastingjaar 2021 met waardepeildatum 1 januari 2020 is uitgegaan van een taxatiewaarde stijging woningen van 6,5% en een tarief van 0,1006%. De gemiddelde waarde van een woning in Heeze-Leende met waardepeildatum 1 januari 2021 wordt hier geraamd op € 393.000 (2020: € 369.000).

De lastendruk van een 'gemiddeld huishouden' is in 2022 hoger dan in 2021. Dat wordt vooral veroorzaakt door de stijging van de rioolheffing en de onroerendezaakbelasting.

Kwijtscheldingsbeleid

Inwoners met een laag inkomen kunnen in aanmerking komen voor kwijtschelding van de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Bij de invordering van de overige gemeentelijke heffingen wordt geen kwijtschelding verleend.

De gemeente hanteert het uitgangspunt dat inwoners met een inkomen van 100% van de bijstandsnorm in aanmerking moeten kunnen komen voor kwijtschelding, tenzij sprake is van een vermogen dat hoger is dan het wettelijke normbedrag.

Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

Het weerstandsvermogen is een maatstaf voor de mate waarin de gemeente in staat is om de nadelige gevolgen van risico's op te vangen. Het gaat hierbij om tegenvallers van enige omvang, tegenvallers die, als er geen weerstandsvermogen zou zijn, de continuïteit in de uitvoering van taken in gevaar kunnen brengen. In hoeverre de gemeente in staat is om financiële tegenvallers op te vangen hangt af van:

- de risico's die de gemeente loopt: deze bepalen het benodigde weerstandsvermogen;
- de middelen die de gemeente vrij kan maken om risico's op te vangen: deze bepalen de beschikbare weerstandscapaciteit.

In deze paragraaf worden de risico's en de beschikbare weerstandscapaciteit in beeld gebracht en wordt het weerstandsvermogen van de gemeente bepaald.

Uitgangspunten (beleid)

De risico's worden door de gemeente ten behoeve van de begroting en de jaarrekening geïnventariseerd en geactualiseerd. Ook bij de tussentijdse besluitvorming worden de risico's in beeld gebracht en, voor zover er risico's aanwezig zijn, worden deze benoemd en gekwantificeerd. Indien mogelijk worden beheersmaatregelen getroffen. Door al in een vroeg stadium na te denken over de mogelijke risico's van bepaald beleid zijn deze nog te voorkomen of kunnen eventueel ernstige gevolgen ervan worden beperkt. Risicomanagement is voor de gemeente geen doel op zich, maar is een hulpmiddel bij het bereiken van de gemeentelijke doelen.

Zoals in het 'Coalitieakkoord Heeze-Leende 2018-2023' is vastgelegd, wil de gemeente Heeze-Leende een structureel financieel gezonde organisatie zijn. Daarom wordt uitgegaan van een verantwoord financieel beleid als fundament voor een gezond weerstandsvermogen. In de uitvoering worden hierbij de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- een in meerjarig perspectief sluitende begroting;
- onderhoudsvoorzieningen van voldoende omvang;
- beheerste ontwikkeling van lokale lasten (indien mogelijk geen lastenverhoging voor inwoners en bedrijven);
- de begroting heeft jaarlijks ruimte voor onvoorziene kosten (eenmalig en structureel);
- een weerstandscapaciteit van voldoende omvang om de risico's op te kunnen vangen.

Risico's

Om de minimale omvang van het weerstandsvermogen te kunnen bepalen is het nodig om in beeld te brengen welke risico's de gemeente loopt. Voor het voorkomen of verminderen van de gevolgen van risico's worden veelal beheersmaatregelen getroffen of zijn middelen geraamd of gereserveerd. Bij de inventarisatie van risico's gaat het dan ook om risico's die resteren: risico's die niet zijn afgedekt in de exploitatie, waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen en waarvoor we geen bestemmingsreserves hebben gevormd.

Ten behoeve van de begroting 2022 zijn de risico's geactualiseerd. Hierbij ligt de nadruk op de belangrijkste risico's. Voor elk risico is een inschatting gemaakt van de kans van optreden van het risico en het financiële gevolg als het risico zich daadwerkelijk zou voordoen. Dit resulteert in een risicobedrag.

Risico's met een geringe impact zijn niet afzonderlijk benoemd. Voor het opvangen van de kleinere risico's wordt, evenals in voorgaande jaren, een risicobedrag van € 200.000 aangehouden. Risico's die opgevangen worden door bijvoorbeeld afgesloten verzekeringen, projectbudgetten, voorzieningen of bestemmingsreserves worden niet in deze paragraaf opgenomen.

Overzicht van geïnventariseerde en gekwantificeerde risico's

Bedragen x € 1.000

Nr.	Risico	Risico-bedrag 2021	Risico-bedrag 2022
1	Vervanging wegen	200	200
2	Leegstand maatschappelijk vastgoed	20	20
3	Grondexploitatie	46	19
4	Bodemverontreiniging	30	30
5	Garantstelling en verstrekte leningen	2.085	2.395
6	Planschadeclaims	15	15
7	Rampenbestrijding bij grote rampen	50	50
8	Contracten en contractbeheer	20	20
9	Vennootschapsbelasting	10	-
10	Sociaal domein	1.000	500
11	Personeel	65	35
12	Algemene uitkering	800	-
13	BTW Sport	25	-
14	Afvalverwerking	100	-
15	Prijsstijging aanbestedingen	-	500
	Totaal grootste risico's	4.466	3.784
15	Overige niet gekwantificeerde risico's	200	200
	Totaal risico's	4.666	3.984
	Correctie voor het tegelijkertijd optreden van risico's	90%	90%
	Totaal op te vangen risico's	4.199	3.586

We gaan er vanuit dat niet alle risico's zich tegelijkertijd zullen voordoen. Om hiervoor te corrigeren wordt een percentage van 90% berekend over het totaal berekende risicobedrag. Dat brengt het totaal van de risico's op € 3.586.000.

Toelichting op de geïnventariseerde risico's

1. Vervanging wegen

De gemeente Heeze-Leende heeft ruim 1,4 miljoen m2 verharding in beheer. Het areaal kenmerkt zich door veel wegverhardingen met een aanlegjaar van vóór 1980 (63%). Na een periode variërend tussen de 50 en 70 jaar (afhankelijk van ondergrond en verkeersbelasting) komt de weg aan het einde van zijn technische levensduur en dient de verharding te worden vervangen (rehabilitatie). Er is, gezien de aanlegjaren, in de periode 2021-2030 een piek te verwachten bij de vervangingskosten van de wegverharding. Er is geen budget beschikbaar voor deze vervangingskosten (rehabilitaties en reconstructies). Binnen het vastgestelde wegenbeheerplan is het onderhoud op niveau gebracht. Als gevolg van de gewijzigde verslaggevingsrichtlijnen zijn we verplicht een investering maatschappelijk nut te activeren. Voor de (vervangings-)investeringen vragen we daarom separaat kredieten aan en dienen we de kapitaalslasten te dekken uit de structurele begrotingsruimte of daartoe specifiek ingestelde bestemmingsreserves. Risico is dat de gemeente, als beheerder van de wegen, niet kan voldoen aan haar taak om ervoor te zorgen dat de weg veilig blijft. Zoals vastgelegd in de financiële verordening schrijven we de investeringen in wegen af in 50 jaar. In het huidige beheerplan is aangegeven dat de totale vervangingswaarde wordt geschat op ca. € 91 miljoen. Een deel van de investering zal zich mogelijk tegelijkertijd voordoen waardoor we nu rekening houden met een risico van circa € 200.000 aan kapitaallasten. De daling van het risico ten opzichte van de begroting 2020 wordt veroorzaakt door de daling van de rente. Het beleidsplan dat liep tot eind 2021 is inmiddels geactualiseerd voor de periode 2022-2026.

2. Maatschappelijk vastgoed

Bij maatschappelijk vastgoed loopt de gemeente een leegstandsrisico. Dat risico geldt voor de scholen, die gehuurd worden en voor accommodaties, die in eigendom zijn of waarvoor de gemeente garant staat voor de huur. De kans dat meerdere panden tegelijkertijd langdurig leegstaan is gering. Het risicobedrag blijft identiek, door de jaren heen lopen we meer risico door de vergrijzing, maar verkleinen we dat juist door een gerichte aanpak van leegstand en invulling die het financiële risico juist weer beperkt.

3. Grondexploitatie

In 2021 zijn de lopende grondexploitaties op hoofdlijnen geactualiseerd. De calculaties van de verwachte eindwaarde van de grondexploitaties zijn met enige voorzichtigheid berekend, maar toch blijven risico's altijd bestaan. Voor de

grondexploitaties zijn daarom de risico's bezien en vertaald in een worst case scenario waarin rekening is gehouden met het voordoen van deze risico's. Bij één grondexploitatie is sprake van een nadelig resultaat (in totaal € 19.088 o.b.v. worst case scenario). In de jaarrekening is geen verliesvoorziening getroffen. In de paragraaf Grondbeleid is dit nader toegelicht. Voor de grondexploitaties geldt dat het grootste risico is dat de grondverkoop niet volgens de opgestelde plannings zullen verlopen. Het is belangrijk om dit te blijven monitoren.

4. Bodemverontreiniging

De gemeente beschikt over een aantal woonwagens in Leende. De ondergrond ter plaatse is verontreinigd. In 2017 is de wal en 1 standplaats (acute probleem) gesaneerd. Echter er is nog steeds sprake van bodemvervuiling onder het overige deel van het terrein (4 standplaatsen). Het risico blijft aanwezig dat ook hier sanering plaats zal moeten vinden.

5. Garantstellingen en verstrekte leningen

Garantstelling Bulders woningbouw C.V

De gemeente Heeze-Leende staat door middel van het verstrekken van een akte van borgtocht 100% garant voor de leningen die De Bulders Woningbouw C.V. heeft aangetrokken ten behoeve van de aankoop van de gronden van de gemeente. Hier tegenover heeft de gemeente hypothecaire zekerheid op de gronden ontvangen. Aanvullend heeft BNG Gebiedsontwikkeling B.V. een bereidstellingsverklaring afgegeven tegenover de gemeente Heeze-Leende die onderdeel uitmaakt van de allonge. In deze bereidstellingsverklaring verklaart BNG Gebiedsontwikkeling onder beschreven voorwaarde voor 50% mee te delen in het verlies als aanspraak wordt gemaakt op de door de gemeente Heeze-Leende afgegeven borgstelling.

De gemeente Heeze-Leende brengt voor de garantstelling een marktconforme vergoeding van 0,55% in rekening bij De Bulders Woningbouw C.V. De hoogte van de premie is mede bepaald door de hieraan te stellen eisen rondom staatssteun. De gemeente Heeze-Leende heeft zich hierbij laten adviseren door een externe deskundige. Over de aangesproken kredietfaciliteit inclusief aangegane leningen zal de financierer rente bij De Bulders Woningbouw C.V. in rekening brengen. Om aan bovenstaande uitvoering te kunnen geven dient de directie van de Bulders Woningbouw C.V. deze rentenota's steeds terstond aan de gemeente Heeze-Leende beschikbaar te stellen.

De gemeente Heeze-Leende loopt het risico dat de garantstelling door de bank wordt ingeroepen bij de gemeente. Het gaat in totaal om een garantstelling van maximaal € 16 miljoen kredietfaciliteit. Er is een afnameplicht voor 108 woningen vastgelegd waarmee een redelijke mate van zekerheid van inkomsten is gegarandeerd. Daarnaast is op basis van de residuele benadering de waarde van de gronden bezien en deze ligt in lijn met de financieringsbehoefte. Hierdoor is sprake van een redelijke mate van zekerheid. Het is belangrijk de match te blijven monitoren tussen gronduitgifte en opbrengsten en de omvang/aflossing van de lening zodat het risico voor de gemeenten niet vergroot, maar verkleind in de komende jaren. De grondexploitatie is op dit moment behoorlijk positief. Het is belangrijk om de afzet te blijven monitoren maar vooralsnog is er een kleine kans dat de garantstelling daadwerkelijk ingeroepen zal worden. We achten een kans van 10% reëel, zodat het risico van het daadwerkelijk voordoen ligt op € 1,6 miljoen. Daarbij in de kans benadering rekening houdend met de zekerheden die zijn gesteld.

Hypotheekfonds voor Overheidspersoneel

De gemeente Heeze-Leende staat nog garant voor een viertal leningen van het Hypotheekfonds voor Overheidspersoneel waarvan de schuldrest eind 2020 nog € 765.000 bedroeg. Er worden al enige jaren geen nieuwe borgstellingen verstrekt. Er zijn aan deze borgstelling beperkte risico's verbonden, aangezien er een redelijk verschil bestaat tussen de werkelijke waarde van het onroerend goed en de aangegane borgstelling.

Overige garantstellingen en verstrekte leningen

Onze gemeente heeft diverse garantstellingen afgegeven en leningen verstrekt om maatschappelijke doeleinden mogelijk te maken. Het risico bestaat dat deze garantstellingen worden aangesproken op het moment dat de organisatie of vereniging/stichting waarvoor de garantstelling is afgegeven niet aan haar betalingsverplichtingen kan voldoen. Ook loopt onze gemeente het risico dat de door haar verstrekte leningen niet kunnen worden terug betaald. De grootste leningen zijn aan Wocom en stichting HSL-net verstrekt.

Het risico bij de aan Wocom verstrekte leningen met een restschuld op eind 2021 van € 1,6 miljoen) is minimaal omdat het door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) gewaarborgde leningen betreft. WSW neemt de betaalverplichtingen voor een lening over wanneer de corporatie (ondanks de voordelige financieringsvoorwaarden) de rente en aflossing op een door WSW geborgde lening niet meer kan betalen. Alleen als WSW deze betaalverplichting niet uit de overige buffers in de zekerheidsstructuur kan voldoen, moeten rijk en gemeenten bijspringen. WSW is nog nooit aangesproken op de borg en schat het risico van de gemeenten en het Rijk in als zeer klein, of zelfs theoretisch. De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) behartigt de belangen van de gemeenten richting WSW.

In het kader van de financiering van de aanleg van een glasvezelnetwerk is in 2016 een verstrekt van € 5,2 miljoen aan de Stichting HSL-net. De restschuld bedraagt eind 2021 nog € 3,9 miljoen. Daarnaast heeft de gemeente in het kader van voorfinanciering Buitengebied in 2017 een bedrag van ruim € 475.000 verstrekt. De gemeente heeft volledige zeggenschap in de Stichting en 1 van de 3 bestuursleden is (statutair) een wethouder van de gemeente Heeze-Leende. Het beheer en onderhoud en een deel van de exploitatie van het netwerk is ondergebracht bij Simac Techniek uit Veldhoven. Simac Techniek staat (gedurende een periode van 8 jaar) garant voor aflossing en rente tot een restschuld van € 2,5 miljoen.

Voor de aanleg van glasvezel in het buitengebied is daarnaast een lening verstrekt van maximaal € 1,35 miljoen. De restschuld per ultimo 2021 bedraagt € 1.2 miljoen. De exploitatie van het glasvezelnetwerk is behoudend van opzet en laat de komende 20 jaar voldoende ruimte voor aflossing van de lening en betaling van de rente. De exploitatie draait probleemloos en er zijn geen signalen dat dit op korte termijn wijzigt.

De omvang van het risico wordt berekend op 10% van de garantstelling/restschulden. Ultimo 2021 is de in totale Omvang van garansstellingen en restschulden € 23,9 miljoen. Het financieel risico komt neer op € 2,4 miljoen.

6. *Planschadeclaims*

Planschadeclaims komen voor rekening van de gemeente als het gemeentelijke plannen betreft of wanneer een particulier/projectontwikkelaar de gesloten planschadeovereenkomst niet kan nakomen. Claims zijn in te dienen tot vijf jaar na het onherroepelijk worden van de planologische wijziging. Het is moeilijk een inschatting te maken van de hoeveelheid planschadeclaims die er worden ingediend en toegewezen en hoe hoog het uit te keren bedrag is. Bij de volgende bestemmingsplannen: kom Heeze 2015, kom Leende-Leenderstrijp, Buitengebied, de Poortmannen en de Bulders en Gymzaal de Weibossen bestaat de mogelijkheid op een dergelijke claim. Omdat de omvang van het risico zeer moeilijk in te schatten is, handhaven we vooralsnog het risicobedrag van € 15.000.

7. *Rampenbestrijding bij grote rampen*

Een incident of ramp is moeilijk te voorspellen. Wat we wel weten is dat een heide- of bosbrand regelmatig voorkomt. In 2010 heeft er een grote heidebrand plaatsgevonden op de Strabrechtse Heide. Een deel van de kosten van de inzet van de brandweer wordt afgewenteld op de gemeente en is niet te verhalen. Deze kosten kunnen aanzienlijk zijn als zich zo'n ramp voordoet (kan oplopen tot € 500.000). De kans hierop is echter gering (10%). We schatten dit risico daarom op € 50.000.

8. *Contracten opstellen en contractbeheer*

Bij het aangaan en opstellen van contracten lopen we het risico dat onvoldoende kennis en ervaring met onderhandelen, uitvoeren en beheren van contracten resulteert in onvolkomenheden in contracten. Voor grote contracten wordt het inkoopbureau Bizob ingeschakeld, waardoor de kans op onvolkomenheden beduidend wordt verminderd. Het onvoldoende beheren van contracten leidt mogelijk tot verlengingen van ongewenste contractvoorwaarden. Vanwege de verdere samenwerking binnen de A2-gemeenten en de daarmee gepaard gaande verdere professionalisering verwachten we dat het risico de komende jaren afneemt.

9. *Vennootschapsbelasting*

Met ingang van 2016 is de gemeente vennootschapsbelastingplichtig. De gemeenten dient vennootschapsbelasting te voldoen over de (fiscale) winst dat is behaald op activiteiten waarbij de gemeente wordt aangemerkt als overheids-onderneming. Onze gemeente is voor de activiteiten van grondexploitaties en afval voor wat betreft het onderdeel van verkoop van reststromen belastingplichtig. De omvang van de te betalen vennootschapsbelasting is met ingang van 2021 begroot nadat de door de gemeente toe te passen uitgangspunten met de Belastingdienst zijn afgestemd.

10. *Sociaal domein*

In de begroting zijn de uitgaven voor het sociaal domein gebaseerd op de (verwachte) ontwikkeling van het aantal inwoners met zorg, verwachte indexeringen en tarieven e.d. Toch blijft er sprake van een risico dat de opgenomen budgetten niet toereikend zullen zijn. Zo is de ontwikkeling van de uitgaven voor landelijk georganiseerde jeugdzorg moeilijk te voorspellen. Omdat het veelal complexe en daarmee ook kostbare zorg betreft leidt een toename van deze zorg direct tot fors hogere kosten. We constateren dat de risico's, ondanks de inspanningen om meer grip te krijgen op de lasten in het sociaal domein, met name door externe factoren, zoals bijvoorbeeld de inkoop tarieven en de wijziging van het woonplaatsbeginsel, toenemen. Ook de impact van de coronacrisis op de zorg op de lange termijn is niet te voorspellen. Tot slot is op dit moment niet duidelijk in welke mate de nieuwe inkoop Jeugd per 1 januari 2022 financiële consequenties met zich meebrengt. Het risico wordt net als in 2021 geschat op afgerond € 500.000.

11. *Personeel*

De relatief kleine omvang van de gemeente Heeze-Leende heeft als gevolg dat er binnen de ambtelijke organisatie weinig ruimte is om nieuwe, tijdelijke en/of incidentele werkzaamheden, opzeggingen en ziektegevallen tijdelijk binnen de aanwezige formatie op te vangen. Met het opvangen binnen de aanwezige formatie is er ook minder tijd beschikbaar bij de betreffende medewerkers voor de uitvoering van hun eigen taken. In de praktijk betekent dit dat inhuur van tijdelijk personeel noodzakelijk is. In de begroting hebben wij hiervoor weliswaar budgetten opgenomen, maar het risico blijft aanwezig dat die budgetten niet toereikend zijn. In het verleden is hier dan ook op geanticipeerd door het risico te verhogen. Het totaal benodigde inhuurbudget is de laatste jaren afgenomen doordat diverse functies die tijdelijk ingevuld werden door inhuurkrachten inmiddels zijn ingevuld door vast personeel. Hierdoor is de omvang van het budget voor inhuur in de begroting 2022 naar beneden bijgesteld. Tijdens het schrijven van deze begroting zijn er landelijk meer vacatures dan er werklozen zijn. Welk effect dit op de langere termijn heeft is vooralsnog niet inzichtelijk. Vooralsnog wordt de omvang van dit risico gebaseerd op 10% van de lasten (€ 35.000).

12. *Algemene uitkering*

Het onderzoek naar de verdeling van het gemeentefonds over de gemeenten loopt nog en de invoering van de nieuwe verdeling is inmiddels uitgesteld naar 2023. De nieuwe verdeling zal leiden tot herverdeel-effecten. Uit voorlopige berekeningen blijkt dat de gemeente Heeze-Leende tot een van de nadeel gemeenten zal zijn. Omdat de nieuwe herverdeling pas van toepassing kan zijn m.i.v. 2023 vormt dit voor de begroting 2022 geen risico.

13. *BTW Sport*

Met ingang van 2019 heeft de verruiming van het Sportbesluit zijn intrede gedaan. Deze wetsaanpassing heeft er toe geleid dat de gemeenten geen recht op aftrek van btw over uitgaven ten behoeve van de sportaccommodaties meer hebben. Daarnaast is over de opbrengsten van die accommodaties geen btw meer verschuldigd. Per saldo leidt dit voor gemeenten tot een kostprijsverhoging voor het onderdeel sport. Om het ontstane verschil voor een deel te compenseren kunnen de gemeenten vanaf 2019 tot en met 2023 een aanvraag voor subsidie voor het ontstane verschil indienen bij het Ministerie van VWS, een zogenaamde SPUK aanvraag. Voor 2022 is op grond van de ervaringen uit voorgaande jaren niet meer als een risico beschouwd.

14. *Afvalverwerking Attero*

Attero en de Brabantse gewesten hadden een juridisch geschil over de garantieplicht van aanlevering van brandbaar restafval. Punt van discussie betrof de minderlevering van brandbaar restafval van de gemeenten die vallen onder de Brabantse gewesten. In 2021 is het vonnis uitgesproken door het gerechtshof in Den Haag met de strekking dat de naheffing niet hoeft te worden betaald.

15. *Prijsstijging aanbestedingen*

Ondanks corona is de inflatie op dit moment hoger dan in de afgelopen jaren en komt boven de gehanteerde 1,5% uit. De verwachting is dat hoge prijsstijging van tijdelijke aard is als de wereld weer in normale doen komt in 2022. Dit sluit niet uit dat we in 2022 met hogere prijzen in de aanbesteding worden geconfronteerd door de tijdelijk schaarste van personeel en grondstoffen.

16. *Overige risico's*

Naast bovengenoemde grote risico's heeft onze gemeente te maken met kleinere risico's, zoals illegaal dumpen van giftige afvalstoffen, wijzigingen in wetgeving met mogelijk financiële gevolgen, onvoorziene tegenvallers bij verbonden partijen en dergelijke. Deze worden niet afzonderlijk benoemd en gekwantificeerd, maar hiervoor wordt een jaarlijks gelijkblijvend risicobedrag aangehouden van € 200.000.

Weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden die de gemeente heeft om niet begrote kosten, die onverwacht en substantieel zijn, op te vangen. Hierbij kan een onderscheid worden gemaakt tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit. Incidentele weerstandscapaciteit is het vermogen om calamiteiten en andere eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen, zonder dat dit invloed heeft op de uitvoering van taken op het huidige niveau. Structurele weerstandscapaciteit omvat de middelen die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de programma's. De weerstandscapaciteit van de gemeente Heeze-Leende is als volgt opgebouwd:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Algemene reserve	2.872	2.449	2.591
Bestemmingsreserves (vrij besteedbaar)	3.825	4.558	4.805
Post onvoorzien	30	30	30
Rekeningresultaat/begrotingsruimte (positief saldo)	1507	0	0
Stille reserves	0	0	0
Totaal beschikbare incidentel weerstandscapaciteit	8.234	7.037	7.426
Onbenutte belastingcapaciteit	2.004	1.637	1.439
Totaal structurele weerstandscapaciteit	2.004	1.637	1.439
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	10.238	8.674	8.865

Toelichting op de weerstandscapaciteit

Algemene reserve

De algemene reserve is bestemd voor het afdekken van financiële tegenvallers. Naar verwachting bedraagt de reserve eind 2021 € 2.591.000.

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves worden door de raad gevormd en hebben een specifieke bestemming gekregen. Indien de raad nog vrij kan besluiten over de bestemming van de reserve, dan kan dit deel worden ingezet voor de beschikbare weerstandscapaciteit.

Een aantal bestemmingsreserves zijn specifiek bedoeld om de kapitaallasten van aangegane investeringen af te dekken. De investering loopt en daarmee zijn de middelen niet meer vrij inzetbaar en her te overwegen.

De ontwikkelingen op 'samen mee naar de A2' en 'Centrumplan Leende' zijn niet meer omkeerbaar. Deze geclaimde middelen nemen we daarom eveneens niet mee bij het bepalen van de her te overwegen en inzetbare middelen.

Post onvoorzien

De post onvoorzien is een buffer voor onvoorziene uitgaven in een jaar. In de exploitatie neemt onze gemeente hiervoor jaarlijks € 30.000 op.

Rekeningresultaat/begrotingsruimte

Het rekeningresultaat is vrij inzetbaar voor de raad. Als de begroting sluit met een positief saldo dan is sprake van begrotingsruimte. In onze begroting wordt deze begrotingsruimte verwerkt op de post begrotingsresultaat. Deze kan ingezet worden voor financiële tegenvallers.

Stille reserves

Als activa zijn gewaardeerd onder de opbrengstwaarde dan is sprake van een stille reserve. Voor de bepaling van de weerstandscapaciteit is het van belang dat de activa, waarin een stille reserve besloten ligt, direct verkoopbaar zijn. Bij verkoop van deze activa ontstaan winsten die eenmalig vrij inzetbaar zijn. Gedacht kan worden aan woonhuizen die verhuurd worden, reststroken en bossen. Niet direct verkoopbare activa blijven bij de berekening van de weerstandscapaciteit buiten beschouwing. In onze gemeente is geen actueel overzicht beschikbaar van alle aanwezige stille reserves. Het afdekken van risico's door het inzetten van stille reserves brengt mogelijk ongewenste situaties met zich mee. We tellen deze daarom niet mee in de weerstandscapaciteit.

Onbenutte belastingcapaciteit

Als minimumbedrag voor een maatschappelijk aanvaardbare hoogte van de onroerendezaakbelastingen, afvalstoffenheffing en rioolheffing wordt het zogenaamde redelijke peil gehanteerd.

De gemeente kan haar belastingcapaciteit verhogen om financiële tegenvallers op te vangen. Bij de berekening van de onbenutte belastingcapaciteit wordt uitgegaan van de opbrengsten die gehaald zouden kunnen worden indien de

tarieven zouden worden gebaseerd op het in de Financiële verhoudingswet (artikel 12) genoemde redelijke peil. Het bedrag dat de gemeente minder ontvangt dan bij toepassing van het redelijk peil, wordt aangemerkt als de onbenutte belastingcapaciteit. Een vergelijking van de in deze begroting opgenomen belastingopbrengsten met de maximale inkomsten bij toepassing van het redelijk peil levert het volgende resultaat:

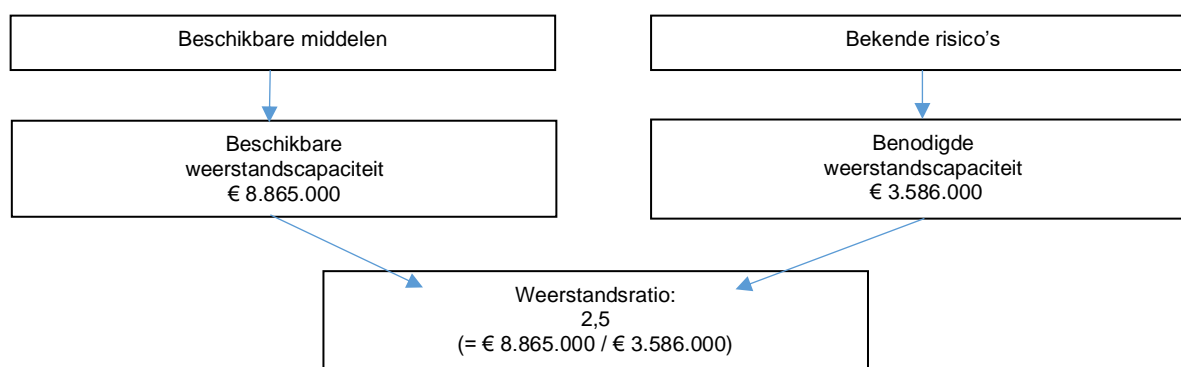
Bedragen x € 1.000

Belastingsoort	Inkomsten begroting 2022	Maximale inkomsten	Onbenutte capaciteit
Onroerendezaakbelasting	3.986	5.425	1.439
Afvalstoffenheffing	1.812	1.812	0
Rioolheffing	2.155	2.155	0
Totaal	7.953	9.392	1.439

* Het minimaal te hanteren tarief voor toelating tot artikel 12 bedraagt volgens de meicirculaire 2021 0,18%.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de weerstandscapaciteit (de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken) en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in een ratio weerstandsvermogen. Die ratio geeft de verhouding weer tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij horende benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit.

Door onze toezichthouder (de provincie Noord-Brabant) en het Rijk zijn geen normen met betrekking tot het weerstandsvermogen vastgesteld. Wij streven in het kader van een structureel financieel gezonde organisatie naar een ratio weerstandsvermogen van minimaal 1,5. Dit staat voor een weerstandsvermogen dat ruim voldoende is en wil zeggen dat de weerstandscapaciteit 1,5 keer zo groot is dan de risico's. Hierbij wordt de normeringssystematiek voor weerstandsvermogen gehanteerd, dat ontwikkeld is door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) in samenwerking met de universiteit Twente. Zij hanteren de volgende waarderingstabel ratio weerstandsvermogen.

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	$x > 2,0$	Uitstekend
B	$1,4 < x < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 < x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < x < 1,0$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	$x < 0,6$	Ruim onvoldoende

De ratio weerstandsvermogen van de gemeente Heeze-Leende is groter dan 2 en daar te kwalificeren als uitstekend.

Financiële kengetallen

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bevat op basis van nieuwe verantwoordingsregels vanaf de begroting 2017 vijf financiële kengetallen. De berekenwijze van de kengetallen is vastgelegd in een ministeriële regeling. Mede op basis van deze kengetallen dient de paragraaf een analyse te geven van de financiële positie van de gemeente. Er zijn geen landelijke normen voor de kengetallen omdat deze erg afhangen van de lokale situatie.

Kengetal		Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Veilige zone	Onveilige zone
1a	Netto schuldquote	57%	114%	106%	114%	109%	101%	< 130%	> 130%
1b	Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	33%	87%	82%	92%	89%	82%	< 130%	> 130%
2	Solvabiliteitsratio	27%	20%	18%	17%	18%	19%	> 20%	< 20%
3	Grondexploitatie	3%	3%	0%	1%	0%	0%	< 10%	> 10%
4	Structurele exploitatieruimte	1%	0%	2%	-0,9%	-0,6%	2%	> 0%	< 0%
5	Belastingcapaciteit	111%	94%	113%	115%	113%	113%	< 100%	> 100%

1. Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

Omdat bij leningen er onzekerheid kan bestaan of ze allemaal terug worden betaald, is bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen, zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Op die manier is duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en ook wat dat betekent voor de schuldenlast. De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen zijn opgenomen.

Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren voor de netto schuldquote en daarboven de schuld af te bouwen.

2. Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de algemene reserve, de bestemmingsreserves en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de gemeente.

3. Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Voor de berekening van dit kengetal worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken en uitgedrukt in een percentage. De boekwaarde van de voorraden grond moet worden terugverdiend bij de verkoop. Kenmerkend voor grondexploitaties is dat de looptijd meerdere jaren is. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee. Een grondexploitatie van 10% of hoger wordt beschouwd als kwetsbaar.

4. Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen.

5. Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. De definitie van het kengetal belastingcapaciteit is: Woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t (het begrotingsjaar) ten opzichte van het landelijk gemiddelde uitgedrukt in een percentage. Onder de woonlasten die de belastingdruk vormen, wordt verstaan de onroerendezaakbelasting, de rioolheffing en de

afvalstoffenheffing. De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen, wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het COELO (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden) publiceert ieder jaar deze lasten in de 'Atlas van de lokale lasten'.

Als dit percentage laag ligt, betekent het dat de gemeente meer inkomsten uit belastingen zou kunnen verwerven.

Beoordeling kengetallen

De indicatoren en normen zijn een grofmazig instrument om een uitspraak te kunnen doen over de financiële positie van een gemeente. Als een indicator onvoldoende scoort of meerdere jaren op rij verslechtert, kan dit aanleiding zijn om bij te sturen.

Van de bovenstaande indicatoren bevindt de indicator met betrekking tot de solvabiliteit zich buiten de 'veilige zone'. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de gemeente. Ook de indicator belastingdruk wijkt onvoordelig af ten opzichte van het landelijk gemiddelde met peiljaar 2021. Dit vindt met name de oorsprong in de rioolheffing. De overige indicatoren verhouden zich goed tot de normen.

Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Onze gemeente heeft veel openbare ruimte in beheer. In die openbare ruimte vindt een groot aantal activiteiten plaats. Voor al die activiteiten bestaat de openbare ruimte uit de volgende kapitaalgoederen:

- Infrastructuur (wegen, riolering, civieltechnische kunstwerken);
- Voorzieningen (openbaar groen, verlichting, sportfaciliteiten e.d.);
- Gebouwen.

In deze paragraaf wordt ingegaan op het beleid ten aanzien van de verschillende kapitaalgoederen.

Het beheer en onderhoud van kapitaalgoederen (openbare ruimte en gebouwen) komt in meerdere programma's van deze begroting terug. Het vormt financieel gezien een aanzienlijk deel van de begroting en is maatschappelijk gezien van groot belang. Voor het goed functioneren van de samenleving is het noodzakelijk dat de gemeente haar eigendommen (kapitaalgoederen) in goede staat onderhoudt. De kapitaalgoederen worden onderhouden op een basisniveau. In samenwerking met betrokken partijen wordt gestreefd naar een aantrekkelijke, duurzame en groene woonomgeving.

De kapitaalgoederen worden beheerd op basis van beheerplannen. In deze beheerplannen staat aangegeven wat de doelstellingen zijn en welke activiteiten door de gemeente worden verricht.

Wegen

Doelstelling van het wegbeheer is het beheren en onderhouden van de gemeentelijke wegen op het gewenste kwaliteitsniveau binnen de financiële kaders.

Binnen Heeze-Leende is ruim 1,3 miljoen m² aan verharde wegen in beheer. De gemeente wil deze wegen op het afgesproken kwaliteitsniveau tegen zo laag mogelijke kosten onderhouden. Hierbij is het uitgangspunt dat kapitaalvernietiging en onveilige situaties voorkomen dienen te worden.

Beleidskader

Beheer en beleidsplan wegen 2022-2026

Initiatiefvoorstel over klein onderhoud wegen, fietspaden en trottoirs (Kleine ergernissen).

Activiteiten 2022

Om de kwaliteit van het huidige wegennet te monitoren worden, conform het beheer- en beleidsplan wegen, elke twee jaar visuele weginspecties uitgevoerd. Het resultaat daarvan is samen met aanvullende (asfalt-)onderzoeken de basis van het onderhoudsprogramma. In gezamenlijkheid stellen belangengroepen een lijst met kleine ergernissen op.

Financiering en kosten

Het onderhoudsprogramma voor wegen en het oplossen van kleine ergernissen wordt uitgevoerd binnen de daarvoor gestelde financiële kaders. Voor het onderhoud van wegen is een voorziening 'onderhoud wegen' aanwezig. De jaarlijkse kosten voor gewoon onderhoud willen nogal eens fluctueren. Hiervoor is een egalisatievoorziening gevormd en heeft als doel om de kosten over de diverse begrotingsjaren heen te egaliseren. Kosten voor het actualiseren van het beleidsplan is opgenomen in het beschikbare onderhoudsbudget.

Rehabilitaties en reconstructies vallen binnen de noemer wegbeheer maar vallen buiten het groot onderhoudsprogramma wegen. Binnen wegbeheer dient voor toekomstige rehabilitaties/reconstructies daarom apart budget beschikbaar te worden gesteld.

Civiele kunstwerken

De gemeente Heeze-Leende heeft 33 civiele kunstwerken in beheer. De gemeente heeft de wettelijke taak om de openbare ruimte in een veilige en bruikbare staat te houden. Civiele kunstwerken zijn belangrijke onderdelen van de openbare ruimte. Zij maken het mogelijk dat barrières zoals watergangen, treinsporen en drukke wegen veilig en

eenvoudig gepasseerd kunnen worden. De gemeente wil het areaal van de infrastructurele kunstwerken in goede en veilige staat brengen en behouden.

Beleidskader

Beheer en beleidsplan civiele kunstwerken 2018-2022.

Activiteiten 2022

In 2017 is een beheer- en beleidsplan civiele kunstwerken opgesteld waarin de gewenste kwaliteit is vastgelegd met de bijbehorende financiële middelen. Dit is de basis voor het uit te voeren onderhoud en vervangingen aan en van de bestaande civiele kunstwerken (bruggen). In 2022 zal er zoals ieder jaar onderhoud worden gepleegd en diverse kunstwerken. Voor 2022 staan geen vervangingen op het programma. Het beheer- en beleidsplan loopt in 2022 af en zal worden geëvalueerd en geactualiseerd voor een nieuwe beleidsperiode.

Financiering en kosten

Het onderhoudsprogramma civiele kunstwerken wordt uitgevoerd binnen de daarvoor gestelde financiële kaders.

Openbare verlichting

In de gemeente staan ruim 4.500 lichtmasten met armaturen. De gemeente wil haar openbare verlichting op een duurzame en maatschappelijk verantwoorde wijze beheren en onderhouden. We verlichten alleen daar waar het moet zonder dat de verkeersveiligheid en de sociale veiligheid in gevaar komt.

Beleidskader

Beleidsplan Openbaar verlichting 2022 – 2026.

Activiteiten 2022

Het college stelt het uitvoeringsprogramma voor 2022 vast op basis van het geactualiseerde 'Beleidsplan Openbare verlichting'. De volgorde van werken is bepaald door de leeftijd van de lichtmasten en armaturen.

Financiering en kosten

Voor de openbare verlichting is geen reserve of voorziening aanwezig. De kosten worden geactiveerd.

Riolering

De kapitaalgoederen die onder riolering vallen hebben allen tot doel een bijdrage te leveren aan een doelmatige inzameling en transport van afvalwater dat geproduceerd is binnen de gemeente. Ook dient het riool zo min mogelijk overlast voor de omgeving te veroorzaken en ongewenste emissies naar oppervlaktewater, bodem en grondwater zoveel mogelijk voorkomen.

Beleidskader

Verbreed Gemeentelijk rioleringsplan (VGRP) 2016-2021. (2016-2022 + 1 jaar verlengd).

Het VGRP is een beleidsplan waarin de gemeente invulling geeft aan haar zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater. Een VGRP komt tot stand in nauw overleg met de provincie en het Waterschap de Dommel. Behalve beleidskaders geeft het VGRP ook zicht op nieuwe aanleg, onderhoud, renovatie- en vervangingsinvesteringen. In 2021 is besloten om het lopende VGRP met één jaar te verlengen en in 2022 te starten met een nieuw VGRP of alternatief in het kader van de Omgevingswet, opstellen.

Activiteiten 2022

In de planperiode van het VGRP is in 2020 gestart met het project Oostrikkerdijk waarbij de vervanging van riolering en de reconstructie van de wegen samen worden uitgevoerd. Dit project wordt naar verwachting in de loop van 2022 afgerond.

De Valkenswaardseweg (Tussen Margrietlaan en Irislaan) wordt de hemelwaterafvoer hersteld. De hemelwaterafvoer werkt niet afdoende met wateroverlast en schade aan de weg tot gevolg. Start in 2021 met ontwerp, uitvoering in 2022.

Averbodeweg, vervanging riolering en verharding. Uitvoering en gereed in 2022.

In de samenwerking Waterportaal Zuidoost Brabant een gezamenlijk pakket maatregelen nemen onder naam Kallisto. Hiermee gaan we voldoen aan de Kaderrichtlijn Water (KRW).

Financiering en kosten

De werkzaamheden aan het rioleringsstelsel vinden budgetneutraal plaats. Dit houdt in dat de kosten van de riolering via een riooltarief aan de burgers in rekening worden gebracht. Deze berekening vindt in het VGRP plaats.

Openbaar groen

Aan de hand van een beeldbestek wordt de gewenste kwaliteit van het groenonderhoud uitgevoerd. Gewerkt wordt aan het behouden, versterken en optimaliseren van de gemeentelijke boomstructuren.

Beleidskaders

Groenstructuurplan 2022

Bomenvisie 2017-2030.

Uitwerkingsplan bomen 2019-2030.

Activiteiten 2022

Ergonbedrijven en de eigen buitendienst onderhouden het openbaar groen aan de hand van een beeldbestek (waarin de gewenste kwaliteit is omschreven). Doorlopend dient het voorgenomen onderhoud te voldoen aan de gestelde kwaliteitsnormen. Steekproefsgewijs wordt hierop gecontroleerd en indien nodig wordt er ingegrepen en bijgesteld.

- Uitvoeren maatregelen snoeiwerkzaamheden bomen
- Uitvoeren maaiwerkzaamheden ten behoeve van onderhoud bermen
- Uitvoeren maatregelen op basis van het 'Uitwerkingsplan bomen'.

Financiering en kosten

De kosten voor het groenonderhoud snoeiwerkzaamheden, onderhoud bermen en uitwerkingsplan bomen zijn opgenomen in reguliere budgetten van de begroting.

Bos en natuurterreinen

De 'Bos-nota' geeft uiting aan geïntegreerd bosbeheer, waarbij de functies natuur, recreatie en houtproductie moeten leiden tot een gevarieerder beeld. Geïntegreerd bosbeheer gaat zo veel mogelijk uit van natuurlijke processen, waarbij bijvoorbeeld grootschalige ingrepen zoals kaalkap en her-plant worden vermeden.

Beleidskader

Bos-nota 2003-2013.

Aanbevelingen en functieaccenten Beheerperiode 2015-2025.

Activiteiten 2022

Aan de hand van het op te stellen werkplan worden de nodige beheer- en onderhoudsmaatregelen uitgevoerd. Het 'Subsidiestelsel Natuur en Landschap (SNL)' is toegekend. Daarnaast worden er herstelmaatregelen uitgevoerd in het Natura 2000-gebied 'Het Meerven' te Heeze.

Financiering en kosten

Een deel van de kosten van onderhoud van bos en natuurterreinen zijn opgenomen in de reguliere budgetten van de begroting. Verder is het streven van de gemeente er op gericht op een kostendekkend beheer op basis van de jaarlijkse SNL subsidie. Verder moet er gekeken worden om mogelijke inkomsten te genereren op basis van beheer gericht op natuurontwikkeling. De herstelmaatregelen worden betaald uit een beschikbaar gesteld provinciale PAS subsidie (Programma Aanpak Stikstof).

Speelsterreinen

In samenspraak met de buurtbewoners wil de gemeente veilige speelplekken creëren en behouden.

Beleidskader

'Nota Spelen in Heeze-Leende'.

Activiteiten 2022

Naast het twee keer per jaar inspecteren en de daaruit voortvloeiend herstel- of vervangingswerkzaamheden wordt het herstellen van de ondergronden gecontinueerd. Daarbij gaat het om het reinigen en/of aanvullen van het zand. Renovatie en onderhoud van speelplekken wordt steeds vaker in overleg met omwonenden opgepakt. Het betrekken van burgers bij zaken die spelen in hun directe leefomgeving is een ontwikkeling die omarmd wordt.

Financiering en kosten

De onderhoudskosten van de speelplekken zijn opgenomen in de reguliere budgetten van de begroting.

Gemeentelijke gebouwen

De gemeente bezit en beheert gemeentelijke gebouwen voor een aantal verschillende functies. Het gemeentehuis en de gemeentewerf zijn echte werklocaties. De Pompenmaker en de gymzalen zijn er voor bewegingsonderwijs en de breedtesport. De dorpshuizen faciliteren ontmoetingen in de breedste zin.

De gemeente wil deze gemeentelijke panden en objecten in de vastgestelde staat van onderhoud brengen en houden, binnen de financiële kaders.

Beleidskader

Meerjarige onderhoudsplannen en bijbehorende investeringsprogramma's.

Activiteiten 2022

In 2022 wordt een start gemaakt met de voorbereiding en realisatie van de verduurzaming van enkele gemeentelijke gebouwen. Deze werkzaamheden vallen waar mogelijk samen met de uitvoering van het planmatig of groot onderhoud aan deze gebouwen. Door de werkzaamheden te clusteren, voorkomen wij langdurige onderhoudstrajecten.

Daarnaast wordt aan diverse gebouwen planmatig, contract- en dagelijks onderhoud uitgevoerd om deze gebouwen op het gewenste kwaliteitsniveau te houden.

Financiën

Voor de financiering van het onderhoud is de 'voorziening gemeentelijke accommodaties' ingericht. Het doel van de voorziening is om de fluctuerende kosten door de jaren heen te egaliseren en een vaste storting in de begroting op te nemen. Voor dagelijks- en contractonderhoud zijn bedragen in de exploitatiebegroting opgenomen.

Paragraaf financiering

Algemeen

In deze paragraaf geven we inzicht in het financieringsbeleid. De belangrijkste taak van de treasuryfunctie is zorgen voor voldoende financiële middelen om de gemeentelijke taken naar behoren uit te kunnen oefenen. Daarbij worden de kosten zo laag mogelijk gehouden en risico's gemeden (beperkt). De treasuryfunctie is onderhevig aan de regelgeving zoals die is vastgelegd in de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido). Het wettelijk kader is verder uitgewerkt in het treasurystatuut van de gemeente Heeze-Leende. Hierin staan de doelstellingen, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en de administratieve organisatie rond het beheer van de liquiditeiten van de gemeente op korte en lange termijn.

Rente- en financieringsbeleid

De rentetarieven zijn nog steeds historisch laag. De ontwikkelingen rond het rentebeleid houden we scherp in de gaten omdat de hoogte van de rente bepaalt of we kortlopend of langlopend geld aantrekken indien het aantrekken van geld noodzakelijk is. Om renterisico's te beperken zijn de kasgeldlimiet en de renterisiconorm ingevoerd. In deze paragraaf gaan we nader in op deze normen.

Naast deze normen wordt er ook gekeken naar de omvang van de rentedruk van de schulden van de gemeente door dit uit te drukken in de netto schuldquote: de netto schuld als aandeel van de exploitatie. Conform BBV is een toelichting op deze netto schuldquote opgenomen in de paragraaf *Weerstandsvermogen en risicobeheersing*.

Schatkistbankieren

Schatkistbankieren betekent dat een gemeenten haar overtollige middelen belegt in de schatkist bij het ministerie van Financiën. Dit houdt in dat geld en vermogen niet langer bij bijvoorbeeld banken buiten de schatkist mogen worden aangehouden. Overtollige middelen mogen alleen in rekening-courant en via deposito's bij de schatkist worden aangehouden of onderling worden uitgeleend aan andere decentrale overheden. De schatkist biedt geen leen- of roodstandfaciliteit aan. Voor het betalingsverkeer blijven gemeenten aangewezen op het bankwezen. Daarom is schatkistbankieren beperkt tot schatkistbeleggen.

Kasgeldlimiet

Ter beperking van renterisico's op de korte schuld dienen gemeenten te voldoen aan de kasgeldlimiet. Dit betekent dat de korte schuld voor gemeenten maximaal 8,5% van het begrotingstotaal mag bedragen. De korte schuld bestaat uit de opgenomen gelden met een oorspronkelijke rente typische looptijd korter dan één jaar en de schuld in rekening-courant. De contante gelden in kas, tegoeden in rekening-courant en overige uitstaande gelden met een rente typische looptijd korter dan één jaar worden in mindering gebracht. Uitgaande van een begrotingstotaal (totaal lasten 2022 excl. dotaties aan reserves) van € 35.723.000 bedraagt de kasgeldlimiet in 2022 € 3.036.000.

Renterisiconorm

Het uitgangspunt van de renterisiconorm is het beheersen van de renterisico's op langlopende schulden. Dit gebeurt door het aanbrengen van spreiding in de looptijden van de leningen. Hiermee wordt voorkomen dat een groot deel van de leningen tegelijk opnieuw moet worden afgesloten, met het risico van snel oplopende rentelasten. De leningenportefeuille moet gelijkmatig over de jaren vervallen. De renterisiconorm is bepaald op 20% van het begrotingstotaal. Dat wil zeggen dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. In de volgende tabel wordt de prognose van het renterisico vergeleken met de renterisiconorm.

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Renteherzieningen	-	-	-	-
Aflossingen	2.010	2.280	2.075	1.775
<i>Renterisico</i>	<i>2.010</i>	<i>2.280</i>	<i>2.075</i>	<i>1.775</i>
Begrotingstotaal (totaal lasten)	35.723	36.631	36.555	36.801
Percentage regeling	0,20	0,20	0,20	0,20
<i>Renterisiconorm</i>	<i>7.145</i>	<i>7.326</i>	<i>7.311</i>	<i>7.360</i>
Ruimte onder renterisiconorm	5.135	5.046	5.236	5.585
Overschrijding renterisiconorm	-	-	-	-

Het renterisico blijft ruim binnen de maximale renterisiconorm. We verwachten dat dit de komende jaren zo blijft.

Renteberekening

Rente is een onderdeel van de kostprijs van een product. Vandaar dat rentelasten toegerekend worden aan producten. Het rentebedrag dat wordt toegerekend aan een investering is de uitkomst van de som: boekwaarde x rekenrente. De hoofdregel is dat er geen rente tijdens vervaardiging van een actief wordt geactiveerd (dus geen opname in de kostprijs). Pas vanaf het moment van ingebruikname van een investering worden rentelasten toegerekend aan het product waarvoor het actief wordt gebruikt.

In het volgende overzicht geven wij inzicht in de rentelasten over 2022 en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden (exploitatie) wordt toegerekend.

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2022	
Externe rentelasten over de korte en lange financiering		610
Externe rentebaten	-	164
Totaal door te berekenen externe rente		446
Rente toe te rekenen aan grondexploitaties	-	-8
Rente projectfinanciering toe te rekenen aan betreffende taakveld	-	273
Rentebaten van doorverstrekte leningen indien daar projectfinanciering voor is aangetrokken	+	119
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		301
Rente over eigen vermogen	+	-
Rente over voorzieningen	+	-
Aan taakvelden toe te rekenen rente (0,9%)		301
Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag: 1,1%)	-	338
Renteresultaat op het taakveld treasury		37

We berekenen over de reserves en voorzieningen geen rente. Er is projectfinanciering aangetrokken voor:

- Leningen die zijn doorverstrekkt aan Wocom (woningbouw);
- Leningen die zijn doorverstrekkt aan Stichting HSL-net (glasvezelnetwerk);
- het Centrumplan Leende.

EMU-saldo

Binnen de Europese Unie is het EMU-saldo een belangrijke indicator voor de gezondheid van de overheidsfinanciën. Het EMU-saldo is het verschil van inkomsten en uitgaven van de overheid. De EMU-systematiek werkt op een andere manier dan het stelsel van baten en lasten dat decentrale overheden hanteren. Investeringen en uitgaven die worden gedekt uit reserves tellen bijvoorbeeld niet mee in de uitkomst bij toepassing van het stelsel van baten en lasten, maar tellen wel door in het EMU-saldo. Bij een sluitende begroting kan een gemeente daardoor toch een negatief EMU-saldo hebben. Gemeenten moeten in hun begroting een berekening opnemen van het EMU-saldo.

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	+	119	-118	-96	576
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	+	1.516	1.818	1.946	1.828
Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	+	1.642	1.740	1.920	2.077
Investeringen in (im-)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-	11.917	5.740	277	680
Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht	+				
Baten uit desinvesteringen in (im-)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	+				
Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	-				
Baten bouwgrondexploitaties, voor zover niet op exploitatie verantwoord	+				
Lasten op balanspost voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	-	1.948	2.027	2.109	2.131
Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	-				
Verwachte boekwinst bij verkoop effecten	-	-	-	-	-
Berekend EMU-saldo		-10.588	-4.327	1.384	1.670

Het EMU-saldo voor de gemeente Heeze-Leende is de eerste jaren negatief. Dit betekent dat (in EMU-termen) de uitgaven hoger zijn dan de inkomsten. Dit wordt mede veroorzaakt door de hoge investeringen in 2021 en 2022.

Paragraaf bedrijfsvoering

Algemeen

In deze paragraaf geven we inzicht in de ontwikkelingen van de gemeentelijke organisatie. Veranderingen in het primaire proces vragen om aanpassingen in de bedrijfsvoering. We passen de bedrijfsvoering continu aan om onze dienstverlening beter te laten aansluiten op de wensen van onze inwoners.

Organisatieontwikkeling

Om voorbereid te zijn op de toekomst, zal een analyse van de externe ontwikkelingen en maatschappelijke opgaven die op onze inwoners en de gemeente Heeze-Leende afkomen in de komende jaren in beeld brengen. De onderliggende hoofdvraag is *“wat hebben we nodig om onze inwoners goed te blijven bedienen?”* Deze ontwikkelingen en vraagstukken doordenken naar de behoeften van onze gemeenschap en taken van ons als gemeente, nu en in de toekomst. In 2022 zal dit centraal staan en daarbij de strategische personeelsplanning. De arbeidsmarkt is aan het veranderen en dat zorgt ervoor dat deze ontwikkeling in 2022 de focus zal krijgen om te anticiperen op de toekomst. Daarbij zal intern in de organisatie de focus worden gelegd op procesoptimalisatie en realistische plannings en doelen.

Bedrijfsvoering via GRSA2

Algemeen

De bedrijfsvoeringstaakgebieden van de gemeente zijn per 1 januari 2017 ondergebracht in een gemeenschappelijke regeling van de gemeenten Cranendonck, Heeze-Leende en Valkenswaard; de Samenwerking A2 gemeenten (GRSA2). De dienstverlening van de GRSA2 heeft tot doel om de deelnemende gemeenten optimaal te faciliteren bij het realiseren van hun ambities. Dit door de uitvoering van de ondersteunende taken op het gebied van financiën, communicatie, personeel en organisatie, informatiemanagement, juridische zaken, inkoop, facilitaire zaken en bestuurs- en management ondersteuning. Daarnaast verzorgt de GRSA2 de uitvoerende werkzaamheden op gebied van Werk en Inkomen voor de deelnemende gemeenten.

De takenbundeling op bedrijfsvoering moet voor de gemeente leiden tot meer kwaliteit, borging van de continuïteit, verminderde kwetsbaarheid, een versterking van de dienstverlening én het behalen van efficiencyvoordelen op de bedrijfsvoeringstaken in de periode 2017-2022, uitgaande van het takenpakket zoals dat is overgegaan naar de GRSA2 en omstandigheden bij de start.

De GRSA2 is voor de gemeente Heeze-Leende een bekende en betrouwbare samenwerkingspartner, die in nabijheid van de gemeente functioneert en de werkwijzen en gewoonten van de gemeente van binnenuit kent. De zelfstandigheid en beleidsautonomie van de gemeente Heeze-Leende blijft daarbij onaangetast.

Wat gaat de GRSA2 in 2022 doen?

De samenleving verandert en de gemeenten en GRSA2 organisatie veranderen hierin mee. De GRSA2 is een professionele partner die met de gemeenten samenwerkt in de breedste zin van het woord om de maatschappelijke en eigen doelen te realiseren. Binnen de gemeentes zijn er op alle domeinen omvangrijke ontwikkelingen die de komende jaren verder vorm krijgen. Deze ontwikkelingen die de dienstverlening naar de burger raken en veel vragen van de gemeentes en haar medewerkers zelf. Daarnaast vragen deze ontwikkelingen andere bedrijfsvoering ondersteuning vanuit de GRSA2. Hiervoor is in april 2021 de Rapportage Fijnstructuur vastgesteld door het bestuur dan de GRSA2. Invulling geven aan de aanbevelingen uit deze rapportage en daarmee de doorontwikkeling van de organisatie zal in 2022 gebeuren.

Verdere harmonisatie van de bedrijfsvoering als middel om de doelstellingen van kosten, kwaliteit en kwetsbaarheid te kunnen realiseren blijft noodzakelijk. Er worden waar mogelijk en zinvol voorstellen gedaan aan de gemeenten voor harmonisatie van het bedrijfsvoering beleid en standaardisatie van de bijbehorende uitvoeringsprocessen.

Voor de verdere ontwikkeling van de interne organisatie wordt ook in 2022 ingezet op het duurzaam borgen van de “eigen identiteit” van de A2 organisatie. De in 2019 vastgestelde 4 kernwaarden (waardierend betrokken, samen en sterk staan, deskundig resultaat en durven vernieuwen) zijn hiervoor de basis en worden betrokken in de doorontwikkeling van de organisatie.

Aandachtsgebieden bedrijfsvoering 2022

Harmoniseren en standaardiseren bedrijfsvoering

Voor het harmoniseren en standaardiseren van de bedrijfsvoering is een overkoepeld programma ingericht waarvoor eind 2019 een ontwikkelagenda is opgesteld, waarin projecten zijn opgenomen op het gebied van:

- Harmoniseren beleid en instrumenten op gebied van arbeidsmarktcommunicatie om de A2 gemeenten en GRSA2 als aantrekkelijke werkgever te positioneren en de kosten voor werving/inhuur zo laag mogelijk te houden.
- Harmoniseren en inrichten financiële management info voor betere sturingsmogelijkheden P&C voor raad, bestuur, management en medewerkers.

I&A visie

De ontwikkelingen op gebied van automatisering en informatisering gaan snel en dit noodzaakt gemeenten om aangehaakt te blijven bij deze ontwikkelingen die ook onze burgers en bedrijven raken. Om deze ontwikkelingen te borgen, is voor de A2 gemeenten de I&A visie 2020-2023 ontwikkeld. Deze visie draagt bij aan het verwezenlijken van de doelstelling voor digitaliseren en harmoniseren, aan de strategische visies en visies op dienstverlening in een sterk veranderende omgeving en gaat over de informatievoorziening en automatisering. De drie thema's in de visie zijn digitale dienstverlening, de data gedreven gemeente en ambtenaar 3.0.

De uitvoering van de visie draagt bij aan het realiseren van de ambities en aan de noodzakelijke ontwikkelingen van de I&A-organisatie voor de gewenste ondersteuning van de gemeenten. Daarnaast draagt een gedeelde informatievisie bij aan een goede samenwerking binnen de gemeenten op het gebied van informatievoorziening. De uitwerkingen van deze visie worden omgezet in projecten voor het jaarplan en continue geactualiseerd op de veranderende omgevingen waar de gemeenten en ook de GRSA2 in opereren.

Personeel & organisatie

De dienstverlening vanuit HRM dient aan te sluiten bij de filosofie van de gemeenten. Daar is een verdere digitaliseringsslag gaande richting de inwoners. Inwoners kunnen steeds meer zaken digitaal en tijdonafhankelijk afhandelen. Tot 2021 ligt de nadruk op het (gefaseerd) invoeren van het e-HRM. Ook voor 2022 staat het principe 'click, call, face' hoog op de agenda. Om taken efficiënter in te regelen en uit te voeren, worden eenvoudige taken via het principe van click uitgevoerd. Taken waarvoor maatwerk is vereist verlopen via het principe van 'face'.

Om deze uitgangspunten te realiseren worden processen zoveel als mogelijk (click-call) lean uitgevoerd, geharmoniseerd en geüniformeerd.

Juridische zaken

Op basis van de ervaringen uit o.a. de ontvangen bezwaarschriften, aanbevelingen jaarverslag van de commissie bezwaarschriften A2 samenwerking en wijzigende wet & regelgeving wordt er in 2022 de juridische kwaliteitszorg binnen de gemeentelijke organisatie en de processen verder versterkt. Dit is een continu proces.

De Wet Open Overheid (verder: Woo) gaat naar verwachting in 2022 in werking treden. Deze wet is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). De Wob regelt al dat overheidsinformatie openbaar is op benoemde uitzonderingen na en hoe men deze informatie kan opvragen. De Woo gaat een stap verder. De wet verplicht overheden en semioverheden om informatie die openbaar is, rechtstreeks toegankelijk te maken. De GRSA2 ondersteunt de gemeente hoe de processen in te richten om invulling te geven aan de Woo.

In 2022 zal hoogstwaarschijnlijk ook de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer in werking treden. Het wetsvoorstel geeft de burger het recht om elektronisch berichten aan een bestuursorgaan te zenden op een door het bestuursorgaan bepaalde wijze. Met het voorstel wordt met name de Algemene wet bestuursrecht gewijzigd en wordt geregeld dat burgers en bedrijven het recht krijgen om elektronisch zaken te doen met de overheid. Ook hierbij zal de GRSA2 Heeze-Leende ondersteunen in hoe de organisatie en processen in te richten om invulling te geven aan de Wet Modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (o.a. door technische/digitale IT ondersteuning in te regelen).

Rechtmatigheidsverklaring

Een ontwikkeling op het taakgebied financiën om hier specifiek te noemen is een verandering in de rechtmatigheidsverklaring. Of de ingangsdatum 2021 overeind blijft is nog onduidelijk, maar de voorbereidingen worden wel getroffen. Dat gaat mogelijk gevolgen hebben voor het financieel beleid, de inrichting en de financiële verantwoording binnen gemeenten. De controleverklaring van de jaarrekening verschuift namelijk van de accountant naar de gemeente zelf, waarbij het college/A2 directie zich verantwoordt.

Personeel

In onderstaande tabel is een totaaloverzicht opgenomen van de salarissen en de inhuur van tijdelijke personeel (excl. vergoeding voor raadsleden). Tevens is aangegeven hoe de personeelslasten zijn verdeeld over de programma's.

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Salarissen	5.402	5.973	6.374	6.488	6.605	6.723
Inhuur	1.146	651	349	337	342	349
Vergoedingen	2	0	0	0	0	0
Totaal	6.550	6.624	6.723	6.825	6.946	7.072
<i>Verdeling naar programma:</i>						
1 Dienstverlening en bestuur	1.602	2.323	2.320	2.340	2.380	2.421
2 Wonen, bedrijven en recreëren	2.946	2.803	3.010	3.066	3.120	3.178
3 Samen leven en participeren	2.002	1.498	1.393	1.419	1.446	1.473
Totaal	6.550	6.624	6.723	6.825	6.946	7.072

Doelmatigheid/doeltreffendheid

Het college voert op grond van de verordening Onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid periodiek onderzoek uit naar de doelmatigheid van (onderdelen van) de organisatie-eenheden van de gemeente en de uitvoering van taken door de gemeente óf naar de doeltreffendheid van (delen van) programma's en paragrafen. Het college rapporteert in de paragraaf *Bedrijfsvoering* van de begroting en jaarstukken over de voortgang van de onderzoeken naar de doelmatigheid en doeltreffendheid en de uitputting van bijbehorende budgetten.

Paragraaf verbonden partijen

Algemeen

De gemeente Heeze-Leende heeft bestuurlijke en financiële belangen in een aantal verbonden partijen, die beleid ontwikkelen en of beleid uitvoeren voor de gemeente. Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente zowel een bestuurlijk als financieel belang heeft.

Een verbonden partij is één van de drie mogelijkheden waarmee de gemeente haar taken uitvoert (of laat uitvoeren) om haar doelstellingen te realiseren: door een eigen dienst, door een commerciële partij of door een verbonden partij. Een verbonden partij kan onder andere zijn een deelneming in een vennootschap, een gemeenschappelijke regeling, een stichting, een vereniging of een PPS (Publieke Private Samenwerking).

Uitgangspunten (beleid)

In het 'Coalitieakkoord Heeze-Leende 2018-2023' zijn met betrekking tot samenwerkingsverbanden de volgende uitgangspunten genoemd:

- Daar waar mogelijk opereren we zelfstandig.
- We werken samen om:
 - o De kwaliteit te verbeteren.
 - o Risico's en kwetsbaarheden te beperken.
 - o Financieel rendement te verbeteren.

We willen controle houden op de gemeenschappelijke regelingen. Het is belangrijk dat deze effectief blijven functioneren.

Totaal financiële bijdragen aan verbinden partijen

De totale bijdrage aan de verbonden partijen is ruim € 8 miljoen en daarmee circa 22% van de begrote lasten. In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de bedragen zoals ze zijn opgenomen in de begroting 2022-2025 van de verbonden partijen.

Bedragen * € 1.000

Verbonden partij	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Samenwerkingsverband A2 gemeenten	3.800	3.671	4.123	4.002	4.002	4.002
Metropoolregio Eindhoven (MRE)	222	223	230	230	230	230
Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)	329	216	363	363	363	363
Gemeenschappelijke Regeling Reiniging Blink	770	702	723	737	752	767
Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst						
Brabant-Zuidoost (GGD)	295	287	532	544	556	568
Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO)	858	858	894	894	894	893
Ergon – Werkvoorzieningschap Regio Eindhoven	1.062	1.185	1.222	1.217	1.221	1.221
Totaal	7.336	7.142	8.087	7.987	8.018	8.044

Gemeenschappelijke regelingen

Samenwerkingsverband A2 gemeenten					
<i>Visie/doel</i>	Doelstelling van de samenwerking is het verbeteren van de kwaliteit, het verminderen van de kwetsbaarheid, het borgen van de continuïteit en vermindering van de kosten.				
<i>Taken</i>	De Samenwerking A2 gemeenten behartigt de gemeenschappelijke en afzonderlijke belangen van de deelnemers op de gebieden van werk en inkomen en bedrijfsvoering.				
<i>Deelnemende partijen</i>	De gemeenten Heeze-Leende, Cranendonck en Valkenswaard.				
<i>Bestuurlijk belang</i>	Het college is lid van het bestuur.				
<i>Vestigingsplaats</i>	Heeze-Leende				
<i>Financieel belang</i>	22,5%				
<i>Bijdrage gemeente (bedragen x € 1.000)</i>	2022	2023	2024	2025	
	€ 4.123	€ 4.002	€ 4.002	€ 4.002	
<i>Ontwikkelingen</i>	De volgende ontwikkelingen binnen de GRSA2 spelen in 2022 om de gemeenten kwalitatief te kunnen ondersteunen bij hun dienstverlening, te weten: <ul style="list-style-type: none"> - Invoering Wet Open Overheid - Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer - Invoering rechtmatigheidsverklaring door het college van B&W 				
<i>Risico's</i>	Jaarlijks wordt een actuele financiële risico-inventarisatie opgesteld. Op basis daarvan bedraagt het risico voor de gemeente Heeze-Leende € 251.045.				
<i>Financiële informatie (bedragen x € 1.000)</i>	<i>Resultaat 2022</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2021</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2022</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2021</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2022</i>
	€ 0	€ 74	€ 0	€ 6.459	€ 6.459

Metropoolregio Eindhoven (MRE)					
<i>Visie/doel</i>	Doel is het handhaven en uitbouwen van het kenmerkende economisch profiel van de regio, om op die manier het vestigings- en verblijfsklimaat voor onze inwoners en bedrijven te stimuleren. Het verbeteren van de leef-, verblijf- en werkomstandigheden van onze inwoners, bezoekers en bedrijven draagt bij aan de brede welvaart van onze samenleving in stad of dorp en voor de regio als samenhangend geheel. Daarbinnen staat duurzaamheid en inclusiviteit centraal. Hoe succesvoller we in onze opdracht zijn, des te beter het is voor onze gemeenten, onze regio, ons land en de wereld daaromheen.				
<i>Taken</i>	De gemeenten in de Regio Eindhoven zetten zich op bepaalde terreinen van economie, energietransitie, transitie landelijk gebied en mobiliteit gezamenlijk in voor hun inwoners.				
<i>Deelnemende partijen</i>	De gemeenten Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-de Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre.				
<i>Bestuurlijk belang</i>	De vertegenwoordiging in de diverse werkgroepen in het nieuwe MRE-model is geregeld vanuit de A2 samenwerking.				
<i>Vestigingsplaats</i>	Eindhoven				
<i>Financieel belang</i>	2 % Het MRE rekent met een inwonerbijdrage voor Metropoolregio Eindhoven en het Regionaal Historisch Centrum (RHCe).				
<i>Bijdrage gemeente (bedragen x € 1.000)</i>	2022	2023	2024	2025	
	€ 230	€ 230	€ 230	€ 230	
<i>Ontwikkelingen</i>	MRE sluit aan bij de Brainportagenda. Door economische groei kan brede welvaartsontwikkeling op een duurzame wijze geconsolideerd en uitgebouwd worden. Samen worden opgaven voor de lange termijn in het belang van de 21 samenwerkende gemeenten én de regio als een geheel verkend en geagendeerd. MRE heeft een reeks urgente opgaven om de economische en maatschappelijke doelen en ambities expliciet te ondersteunen. Hierbij wordt gefocust op de thema's Economie, Transitie landelijk gebied, Energietransitie, Mobiliteit, Samenwerking en regionale strategie en Landgoed Gulbergen.				
<i>Risico's</i>	Als uitwerking van de nota Risicomanagement en weerstandsvormen (AB 4 juli 2018) zijn de risico's bij de begroting opnieuw in beeld gebracht, geclassificeerd en financieel inzichtelijk gemaakt. Geconcludeerd kan worden dat de benodigde weerstandscapaciteit aanwezig is om de risico's af te dekken. Specifiek benoemde risico's zijn Landgoed Gulbergen (afstemming met Provincie Noord Brabant inzake inhoud van het nazorgplan en de financiële vertaling hiervan naar het doelvermogen), coronavirus COVID-19 en fiscale positie Gulbergen.				
<i>Financiële informatie (bedragen x € 1.000)</i>	<i>Resultaat 2022</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2021</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2022</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2021</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2022</i>
	€ 0	€ 13.809	€ 13.309	€ 12.848	€ 12.182

Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)					
<i>Visie/doel</i>	De ODZOB werkt samen met andere organisaties die werkzaam zijn op het gebied van de fysieke leefomgeving. Samen met hen en de deelnemers aan de GR verbeteren we de kwaliteit van de fysieke leefomgeving; veiliger, gezonder en minder overlast. Dit alles onder het motto: "Samen meer waarde".				
<i>Taken</i>	Om dit doel te bereiken voert de ODZOB VTH-taken uit voor de deelnemers. Ook activiteiten die verwant zijn aan deze VTH-taken (specialismen) voert de omgevingsdienst uit indien provincie of gemeenten daarom verzoeken. De ODZOB opereert daarbij als strategische partner en verlengstuk van de deelnemers. Als uitvoeringsorganisatie staat de ODZOB voor de uitvoering van de door de deelnemers verstrekte opdrachten in de vorm van basistaken, verzoektaken en het collectief programma op het gebied van de fysieke leefomgeving.				
<i>Deelnemende partijen</i>	De gemeenten Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven, Waalre en de provincie Noord-Brabant.				
<i>Bestuurlijk belang</i>	Het openbaar lichaam heeft een algemeen bestuur (AB). Gedeputeerde Staten en de colleges wijzen uit hun midden ieder één lid van het AB aan. Het dagelijks bestuur bestaat uit minimaal drie en maximaal zes leden, onder wie de voorzitter en wordt door en uit het AB gekozen. Een wethouder van Heeze-Leende is op dit moment lid van het dagelijks bestuur.				
<i>Vestigingsplaats</i>	Eindhoven				
<i>Financieel belang</i>	1,6 %				
<i>Bijdrage gemeente (bedragen x € 1.000)</i>	2022	2023	2024	2025	
	€ 363	€ 363	€ 363	€ 363	
<i>Ontwikkelingen</i>	In het Concernplan ODZOB 2019-2022 zijn 7 uitdagingen en ontwikkelingen voor de komende jaren geschetst die leidend zijn voor de inzet van de ODZOB, waaronder de invoering van de Omgevingswet en het VTH-domein. Maatschappelijke ontwikkelingen vragen in steeds grotere mate om optimale dienstverlening en transparantie. De risico's zijn groot, terwijl het handelen van overheidsorganisaties onder een vergrootglas ligt. Gelet op de toenemende complexiteit van het werk wordt het steeds belangrijker om de uitvoering professioneel georganiseerd te hebben. Het verder uitbouwen van specialistische kennis en expertise is cruciaal om deze opgaven aan te kunnen. Het vraagt bovendien om actieve samenwerking met de deelnemers en andere partijen.				
<i>Risico's</i>	<p>In de gemeenschappelijke regeling is ten aanzien van een negatief resultaat het volgende bepaald: 'Het AB kan besluiten de blijkens de jaarrekening behaalde negatieve resultaten geheel of ten dele:</p> <p>a. Af te boeken van reserves, voor zover aanwezig;</p> <p>b. Ten laste te brengen van de deelnemers naar rato van ieders afname (=omzet) in het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft.'</p> <p>Dit betekent dat elke deelnemer naar proportie van zijn omzet deelneemt in bovengenoemde risico's. In beginsel hoeft de ODZOB niet zelf te beschikken over een buffer om financiële risico's op te vangen. Er kan immers een beroep gedaan worden op de deelnemers. Dit is evenwel vanuit praktisch oogpunt niet gewenst. Een negatief exploitatieresultaat zou steeds bij de deelnemers tot begrotingsoverschrijding dan wel begrotingswijziging met alle vertraging en verstoring van dien leiden.</p> <p>Om adequaat en effectief te kunnen reageren op de financiële risico's zal de ODZOB moeten beschikken over een financiële buffer die dienst doet als een 'egalisereserve'. Hierdoor is de ODZOB in staat om risico's (binnen de door de deelnemers vooraf gestelde kaders) zelf op te vangen zonder dat dit leidt tot verstoring bij de deelnemers.</p> <p>Daarom is gekozen voor het instellen van een algemene reserve.</p> <p>Op basis van een risico-inventarisatie bij ODZOB is het risico bepaald op € 1,8 mln dat wordt afgedekt door de algemene reserve die eind 2020 € 1,7 bedraagt.</p>				
<i>Financiële informatie (bedragen x € 1.000)</i>	<i>Resultaat 2022</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2021</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2022</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2021</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2022</i>
	€ 0	€ 1.522	€ 1.522	€ 4.373	€ 4.223

Gemeenschappelijke Regeling Reiniging Blink	
<i>Visie/doel</i>	Duurzame publiek-private co-creatie leidt tot het realiseren van hogere concrete ambitieuze maatschappelijke en circulaire doelen. Sinds de vaststelling van het in 2018 vastgestelde Strategisch Meerjarenplan 2018-2022 (SMP) zijn meerdere projecten in uitvoering genomen waarvan de resultaten weer aanleiding geven tot verdere verdieping en besluitvorming (o.a. projecten van Maatschappelijke Meerwaarde als inzake de organisatorische doorontwikkeling van Blink). In 2022 zal een nieuw Strategisch Meerjarenplan worden opgesteld met de missie en visie van Blink voor de periode van 2022-2026.
<i>Taken</i>	Blink is belast met taken op het terrein van de inzameling, sortering, vermarkting en (eind-)verwerking van (grondstoffen in) grof en fijn huishoudelijk afval, gladheidsbestrijding en reiniging van de openbare ruimte die bij wet aan de gemeenten zijn opgedragen, dan wel voortvloeien uit de aan de gemeenten op

Gemeenschappelijke Regeling Reiniging Blink					
	grond van de Gemeentewet toevertrouwd zorg voor de eigen huishouding op het terrein van het milieu, zoals benoemd in de Wet milieubeheer.				
<i>Deelnemende partijen</i>	De gemeenten Helmond, Deurne, Nuenen, Gemert-Bakel, Someren Asten, Laarbeek en Heeze-Leende en de private partij Suez.				
<i>Bestuurlijk belang</i>	Het algemeen bestuur bestaat uit één lid per deelnemende gemeente. De leden worden door de raden van de deelnemende gemeenten uit hun midden, de voorzitter van de raad inbegrepen, op aanbeveling van burgemeester en wethouders aangewezen.				
<i>Vestigingsplaats</i>	Helmond				
<i>Bijdrage gemeente (bedragen x € 1.000)</i>	2022	2023	2024	2025	
	€ 723	€ 737	€ 752	€ 767	
<i>Ontwikkelingen</i>	Blink wordt naast uitvoerder meer en meer kennisplatform, initiator en verbinder, projectgenerator en communicator om daarmee de doelstellingen van de gemeenten naar een meer circulaire economie mede vorm te geven.				
<i>Risico's</i>	Blink beschikt zelf niet over een eigen vermogen om niet begrote en onvoorziene kosten te dekken. De opzet van Blink als gemeenschappelijke regeling, is dat risico's opgevangen worden door de deelnemende gemeenten in de jaarlijkse reguliere exploitatie en niet door Blink zelf.				
<i>Financiële informatie (bedragen x € 1.000)</i>	<i>Resultaat 2022</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2021</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2022</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2021</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2022</i>
	€ 0	Niet van toepassing, risico's worden opgevangen door deelnemende gemeenten.		€ 4.431	€ 4.431

Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Brabant-Zuidoost (GGD)					
<i>Visie/doel</i>	De GGD heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de publieke gezondheidszorg (PG) en de ambulancezorg (AZ).				
<i>Taken</i>	De dienstverlening van de GGD betreft gezondheid, preventie en snelle interventie. Taken die hieronder vallen zijn: <ul style="list-style-type: none"> - Infectieziektebestrijding (incl. TBC bestrijding, SOA-bestrijding, reizigerszorg en hygiënezorg) - Medische milieukunde - Toezichhoudende taken (o.a. kinderopvang, WMO) - Jeugdgezondheidszorg 0–18 jaar - Onderzoek en beleidsadvisering - Gezondheidsbevordering - Ambulancezorg 				
<i>Deelnemende partijen</i>	De gemeenten Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-de Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre.				
<i>Bestuurlijk belang</i>	In het dagelijks en algemeen bestuur van de GGD zijn de deelnemende gemeenten vertegenwoordigd. Het algemeen bestuur stelt de hoofdlijnen van het GGD beleid vast alsmede de begroting en de jaarrekening. Het dagelijks bestuur ziet toe op de dagelijkse gang van zaken, bereidt samen met de directeur de AB-vergaderingen voor en draagt zorg voor het uitvoeren van de besluiten van het algemeen bestuur. Zowel het DB als het AB vergadert ca 5 keer per jaar.				
<i>Vestigingsplaats</i>	Eindhoven				
<i>Website</i>	www.ggdbzo.nl				
<i>Financieel belang</i>	2 % De bijdrage aan de GGD bestaat uit een reguliere bijdrage op basis van een tarief per inwoner en een marktconforme tarieven voor de plustaken.				
<i>Bijdrage gemeente (bedragen x € 1.000)</i>	2022	2023	2024	2025	
	€ 532	€ 544	€ 556	€ 568	
<i>Ontwikkelingen</i>	De ontwikkelingen waarmee de GGD te maken heeft zijn beschreven in de kadernota en het meerjarenbeleidsplan van de GGD. De belangrijkste ontwikkelingen zijn: <ul style="list-style-type: none"> - bestrijden van de gezondheidskundige effecten van de Coronacrisis, - het borgen van publieke gezondheid in de omgevingswet en -plannen van de gemeenten, - het verkleinen van sociaal-economische gezondheidsverschillen, - optimaal inzetten van Jeugdgezondheidszorg als collectieve basisvoorziening in de jeugdzorgketen en in het sociale domein, - ondersteunen van onze gemeenten bij de lokale preventie akkoorden, - uitvoeren van de meerjaren agenda m.b.t. monitoring en onderzoek, - het doorontwikkelen van het Meldpunt Wvggz waar burgers en professionals hun zorgen kunnen melden over personen die verward of onbegrepen gedrag tonen, - tekorten op de arbeidsmarkt van verpleegkundigen en artsen, 				

	- implementatie van het Lean gedachtengoed (continu verbeteren) binnen de GGD, - uitvoeren van de bestuursopdracht die aan de GGD is gegeven. (NB: verdere ontwikkelingen agv de corona-crisis waren ten tijde van het opstellen van de begroting 2022 nog niet bekend, en effecten voor 2022 zijn ook nu nog niet in te schatten; deze ontwikkelingen zullen afzonderlijk aan bestuur en gemeenten worden gerapporteerd)				
<i>Risico's</i>	Jaarlijks wordt een actuele financiële risico-inventarisatie opgesteld. Op basis daarvan bedraagt het risico voor de gemeente Heeze-Leende € 44.509.				
<i>Financiële informatie (bedragen x € 1.000)</i>	<i>Resultaat 2022</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2021</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2022</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2021</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2022</i>
	€ 0	€ 3.540	€ 3.755	€ 12.021	€ 12.523

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO)					
<i>Visie/doel</i>	Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) is een organisatie waarin brandweer, GHOR (bureau Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen) en RAV (Regionale Ambulancevoorziening) samenwerken om incidenten en rampen te voorkomen, te beperken en te bestrijden. VRBZO is de bindende partij voor alle partners in het omvangrijke speelveld van de rampenbestrijding en crisisbeheersing. Met als missie: zorg voor veiligheid. VRBZO werkt aan een veilige leefomgeving voor mensen die in Zuidoost-Brabant wonen of verblijven. En als het noodzakelijk is, biedt de veiligheidsregio professionele hulp.				
<i>Taken</i>	Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost is verantwoordelijk voor: <ul style="list-style-type: none"> - het instellen en in stand houden van een brandweerorganisatie; - het instellen en in stand houden van een GHOR-organisatie; - het organiseren van de gemeenschappelijke meldkamer; - het adviseren over het voorkomen van branden, rampen en crises; - het opstellen van een risicoprofiel: een overzicht van de rampen en crises die een reële bedreiging zijn voor onze regio; - het organiseren van de rampenbestrijding en crisisbeheersing; - het aanschaffen en onderhouden van gemeenschappelijk materieel, zoals brandweerwagens. 				
<i>Deelnemende partijen</i>	De gemeenten Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-de Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre.				
<i>Bestuurlijk belang</i>	De burgemeester is lid van het algemeen bestuur.				
<i>Vestigingsplaats</i>	Eindhoven				
<i>Financieel belang</i>	2 %				
<i>Bijdrage gemeente (bedragen x € 1.000)</i>	2022	2023	2024	2025	
	€ 894	€ 894	€ 894	€ 893	
<i>Ontwikkelingen</i>	In 2021 is de Visie 2025 als integraal onderdeel van de begroting 2022 vastgesteld. Hierin zijn de volgende ontwikkelthema's gedefinieerd en nader uitgewerkt: Samen voor veilig, Werken aan een weerbare samenleving en Toekomstbestendige organisatie.				
<i>Risico's</i>	De algemene reserve van VRBZO is bestemd voor het opvangen van financiële risico's en van schommelingen in de exploitatiesfeer. Op basis van het risicoprofiel van VRBZO is de omvang van het weerstandsvermogen bepaald op € 2.000.000. Indien de algemene reserve door onttrekkingen in enig jaar onder dit vastgestelde bedrag uitkomt, zal bij vaststelling van de jaarrekening van het betreffende jaar een besluit moeten worden genomen voor aanvulling van de algemene reserve. Daarbij kan in overweging worden genomen de omvang van de algemene reserve aan te passen aan het dan geldende risicoprofiel. Is aanvulling dan nog noodzakelijk dan kan dit uit een eventueel batig exploitatiesaldo van het lopende en/of komende jaar of door een extra bijdrage van de deelnemende gemeenten. Het is aan het algemeen bestuur van VRBZO om daar een besluit over te nemen. Op 31 december 2020 bedroeg de algemene reserve € 2.000.000.				
<i>Financiële informatie (bedragen x € 1.000)</i>	<i>Resultaat 2022</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2021</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2022</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2021</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2022</i>
	€ 0	€ 2.218	€ 2.218	€ 39.137	€ 39.137

Ergon – Werkvoorzieningschap Regio Eindhoven (GRWRE)					
<i>Visie/doel</i>	Ergonbedrijven is het uitvoeringsorgaan van de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningschap Regio Eindhoven (GRWRE). We zien het als onze missie om 80% van de werkzoekenden die bij Ergon starten, binnen zes maanden aan betaald werk te helpen. We stimuleren mensen om het uiterste uit zichzelf te halen. Door inzicht te geven in de eigen mogelijkheden. Door te groeien in werk- en vakvaardigheden. Door te helpen passend werk te vinden. En als mensen aan het werk zijn, begeleiden we ze op inhoudelijk en sociaal vlak. Samen met onze partners helpen we mensen naar aan en in werk.				
<i>Taken</i>	Onder de participatiewet voert de GRWRE de WSW, de loonkostensubsidie en beschut werken uit. Daarnaast voert de GRWRE andere vormen van gesubsidieerde arbeid en (onderdelen van) re-integratie-trajecten voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt uit.				
<i>Deelnemende partijen</i>	De gemeenten Eindhoven, Heeze-Leende, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre. De gemeente Geldrop-Mierlo maakt op basis van een aanwijzingsbesluit op inkoopbasis gebruik van de GRWRE, voor een gedeeltelijke uitvoering van de WSW.				
<i>Bestuurlijk belang</i>	Het college is met de wethouder Werk & Inkomen en de burgemeester vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.				
<i>Vestigingsplaats</i>	Eindhoven				
<i>Financieel belang</i>	De middelen die de gemeente Heeze-Leende van het rijk ontvangt voor de uitvoering van WSW-taken worden doorbetaald naar Ergon. Hiernaast wordt een jaarlijkse vergoeding betaald voor de begeleiding van inwoners die werken met een loonkostensubsidie. Ook draagt de gemeente Heeze-Leende bij aan de kosten van het Participatiebedrijf.				
<i>Bijdrage gemeente (bedragen x € 1.000)</i>	2022	2023	2024	2025	
	€ 1.222	€ 1.217	€ 1.221	€ 1.221	
<i>Ontwikkelingen</i>	De begroting is de uitwerking van de Strategische koers van Ergon uit 2020 die door het algemeen bestuur is opgesteld. De Strategische koers moet antwoord geven op de volgende opdracht: "Werk een gemeenschappelijke strategische koers uit voor Ergon voor de lange termijn, waarvoor draagvlak bestaat bij de deelnemende gemeenten en die antwoord biedt op de (gemeentelijke) uitdagingen in het kader van de Participatiewet, nu en in de toekomst."				
<i>Risico's</i>	De algemene reserve van Ergon bedraagt vóór resultaatbestemming per 31 december 2019 € 9,7 miljoen. Deze reserve dient als weerstandsvermogen om risico's financieel op te vangen. Op basis van de risico-analyse door de directie van Ergon is een weerstandsvermogen van € 10 miljoen passend. Deze omvang wordt tevens door de provincie Noord-Brabant geadviseerd.				
<i>Financiële informatie (bedragen x € 1.000)</i>	<i>Resultaat 2022</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2021</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2022</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2021</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2022</i>
	€ 0	€ 11.585	€ 11.585	€ 7.239	€ 7.239

Vennootschappen en coöperaties

Heeze De Bulders B.V.					
<i>Visie/doel</i>	De activiteiten omvatten het oprichten en verwerven van, het deelnemen in, het samenwerken met, het besturen van en adviseren aan, evenals het (doen) financieren van andere ondernemingen, in welke vorm dan ook.				
<i>Taken</i>	Via Heeze De Bulders B.V. heeft de gemeente Heeze-Leende een 50% belang genomen in De Bulders Woningbouw B.V. Heeze. De Bulders B.V. heeft hiervoor € 9.000, zijnde 50% van het geplaatst aandelenkapitaal gestort. Daarnaast heeft Heeze De Bulders B.V. een belang van 50% in De Bulders Woningbouw C.V. en wel voor 49,5% direct en de resterende 0,5% via haar belang in De Bulders Woningbouw B.V. Zij treedt op als één van de twee stille vennoten. Heeze De Bulders B.V. brengt op afroep van De Bulders Woningbouw C.V. 50% van het commanditair kapitaal in				
<i>Deelnemende partijen</i>	Gemeente Heeze-Leende				
<i>Bestuurlijk belang</i>	De gemeente Heeze-Leende is enig aandeelhouder.				
<i>Vestigingsplaats</i>	Heeze				
<i>Financieel belang</i>	100%				
<i>Ontwikkelingen</i>	-				
<i>Financiële informatie (bedragen x € 1.000)</i>	<i>Resultaat 2020</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2020</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2021</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2020</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2021</i>
	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.

De Bulders Woningbouw B.V.					
Visie/doel	De vennootschap heeft als doel het als behorend vennoot deelnemen in en het besturen van De Bulders Woningbouw C.V.				
Taken	Het voorzien in de financieringsbehoefte van De Bulders Woningbouw C.V., het beheren van en beschikken over alle soorten goederen en het stellen van zekerheden. Het sluiten van overeenkomsten en zich voor De Bulders Woningbouw C.V. verbinden.				
Deelnemende partijen	BNG Gebiedsontwikkeling B.V. en Heeze De Bulders B.V.				
Bestuurlijk belang	De regio manager en de wethouder vertegenwoordigen BNG GO respectievelijk de gemeente Heeze-Leende als aandeelhouder in De Bulders Woningbouw B.V.				
Vestigingsplaats	Heeze				
Financieel belang	50% via Heeze De Bulders B.V. Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 90.000. Hiervan is € 18.000 geplaatst. Dit is door de aandeelhouders volgestort (ieder € 9.000).				
Ontwikkelingen	-				
Financiële informatie (bedragen x € 1.000)	Resultaat 2020	Eigen vermogen per 31-12-2020	Eigen vermogen per 31-12-2021	Vreemd vermogen per 31-12-2020	Vreemd vermogen per 31-12-2021
	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.

De Bulders Woningbouw C.V.					
Visie/doel en taken	De Bulders Woningbouw C.V. heeft ten doel de integrale voorbereiding, ontwikkeling en het (doen) realiseren van de aanleg van de Randweg, en de realisatie van woningbouw in drie fasen gelegen in plangebied 'De Bulders'.				
Deelnemende partijen	De Bulders Woningbouw B.V. als enig behorend vennoot. BNG Gebiedsontwikkeling B.V. en Heeze De Bulders B.V. als commanditaire vennoten.				
Bestuurlijk belang	De C.V. wordt bestuurd door De Bulders Woningbouw B.V. In de raad van vennoten wordt deelgenomen door de directeur van BNG GO en de burgemeester van de gemeente Heeze-Leende. Elke vennoot heeft één stem. Besluiten worden unaniem genomen.				
Vestigingsplaats	Heeze				
Financieel belang	50% via Heeze De Bulders B.V. (49,5% direct en 0,5% via De Bulders Woningbouw B.V.). In De Bulders Woningbouw C.V. wordt deelgenomen door De Bulders Woningbouw B.V. voor € 20.000 en BNG Gebiedsontwikkeling B.V. en Heeze De Bulders B.V., ieder voor € 1.000.000. De commanditaire vennoten maken genoemde bedragen naar behoefte van de C.V. op eerste afroep over. Per 31 december 2017 is door ieder € 1.000.000 overgemaakt.				
Ontwikkelingen	-				
Financiële informatie (bedragen x € 1.000)	Resultaat 2020	Eigen vermogen per 31-12-2020	Eigen vermogen per 31-12-2021	Vreemd vermogen per 31-12-2020	Vreemd vermogen per 31-12-2021
	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten					
Visie/doel en taken	BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak. De deelneming kan dan ook als een duurzame belegging worden beschouwd.				
Deelnemende partijen	De publieke sector in Nederland, zoals gemeenten, provincies en de Staat der Nederlanden.				
Bestuurlijk belang	De vertegenwoordiger in de algemene vergadering van aandeelhouders is de wethouder Financiën.				
Vestigingsplaats	Den Haag				
Financieel belang	De gemeente heeft 10.020 aandelen à € 2,50 BNG in haar bezit die voor de verkrijgingsprijs van € 22.734 onder financiële vaste activa staan gewaardeerd. Hiermee bezit de gemeente Heeze-Leende 0,01799% van de stemmen en bedraagt het aandeel in het vermogen en het dividend tevens 0,01799%.				
Financiële informatie	Resultaat 2020	Eigen vermogen per 31-12-2019	Eigen vermogen per 31-12-2020	Vreemd vermogen per 31-12-2019	Vreemd vermogen per 31-12-2020
	€ 221 miljoen	€ 4.887 miljoen	€ 5.097 miljoen	€ 144.802 miljoen	€ 155.262 miljoen

Brabant Water N.V.	
Visie/doel en taken	Brabant Water N.V. is het waterleidingbedrijf voor vrijwel geheel Noord-Brabant. De aandelen zijn in handen van de provincie Noord-Brabant en het overgrote deel van de gemeenten in het voorzieningsgebied.
Deelnemende partijen	De aandelen zijn in handen van de provincie Noord-Brabant en het overgrote deel van de gemeenten in het voorzieningsgebied.
Bestuurlijk belang	De vertegenwoordiger in de algemene vergadering van aandeelhouders is de wethouder Financiën.

Brabant Water N.V.					
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch				
Financieel belang	De gemeente heeft in haar bezit 14.074 aandelen tegen de nominale waarde van € 0,10 per aandeel. Hiermee bezit de gemeente Heeze-Leende 0,50% van de stemmen en bedraagt het aandeel in het vermogen en het dividend tevens 0,50%. Dit bezit staat op de balans onder financiële vaste activa opgenomen tegen de verkrijgingsprijs van € 1.407.				
Financiële informatie (bedragen x € 1.000)	Resultaat 2020	Eigen vermogen per 31-12-2019	Eigen vermogen per 31-12-2020	Vreemd vermogen per 31-12-2019	Vreemd vermogen per 31-12-2020
	€ 9	€ 665	€ 674	€ 480	€ 523

Stichtingen en verenigingen

Stichting Bureau Inkoop & Aanbestedingen Zuidoost Brabant	
Visie/doel en taken	Het streven binnen de inkooptrajecten naar maximale waarde voor de gemeente of publieke organisatie door het toepassen van maatschappelijk verantwoord inkopen binnen de inkooptrajecten. Dit bestaat uit het toepassen van Social return en Duurzaamheidscriteria en de toegang voor (regionaal) MKB tot overheidsopdrachten. Het streven binnen de gemeenten en haar gelieerde organisaties naar efficiency binnen de inkoopprocessen.
Deelnemende partijen	De gemeenten Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Gemert-Bakel, Geldrop-Mierlo, Heeze-Leende, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-de Mierden, Someren, Son en Breugel, Veldhoven en Waalre.
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur van de stichting bestaat uit een tweetal leden per deelnemende gemeente. Uit de leden van het algemeen bestuur is een dagelijks bestuur samengesteld. Dit bestaat uit een voorzitter, een secretaris, een penningmeester en twee leden. De stichting kent een algemeen directeur.
Vestigingsplaats	Oirschot
Financieel belang	De entreegelden die als goodwill zijn betaald door gemeenten die later zijn aangesloten, worden tot het eigen vermogen van de stichting gerekend. Deze worden niet eerder dan bij liquidatie van de stichting aan de gemeenten terugbetaald. Het entreegeld voor de gemeente Heeze-Leende bedroeg € 10.833.

Stichting HSLnet	
Visie/doel en taken	Aanleg en in stand houden van een glasvezelnetwerk als nutsvoorziening voor de kernen en het buitengebied van Heeze-Leende.
Deelnemende partijen	Het juridische eigendom van het open glasvezelnetwerk is in handen van de Stichting HSLnet en het economische eigendom is in handen van Coöperatie HSLnet u.a., die is opgericht specifiek voor het beheer en de exploitatie van het netwerk.
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft volledige zeggenschap in de Stichting en 1 van de 3 bestuursleden is (statutair) een wethouder van de gemeente Heeze-Leende.
Vestigingsplaats	Heeze-Leende
Financieel belang	In het kader van de financiering van de aanleg van een glasvezelnetwerk is in 2016 een lening van € 5,2 miljoen verstrekt aan de Stichting HSL-net. De lening bedraagt eind 2021 nog € 3.965.000.

Natuurgrenspark De Grootte Heide					
Visie/doel	De BGTS (Benelux Groepering voor Territoriale Samenwerking) maakt de aanwezige natuur en recreatiemogelijkheden tot economische factoren van betekenis. De organisatie schept werkgelegenheid voor de regio, omdat de natuur van de Grootte Heide kan functioneren als spin-off voor verblijfsaccommodaties, horeca en verdienmodellen voor toerisme.				
Taken					
Deelnemende partijen	De gemeenten Heeze-Leende, Pelt (B), Hamont-Achel (B), Cranendonck, Valkenswaard, Eindhoven.				
Bestuurlijk belang	Het college is met wethouder Kees Marchal vertegenwoordigd in het algemeen bestuur en Natuurgrenspark De Grootte Heide.				
Vestigingsplaats	Valkenswaard				
Financieel belang	14,4 %				
Bijdrage gemeente Heeze Leende (bedragen x € 1.000)	2019		2020		
	€ 44.400		€ 44.400		
Ontwikkelingen					
Risico's	Het niet-gedekte financiële risico voor gemeente Valkenswaard bedraagt € 4.400,- (op basis van 10% bijdrage 2019, definitieve cijfers 2020 n.n.b.).				
Financiële informatie (bedragen x € 1.000)	Resultaat 2020	Eigen vermogen per 31-12-2019	Eigen vermogen per 31-12-2020	Vreemd vermogen per 31-12-2020	Vreemd vermogen per 31-12-2021
	€ 1	€ 133	€ 134	€ 86	n.n.b.

Paragraaf grondbeleid

Algemeen

Het gemeentelijk grondbeleid is een instrument om ruimtelijke doelstellingen te bereiken. Die doelstellingen liggen op het terrein van de in programma 2 *Wonen, bedrijven en recreëren* opgenomen onderwerpen huisvesting, ruimtelijke ordening, economische ontwikkeling, infrastructuur, recreatie en natuur.

In deze paragraaf nemen wij u mee in de uitgangspunten met betrekking tot het grondbeleid. We laten zien welke grondexploitaties lopen en geven inzicht in de risico's die we lopen.

Uitgangspunten/parameters voor bouwgrondexploitaties in eigen beheer

Door het tijdig opstellen en actualiseren van de grondexploitaties in eigen beheer worden kosten opbrengsten in relatie met elkaar gebracht en ontstaat inzicht in de mogelijke financiële risico's. De grondexploitaties worden tweemaal per jaar geactualiseerd.

De volgende uitgangspunten/parameters zijn gehanteerd bij de actualisatie van de grondexploitaties:

Parameter rente	1,5% over de boekwaarde per 1 januari
Parameter kostenstijging	3%
Parameter opbrengstenstijging	0%
Percentage voorbereiding en toezicht/algemene kosten	15%
Looptijd van grondexploitaties	maximaal 10 jaar

Deze uitgangspunten/parameters zijn ten opzichte van de uitgangspunten zoals genoemd in de jaarrekening 2020 niet gewijzigd.

Het rentepercentage wordt, indien geen sprake is van projectfinanciering, conform BBV gebaseerd op het gewogen gemiddelde rentepercentage van de leningenportefeuille van de gemeente naar verhouding van het vreemd vermogen ten opzichte van het totale vermogen.

Voor de korte termijn wordt een kostenstijging van -1 tot 2% verwacht en voor de middellange termijn een stijging van 1 tot 3% en voor de lange termijn een stijging van 2%. Dit is gebaseerd op het rapport 'Outlook grondexploitaties 2021'. Omdat de meeste kosten op middellange termijn gemaakt worden, is het percentage van 3% van vorig jaar niet aangepast.

De opbrengsten bestaan bij alle grondexploitaties enkel uit de opbrengsten van grondverkoop. De afgelopen jaren is sprake van een landelijke grondwaardestijging voor woningbouw. Deze ontwikkeling heeft dit jaar aanleiding gegeven om de grondprijzen te actualiseren. Omdat bij de meeste grondexploitaties de opbrengsten (incl. de grondprijzen) al vastliggen in overeenkomsten of opties heeft de wijziging van de grondprijzen slechts beperkt effect op de lopende grondexploitaties. Daarom wordt bij de lopende exploitaties een opbrengstenstijging van 0% aangehouden.

Bij de kosten voor voorbereiding en toezicht en de algemene kosten gaan we uit van een gemiddeld jaarlijks percentage van 15%.

De parameters worden bij de volgende actualisatie, die plaats zal vinden ten behoeve van de jaarrekening 2021, beoordeeld en indien nodig geactualiseerd.

Grondprijzen

Op grond van de in 2012 vastgestelde 'nota grondbeleid' stelt het college de grondprijzen jaarlijks vast nadat de gemeenteraad hierover is geïnformeerd in de begroting en bedenkingen kenbaar heeft kunnen maken. Hierbij wordt uitgegaan van de marktwaardebenadering en kan zowel gebruik worden gemaakt van de residuele methode* als de comparatieve methode.

* Bij deze methode wordt een directe relatie gelegd tussen de marktwaarde, de bouwkosten en de grondwaarde van een onroerende zaak. Door de marktwaarde te verminderen met de bouw- en bijkomende kosten, resteert de waarde van de grond.

Voor het jaar 2021 zijn de volgende grondprijzen vastgesteld:

Omschrijving	Prijs per m2 in 2021 (exclusief btw)
Eventuele nieuwe projecten/kavels	Taxatieprijs met bandbreedte tussen € 300 tot € 450 per m2
Kavels Steenakker, Leende	€ 328
Kavels Domein, Sterksel	€ 300
Kavels t.b.v. sociale huurwoningen	€ 275
Bedrijfsgrond	€ 165
Bedrijfswoning eerste 500 m2 van de totale kavel	€ 323

Voor het begrotingsjaar 2022 wordt voorgesteld om de bandbreedte voor eventueel nieuwe projecten/kavels vanwege de gestegen huizenprijzen te verhogen en de overige prijzen te indexeren met 3%. Dit met uitzondering van de grondprijs ten behoeve van sociale huurwoningen. Omdat de woningcorporaties zijn gebonden aan maximale huurprijzen en omdat de bouwkosten zijn gestegen wordt voorgesteld om deze grondprijs niet te verhogen.

Omschrijving	Prijs per m2 in 2022 (exclusief btw)
Eventuele nieuwe projecten/kavels	Taxatieprijs met bandbreedte tussen € 325 tot € 475 per m2
Kavels Steenakker, Leende	Laatste kavel bij inschrijving verkopen met ondergrens van € 328/m2
Kavels Domein, Sterksel	€ 309
Kavels t.b.v. sociale huurwoningen	€ 275
Bedrijfsgrond	€ 170
Bedrijfswoning eerste 500 m2 van de totale kavel	€ 333

Bouwgrondexploitaties in eigen beheer

De laatste actualisatie in juli 2021 leidt tot de volgende prognose van het resultaat per einde van de exploitaties:

Bedragen x € 1.000							
Exploitatie	Boekwaarde per 1 januari 2021 vóór winstneming	Verwacht resultaat * (juli 2021)	Verwacht resultaat vorige actualisatie * (jaarrekening 2020)	Verskil verwacht resultaat	Tussentijdse winstneming tot en met 2020**	Jaar van afsluiting	
De Poortmannen, Heeze	390	1.217 V	1.202 V	15 V	995	2023	
De Breedvennen, Leende	95	302 V	308 V	6 N	260	2023	
Domein, Sterksel	503	8 V	1 V	7 V	-	2022	
Centrumplan/Schoolstraat, Leende	11	11 V	14 V	3 N	-	2022	
Gymzaal Marijkeplein, Leende	66	6 V	6 V	-	-	2022	

* Betreft het verwachte totale resultaat inclusief tussentijdse winstnemingen.

** Betreft de tussentijdse winstnemingen.

De actualisatie van de exploitaties in juli 2021 leidt tot een beperkte bijstelling van de verwachte resultaten. De afwijkingen worden hierna kort toegelicht.

De Poortmannen, Heeze

Het verschil komt door een hogere renteopbrengst vanwege de versnelde verkoop van kavels.

De Breedvennen, Leende

Het negatieve verschil bij de Breedvennen heeft te maken met de rente over de winstneming 2020. Op grond van de begrotingsregels (BBV) is het sinds vorig jaar verplicht om hier rente over te rekenen.

Domein, Sterksel

Het verschil heeft te maken met de lagere rentekosten vanwege de versnelde verkoop van de kavels.

Centrumplan/Schoolstraat Leende

Het verschil heeft voornamelijk te maken met het opschuiven van een jaar van de kosten voor het woonrijp maken. Dit brengt een hogere kostenstijging met zich mee.

Grondexploitatie op basis van samenwerking

De Bulders, Heeze

Deze wijk wordt ontwikkeld in samenwerking met de BNG GO. In deze samenwerking zijn de kwalitatieve en kwantitatieve uitgangspunten, waaronder de wijk ontwikkeld gaat worden, vastgelegd in een contract. Dit contract is medio 2012 door beide partijen ondertekend. Er worden zo'n 350 woningen gerealiseerd.

De gronden van de gemeente en de nog door de gemeente te verwerven gronden worden inclusief vergoeding voor rentebijbeschrijving en bijkomende kosten naar rato van afzet van de gronden (grondverkoop aan ontwikkelaars, bouwers, particulieren) ingebracht in De Bulders Woningbouw CV. De in de grondbank opgenomen gronden zijn in 2019 ingebracht in De Bulders Woningbouw CV. Er dient nog met twee grondeigenaren tot overeenstemming te worden gekomen over het beëindigen van het gebruik van hun verkochte percelen. Deze gronden zullen eveneens worden ingebracht in De Bulders Woningbouw CV.

Het door de gemeente ingebracht kapitaal in de BV/CV bedraagt per 31 december 2019 € 1 miljoen.

Woningbouwprojecten niet in eigen beheer

Naast een actieve grondexploitatie kan de gemeente in voorkomende gevallen kiezen voor een faciliterend grondbeleid, waarbij sprake kan zijn van kostenverhaal. Faciliterend grondbeleid houdt in dat de gemeente het particulieren mogelijk maakt grond te exploiteren. Gemeentelijke kosten verbonden aan het desbetreffende exploitatiegebied kunnen op de particuliere exploitant worden verhaald. De gemeente koopt dus zelf geen grond aan; ze beperkt zich tot de wettelijke publieke taak. Deze taak bestaat vooral uit inspraakprocedures en het vaststellen van het bestemmingsplan. Daarnaast wordt het eigendom en beheer van de eventuele openbare ruimte vaak door de gemeente overgenomen.

De gemeente kent nog één woningbouwproject welke niet in eigen beheer wordt ontwikkeld. Dit betreft Kloostervelden in Sterksel. Hierbij is sprake van een langer lopende gebiedsontwikkeling waarbij geldt dat we op basis van de anterieure overeenkomst een afkoopsom voor de totale kosten (exclusief leges) hebben ontvangen.

Overige bouwgronden (normaal vermogensbeheer)

Dit betreft de gronden aan de Halfeindschestraat welke we via een ruil hebben verkregen. Deze gronden worden verkocht in de verkregen staat. Er zijn inmiddels 3 van de 4 kavels verkocht.

Risico's grondexploitatie

In het verleden was de gemeente voor het voeren van een goed grondbeleid verplicht om een genormeerde reserve grondexploitatie te vormen. Inmiddels is deze verplichting vervallen. Het is daarom van belang om te bezien met welke risico's we rekening dienen te houden bij het bepalen van het noodzakelijk weerstandsvermogen van de gemeente (zie paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing). De resultaten van de grondexploitaties vormen door het vervallen van de verevening via de reserve grondexploitaties onderdeel van de het resultaat van de gemeente Heeze-Leende.

Risico's bij grondexploitaties in eigen beheer

De risico's zijn per grondexploitatie bezien. Binnen de grondexploitaties kan sprake zijn van marktontwikkelingen (vertraging van de afzet als gevolg van gewijzigde woon- en werkbehoeften en conjunctuurontwikkelingen) en specifieke projectrisico's (bestemmingsplan, milieu, flora en fauna, archeologie).

De calculaties van de verwachte eindwaarde van de grondexploitaties zijn met enige voorzichtigheid berekend, maar toch blijven risico's altijd bestaan. Voor de grondexploitaties zijn daarom de risico's bezien en vertaald in een worst case scenario waarin rekening is gehouden met het voordoen van deze risico's. Onderstaand overzicht toont aan dat er bij drie grondexploitaties sprake is van een beperkt nadelig resultaat. Bij de beoordeling van het

weerstandsvermogen zijn deze nadelige resultaten als risico meegenomen (zie paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing).

Bedragen x € 1.000		
Exploitatie	Verwacht resultaat	Verwacht resultaat
	jul-21	worst case juli 2021
De Poortmannen, Heeze	1.217 V	1.150 V
De Breedvennen, Leende	302 V	287 V
Domein, Sterksel	8 V	19 N
Centrumplan/Schoolstraat, Leende	11 V	0 V
Gymzaal Marijkeplein, Leende	6 V	3 V

De Breedvennen, Leende

De meeste gronden in de Breedvennen zijn inmiddels uitgegeven.

Voor het nog te verkopen perceel aan Biesven dient het bestemmingsplan te worden aangepast. Dit is een normaal risico. Voor het grootste gedeelte van het betreffende perceel is er een onherroepelijk bestemmingsplan. Dit betekent dat er uiteindelijk sprake is van een klein risico waarbij de totale grondopbrengst in het slechtste geval iets lager zou kunnen zijn en de grondverkoop wellicht later zou kunnen plaatsvinden.

Voor het nog te verkopen perceel dient nog een archeologisch onderzoek plaats te vinden vanwege de aanpassing van het bestemmingsplan. Dit is een gemiddeld risico.

Er heeft een bodemonderzoek plaatsgevonden waardoor er hiervoor geen risico meer bestaat. Wel moet er in het kader van de gewijzigde wetgeving omtrent stikstof waarschijnlijk een vergunning aangevraagd worden op grond van de Wet Natuurbescherming in verband met de nabijheid van Natura 2000 gebied. Dit zal kosten met zich meebrengen. Hiervoor zijn in deze grondexploitatie nog geen kosten opgenomen omdat er op dit moment nog geen enkele indicatie is over de hoogte van dit bedrag. Bij de volgende actualisering zal hier waarschijnlijk meer zicht op zijn en zal hiervoor een raming worden opgenomen. Dit is een hoog risico. Het huidige gebruik is landbouwgrond. In redelijkheid is niet te verwachten dat er bijzondere en bedreigde flora en/of fauna voor komt en het risico op planschade is ook klein.

De Poortmannen, Heeze

Het risico op vertraging in de uitgifte is klein omdat inmiddels alle kavels in optie zijn. Archeologisch vooronderzoek op de aangekochte grond heeft uitgewezen dat nader onderzoek niet is vereist. De praktijk heeft echter geleerd dat er wel rekening moet worden gehouden met tegenvallers in dit gebied waardoor wel sprake is van een klein risico. Op basis van onderzoek kan worden gesteld dat er geen sprake is van verontreiniging grond en het huidige gebruik landbouwgrond geeft niet de verwachting dat bijzondere en/of bedreigde flora- en fauna voorkomt.

Domein, Sterksel

Inmiddels zijn alle percelen in optie uitgegeven waardoor het risico op de afzet nog klein is. Het bestemmingsplan is onherroepelijk en daarmee is er geen risico. Bodem- en archeologisch onderzoek is uitgevoerd. Er is geen verwachting dat sprake is van bijzondere flora en fauna omdat het huidige gebruik landbouwgrond betreft.

Centrumplan/Schoolstraat, Leende

De nog uit te geven gronden zijn gelegen in het bestemmingsplan Centrumplan Leende. Het bestemmingsplan voor dit gedeelte is inmiddels onherroepelijk waardoor er sprake is van een klein risico. Er hebben inmiddels op het terrein al afgravingen plaatsgevonden onder archeologisch begeleiding. Het risico is daarom klein. Er heeft een verkennend bodemonderzoek plaatsgevonden. Hieruit blijkt dat er ter plaatse geen verontreinigingen en geen asbest zijn aangetroffen. Ook heeft er een onderzoek plaatsgevonden naar flora en fauna in dit gebied. De mogelijkheid bestaat dat er door uitvoering van dit plan, verzoeken tot planschade worden ingediend. Het risico daarop is groot. Vanwege dit grote risico is er in het base case scenario al rekening mee gehouden.

Gymzaal Marijkeplein, Leende

De grond is inmiddels verkocht. Er bestaat nog het risico dat er verzoeken tot planschade worden ingediend. Ook hiermee is in het base case scenario al rekening mee gehouden. De risico's zijn daarom klein.

Risico's bij grondexploitaties op basis van samenwerking

De Bulders

De Bulders BV/CV is als aparte entiteit verantwoordelijk voor haar eigen risico's. Daarom heeft zij binnen haar eigen grondexploitatie een risicobuffer opgenomen.

Met de levering van de gronden van de gemeente aan de Bulders is een ander risico voor de gemeente ontstaan. De Bulders heeft vreemd vermogen aan moeten trekken voor het kunnen aankopen van de gronden en het starten met bouwrijp maken van de gronden. De gemeente staat 100% garant voor deze lening. Dit risico is benoemd en verwerkt in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Overige bouwgronden (materieel vast actief)

Dit betreft de gronden aan de Halfeindschestraat in Leende welke we via een ruil hebben verkregen. Het afzetrisico voor de 1 resterende bouwkaavel ligt bij de gemeente. Gezien de te verwachten opbrengsten en het feit dat er nog nauwelijks kosten (slechts kosten van verkoop) zijn omdat het gebied al bouw- en woonrijp is, is het risico minimaal.

Winstneming

Door de gemeente Heeze-Leende werden in het verleden geen tussentijdse winsten genomen. Winsten werden pas genomen nadat een grondexploitatie volledig was afgewikkeld.

De richtlijnen met betrekking tot tussentijdse winstneming bij grondexploitaties zijn aangescherpt en tussentijdse winstneming is het uitgangspunt. Het verantwoorden van tussentijdse winst is geen keuze maar een verplichting die voortkomt uit het realisatiebeginsel. De wijze waarop rekening moeten worden gehouden met tussentijdse winstneming bij positieve grondexploitaties is in maart 2018 door de commissie BBV nader uitgelegd.

Bij het bepalen van de tussentijdse winst is het uiteraard noodzakelijk de nodige voorzichtigheid te betrachten. In de nadere uitleg door de commissie BBV is de wijze waarop de tussentijds te nemen winst moet worden berekend, vastgelegd. Voor het bepalen van de tussentijdse winst is aansluiting gezocht bij een algemeen aanvaardbare methodiek (percentage of completion), waarbij rekening is gehouden met de bijzondere kenmerken van gemeentelijke grondexploitaties. De doelstelling van het gemeentelijk grondbeleid is immers niet primair gericht op het behalen van financieel rendement, maar op het bereiken van het gewenste voorzieningenniveau voor inwoners en bedrijven. De percentage of completion (Poc) methode houdt rekening met de fase waarin de grondexploitatie, zowel wat betreft de opbrengsten als de kosten, verkeert. Daarnaast is deze methode eenvoudig toepasbaar en kan eenduidig worden gehanteerd voor alle positieve grondexploitaties die door de gemeente worden uitgevoerd.

Bij toepassing van de Poc-methode wordt voor wat betreft de berekeningsmethodiek en de planinhoudelijke uitgangspunten niet afgeweken van de grondexploitatie of herziening zoals deze tot en met het verslagjaar door het college en/of de raad zijn vastgesteld. De tussentijdse winst wordt berekend naar de mate waarin kosten en opbrengsten zijn gerealiseerd per individuele grondexploitatie. Indien nog geen gronden zijn verkocht is er dus nog geen sprake van gerealiseerde winst. Maatgevend is de realisatie tot en met het lopende jaar ten opzichte van het totaal van de kosten en opbrengsten van de grondexploitatie. Bij de berekening van de tussentijdse winst volgens Poc-methode worden de volgende formules gehanteerd:

$\begin{aligned} & \% \text{ kostenrealisatie} \times \% \text{ opbrengstrealisatie} = \% \text{ Poc} \\ & \% \text{ Poc} \times \text{verwachte winst} = \text{tussentijdse winstneming} \end{aligned}$
--

Op de verwachte winst worden de project specifieke risico's becijferd en in mindering gebracht. Bij de gemeente Heeze-Leende hanteren we daarom bij de berekening van de tussentijdse winstneming het verwachte resultaat volgens het worst case scenario.

Vanwege de eenduidigheid en eenvoud worden geen uitzonderingen gemaakt voor het toepassen van de Poc-methode. Dit betekent dat de Poc-methode moet worden gehanteerd voor het bepalen van de tussentijdse winstneming.

Op basis van deze methode bedraagt de winstname bij de grondexploitaties tot nu toe:

De Poortmannen: € 994.616

De Breedvennen: € 259.719

Tot en met 2017 werd er pas winst genomen bij de afronding van een project. Het voorzichtigheidsbeginsel werd toegepast. Het tussentijds winstnemen leidt tot een toename van het resultaat vóór bestemming maar betekent ook dat het risico met betrekking tot de grondexploitaties toeneemt. Immers worden winsten al genomen voordat het project helemaal is afgerond en de werkelijke winst definitief is. Om deze risico's te beperken, is door de raad bij het vaststellen van de begroting 2019 bepaald de tussentijdse winstneming te storten in een nieuw te vormen reserve grondexploitaties. De toename van de risico's als gevolg van tussentijdse winstneming worden dan gedekt door deze reserve en het resultaat na bestemming wordt niet beïnvloed door de tussentijdse winstnemingen.

Bij raadsbesluit d.d. 27 juni 2016 is besloten om *gerealiseerde* winsten op bouwgrondexploitaties toe te voegen aan de reserves bovenwijkse voorzieningen en totaaloplossing verkeersproblematiek. Bij tussentijdse winstneming is nog geen sprake is van daadwerkelijk gerealiseerde winsten en bestaat daarom het risico dat de werkelijke winsten, ondanks het feit dat een algemeen aanvaarde en zelfs voorgeschreven methodiek wordt gehanteerd bij de berekening van de tussentijdse winstneming, lager zullen zijn. Daarom wordt voorgesteld de tussentijdse winsten in een reserve grondexploitaties te storten en na afronding van een project en bepaling van de gerealiseerde winst deze gerealiseerde winsten conform het besluit van 27 juni 2016 toe te voegen aan de reserves bovenwijkse voorzieningen en totaaloplossing verkeersproblematiek.

4. Financiële begroting

Recapitulatie baten en lasten

Bedragen x € 1.000

Programma	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
1 Dienstverlening en bestuur	9.698	9.544	9.707	9.659	9.791	9.939
2 Wonen, bedrijven en creëren	10.624	10.156	9.603	10.324	10.011	10.050
3 Samen leven en participeren	18.024	15.753	16.413	16.647	16.753	16.811
Totaal lasten	38.346	35.453	35.723	36.631	36.555	36.801
1 Dienstverlening en bestuur	25.909	25.689	28.098	28.123	28.606	29.367
2 Wonen, bedrijven en creëren	8.709	6.147	5.232	5.838	5.264	5.379
3 Samen leven en participeren	5.031	2.595	2.511	2.552	2.588	2.631
Totaal baten	39.649	34.431	35.842	36.513	36.459	37.377
Saldo programma's en algemene dekkingsmiddelen	-1.303	1.022	-119	118	96	-576
Toevoegingen aan reserves	928	314	522	340	389	925
Onttrekkingen aan reserves	1132	1.334	404	458	485	349
Saldo mutatie reserves	-204	-1.022	119	-118	-96	576
Saldo na bestemming	-1.507	-	-	-	-	-

Bij saldo = - Voordeel en + Nadeel

Uitgangspunten

In de kaderbrief 2022 zijn de (technische) uitgangspunten opgenomen voor de berekening van de begrotingsposten in de programmabegroting 2022 en de meerjarenraming 2023-2025.

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Rekenrente	1,10%	1,10%	1,10%	1,10%
Loonstijging	1,80%	1,80%	1,80%	1,80%
Prijsstijging materiële niet duurzame goederen en diensten	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%
Prijsstijging professionele instellingen	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%
Prijsstijging overige kostencategorieën	1,00%	1,00%	1,00%	1,00%
Prijsstijging overige subsidies en bijdragen	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%
Huurlasten nieuwbouwscholen (contractbasis)	2,25%	2,25%	2,25%	2,25%

Een toelichting op de ramingen van de belastingopbrengsten is opgenomen in de paragraaf lokale heffingen en in de paragraaf financiering is de berekening van de renteomslag (rekenrente) opgenomen.

Overzicht incidentele baten en lasten

Op grond van het BBV dient een overzicht van de incidentele baten en lasten opgenomen te worden in de begroting. Baten en lasten voortkomende uit éénmalige activiteiten en projecten, afwikkelingsverschillen, onvoorziene inkomsten en uitgaven alsmede (eenmalige) toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves worden als incidentele baten en lasten beschouwd. Daarnaast worden lasten en baten die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen als incidenteel aangemerkt.

De in de begroting en meerjarenraming opgenomen belangrijkste incidentele baten en lasten (groter dan € 10.000) treft u in het volgende overzicht aan.

Bedragen x € 1.000

Programma	Omschrijving	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	
1	Dienstverlening en bestuur	Overhead	121.000	-	-	-
2	Wonen, bedrijven en creëren	Invoeren omgevingswet	185.000	160.000	80.000	-
		Participatie VTH beleid	20.000	-	-	-
		Actualisatie bomenlijst	17.500	-	-	-
		Controle belastingplichtigen toeristenbelasting	11.000	-	-	-
3	Samen leven en participeren	Huisvestingsonderzoek Dirk Heziusschool	10.000	-	-	-
		Automaatje	20.000	-	-	-
		Beschermd wonen	17.815	-	-	-
		Erfgoedbeleid	11.000	-	-	-
			-	-	-	-
Totaal incidentele lasten			413.315	160.000	80.000	-
1	Dienstverlening en bestuur		-	-	-	-
2	Wonen, bedrijven en creëren	Verkoop panden Halfeindschestraat	128.000	-	-	-
3	Samen leven en participeren	Beschermdwonen	17.815	-	-	-
Totaal incidentele baten			145.815	-	-	-
Saldo incidentele baten en lasten			267.500	160.000	80.000	-

Bij saldo = - Voordeel en + Nadeel

Toelichting incidentele baten en lasten

Overhead

De incidentele last betreft de bijdrage aan de GRSA2 en is toe te schrijven aan het gedeeltelijk laten vervallen van de eerder opgelegde taakstelling. Hiermee is in 2022 incidenteel een bedrag gemoeid van € 121.000.

Invoering omgevingswet

Naar verwachting wordt op 1 januari 2022 de Omgevingswet van kracht. Hiermee worden 26 wetten gebundeld in één overkoepelende wet voor de fysieke leefomgeving. Om de mogelijkheden en verplichtingen als gevolg van deze wet goed te kunnen toepassen, is een plan van aanpak geschreven en bijbehorende kostenraming voor de invoeringsperiode die over meerder jaren loopt.

Participatie VTH Beleid

Voor het opstellen van het Uitvoerings- en Handhavingsbeleid voor de Vergunning, Toezicht- en Handhavingstaken Omgevingsrecht (VTH taken) is het van belang om naast de politiek ook inwoners bij de ontwikkeling van het nieuwe meerjarenbeleid te betrekken. Voor m.n. de organisatie van bijeenkomsten en het stroomlijnen van dit participatieproces is in 2022 en incidenteel budget nodig.

Actualisatie bomenlijst

De huidige bomenlijst die in 2011 is vastgesteld is sterk verouderd. Het doel van deze bomenlijst is het inzichtelijk maken van de monumentale, waardevolle en bijzondere bomen in de gemeente, die beschermd dienen te worden, alsmede het creëren van een werkbare situatie bij de beoordeling van kapaanvragen. Deze beoordeling vraagt om inhuur van specifieke expertise.

Controle belastingplichtigen toeristenbelasting

Met het invoeren van deze maatregel willen we stimuleren dat de belastingplichtigen de aangifte eerlijk wordt ingevuld en eventuele nieuwe belastingplichtigen worden opgespoord. Voor de invoering van deze nieuwe werkwijze

door een extern bureau worden eenmalig kosten gemaakt. De controles bestaan uit: a) het leggen van een verband tussen de administratieve administratie, boekingsregistratie, reserveringssysteem, verblijfsadministratie en aangifte middels een administratieve controle ter plaatse en b) het verduidelijken van de heffing en uitvoering van de toeristenbelasting door de gemeente en de daarbij behorende administratieve verplichtingen van de belastingplichtigen.

Huisvestingsonderzoek Dirk Heziusschool

Uit een onderzoek naar de onderwijshuisvesting in Heeze-Leende blijkt dat de huisvesting van de Dirk Heziusschool functioneel niet optimaal aansluit bij de vormen van het hedendaagse onderwijs. Om in beeld te krijgen welke aanpassingen noodzakelijk zijn om tot passende huisvesting te komen, wat de kosten hiervan zijn en wie hiervoor verantwoordelijk is (schoolbestuur of gemeente), is een onderzoek gewenst.

Automaatje

Vanuit de Wmo wordt collectief vraagafhankelijk vervoer ingekocht om vervoersvragen voor mensen die van deur tot deur vervoer nodig hebben en dit niet anderszins kunnen arrangeren toegekend. Dit is een relatief dure 'vervoersvoorziening'. Gezien de kostenstijging van het gebruik van het collectieve vervoer (Taxibus) willen we in de periode 2020 tot en met 2022 alternatieve vervoersmogelijkheden onderzoeken. Voor het ontwikkelen en invoeren van een nieuw concept is incidenteel extra budget nodig.

Beschermde wonen

De centrumgemeente Eindhoven ontvangt vanuit het Rijk middelen voor de uitvoering van het hoofdlijnenakkoord GGZ. Deze middelen worden conform dit hoofdlijnenakkoord toegekend aan de centrumgemeenten. In 2020 zijn deze middelen niet besteed door Eindhoven en middels een landelijk verdeelmodel worden deze middelen verdeeld naar de gemeenten. Voor Heeze Leende betekent dit een bedrag van € 17.815 in 2022.

Verkoop percelen Halfeindschestraat

Gezien de ontwikkelingen op de woningmarkt is in 2021 gestart met de verkoop van de 3 percelen bouwgrond op de Halfeindschestraat. Deze percelen worden met behulp van een makelaar in de verkoop gebracht en in 2022 verwachten wij de laatste transacties af te wikkelen.

Het begrotingssaldo geeft na eliminatie van deze incidentele baten en lasten het volgende beeld:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroting 2022		Begroting 2023		Begroting 2024		Begroting 2025	
Saldo begroting en meerjarenraming exclusief mutatie reserves	-119	V	118	N	96	N	-576	V
Mutatie reserves	119	N	-118	V	-96	V	576	N
Begrotingssaldo na bestemming	-		-		-		-	
Eliminatie saldo incidentele baten en lasten	-268	N	-160	N	-80	N	-	
Saldo begroting en meerjarenraming exclusief incidentele baten en lasten	-268	V	-160	V	-80	V	-	

Bij saldo = - Voordeel en + Nadeel

Het begrotingssaldo blijft na eliminatie van de incidentele baten en lasten is in het jaar 2022 structureel positief. In de jaren 2023 en 2024 is er een structureel tekort en vanaf 2025 is weer sprake van een structureel sluitende begroting

Overzicht structurele mutaties reserves

Op grond van het BBV dient een overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves opgenomen te worden in de begroting. Dit betreft mutaties waarbij jaarlijkse een bepaald bedrag ten gunste of ten laste van de exploitaties komt. Deze mutaties worden niet als incidenteel aangemerkt. De in de begroting en meerjarenraming opgenomen structurele mutaties in de reserves treft u in het volgende overzicht aan.

Bedragen x € 1.000

Programma	Omschrijving	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	
1	Dienstverlening en bestuur	Reserve klein materieel openbare werken	73	65	65	65
Totaal structurele stortingen in reserves		73	65	65	65	
1	Dienstverlening en bestuur	Reserve klein materieel openbare werken	139	90	68	65
2	Wonen, bedrijven en creëren	Reserve kapitaallasten Oude Dijk/Strijperdijk	10	10	10	10
		Reserve kapitaallasten fietspad de Plaetse/Boschlaan	6	6	6	6
		Reserve herinrichting Spoorlaan-Schoolstraat	5	5	5	5
		Reserve openbaar groen Schoolstraat-Spoorlaan	2	2	2	2
		Reserve Strijperpad	1	1	1	1
		Reserve kapst Flankerende maatregelen(BOVO)	38	38	38	38
		Reserve Centrumplan Leende	102	87	72	72
		Reserve totaaloplossing verkeersproblematiek	75	75	75	75
3	Samen leven en participeren	Reserve gemeentelijke monumenten	8	8	8	8
		Reserve kapitaallasten klimaatinstallatie de Pompenmaker	18	18	17	17
		Reserve kapitaallasten hekwerk de Groote Speel Leende	2	2	2	2
		Reserve kapitaallasten klemsysteem hockey	1	1	1	1
Totaal structurele onttrekkingen aan reserves		407	343	305	302	
Saldo structurele mutaties reserves		334	278	240	237	

Een overzicht van alle mutaties in de reserves treft u aan in het overzicht reserves en voorzieningen.

Overzicht en toelichting reserves

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	1-1-2022	dotaties	onttrekkingen	31-12-2022	dotaties	onttrekkingen	31-12-2023	dotaties	onttrekkingen	31-12-2024	dotaties	onttrekkingen	31-12-2025
Algemene reserve	2.591	502	0	3.093	277		3.370	325		3.695	861		4.556
Bestemmingsreserves:													
Mobiliteitsplan	106			106			106			106			106
Totaaloplossing verkeersproblematiek	3.427		75	3.352		75	3.277		75	3.202		75	3.127
Streekontwikkeling	81	0	38	43		18	25		0	25		0	25
Gemeentelijke monumenten	126		8	118		8	110		7	103		7	96
Nieuwbouw/renovatie onderwijs	81			81			81			81			81
Centrumplan Leende	1.025		102	923		87	836		72	764		72	692
Dorpshuis Heeze	235			235			235			235			235
HSL buffer	87			87			87			87			87
Klein materieel openbare werken/incl reserves tbv kapitaallasten)	420	73	139	354	65	90	329	65	68	326	65	65	326
Onderhoud sportvelden	30			30			30			30			30
Kwaliteitsimpuls personeel	72		19	53			53			53			53
Garantstelling De Bulders	166			166			166			166			166
Reserve Volkshuisvesting	45		15	30			30		15	15			15
Reserve Buig	312			312		100	212		150	62		50	12
De Poortmannen, tussentijdse winstneming	995			995			995			995			995
De Breedvennen, tussentijdse winstneming	260			260			260			260			260
Dekkingsreserves:	120		10	110		10	100		10	90		9	81
Kaplst vervangen bruggen Oude Dijk/Strijperdijk				0			0			0			
Kaplst Flankerende maatr. (BOVO)	930		38	892		38	854		38	816		38	778
Kapitaallasten Strijperpad	30		1	29		1	28		1	27		1	26
Kapitaallasten fietspad de Plaetse-Boschlaan	79		6	73		6	67		6	61		6	55
Kapitaallasten langzaam verkeer Kloostervelden	100			100			100			100			100
Kapitaallasten Schoolstraat-Spoorlaan	222		5	217		5	212		5	207		4	203
Kaplst openbaar groen Schoolstraat-Spoorlaan	27		2	25		2	23		1	22		1	21
Kapitaallasten hekwerk Groote Speel Leende	28		2	26		2	24		2	22		2	20
Kapitaallasten klemsysteem hockey Heeze	14		1	13		1	12		1	11		1	10
Kaplst klimaatinstallatie Pompenmaker Heeze	235		18	217		18	199		17	182		17	165
Totaal dekkings- en bestemmingsreserves	9.253	73	479	8.847	65	461	8.451	65	468	8.048	65	348	7.765
Totaal reserves	11.844	575	479	11.940	342	461	11.821	390	468	11.743	926	348	12.321

Nadere toelichting op de reserves

Algemene reserve	
Doel	De algemene reserve dient als buffer van rekeningtekorten en als algemeen weerstandsvermogen.
Toelichting mutaties 2022-2025	Geen mutaties verwacht in 2022
Reserve mobiliteitsplan	
Doel	Doel van deze reserve is om fietsroutes aan te pakken en het instellen 60 km/uur gebieden op de buitenwegen van Leende en Leenderstrip.
Toelichting mutaties 2022-2025	Geen mutaties verwacht in 2022
Reserve totaaloplossing verkeersproblematiek	
Doel	Oplossen verkeersproblematiek in de kernen.
Toelichting mutaties 2022-2025	Er wordt jaarlijks € 75.000 voor verkeersonderzoeken e.d. aan deze reserve onttrokken.

Reserve streekontwikkeling/Landschapsprojecten	
Doel	Bekostiging van plannen in het buitengebied.
Toelichting mutaties 2022-2025	In 2020 is vanuit de reserve streekontwikkeling een aparte reserve Landschapsprojecten gevormd waaruit 3 jaren (2020, 2021 en 2022) € 20.000 wordt onttrokken. Verder wordt er tot 2024 € 18.000 onttrokken voor Natuurgrenspark.

Reserve gemeentelijke monumenten	
Doel	Voorheen was het een voorziening, maar omdat er geen meerjarig onderhoudsplan aan ten grondslag ligt dient het een reserve te zijn.
Toelichting mutaties 2022-2025	Jaarlijks worden de toegekende bijdragen in het kader van onderhoud aan particuliere monumenten aan deze reserve onttrokken.

Reserve nieuwbouw/renovatie onderwijs	
Doel	In 2014 is de voorziening onderhoud schoolgebouwen vrijgevallen. Als onderdeel van de bestemming van het rekeningresultaat 2014 is vervolgens besloten tot het oprichten van deze reserve. De gemeente Heeze-Leende blijft wettelijk nog verantwoordelijk voor een aantal zaken in het primair onderwijs, (nieuw)bouw en verzekeringen.
Toelichting mutaties 2022-2025	Geen mutaties verwacht in 2022 e.v.

Reserve centrumplan Leende	
Doel	Deze reserve is in 2006 gevormd om samen met Wooninc., Wocom en Wonen Weert de herontwikkeling centrum Leende en bouw schoolwoningen te realiseren. Per 1 juli 2015 is de nieuwe Woningwet in werking getreden waarin geregeld is dat corporaties terug moeten keren naar hun kerntaak: het bouwen, verhuren en beheren van sociale huurwoningen. De samenwerkingsovereenkomst tussen gemeente en woningcorporaties is ontbonden. Op 3 juli 2017 heeft de gemeenteraad besloten om gronden in het centrum aan te kopen en om zelf te investeren in de nieuwe mfa. Een te betalen bedrag aan schadeloosstelling en het exploitatieresultaat incl. lasten van de investering zuiveren we de eerste jaren aan vanuit de reserve.
Toelichting mutaties 2022-2025	De onttrekkingen bedragen: 2022: € 102.232, 2023: € 87.356 en 2024: € 72.306.

Reserve dorps huis Heeze	
Doel	Op 1 december 2006 is d'n Toversnest te Heeze aan Stichting Wooninc. verkocht voor een bedrag van € 5.300.900. Uit de verkoopprijs onder aftrek van gemaakte verkoop- en overige kosten en minus inhaalafschrijvingen in verband met desinvestering is deze reserve gevormd. De raad heeft immers besloten om op basis van inschrijving d'n Toversnest te verkopen om hiermee middelen te genereren voor de realisatie van een nieuw dorps huis te Heeze.
Toelichting mutaties 2022-2025	Geen mutaties.

Reserve HSL buffer	
Doel	HSLnet heeft leningsfaciliteiten aangetrokken met garantstelling door de gemeente Heeze-Leende. Bij raadsbesluit 11 april 2011 is besloten de premie-inkomsten garantstelling te bestemmen voor verglazing van het buitengebied. Als nadere uitwerking komen de premie-inkomsten pas vrij voor aanleg buitengebied op het moment dat de risicobuffer van voldoende niveau is. Met de risicobuffer moet twee jaar aflossing van de gegarandeerde leningen opgevangen kunnen worden. Op grond hiervan zou er een risicobuffer van € 475.000 moeten worden opgebouwd, vooraleer bedragen beschikbaar worden gesteld. De tot nu toe gefactureerde premies zijn aan de reserve toegevoegd. In december 2016 is besloten tot revitalisering van het HSLnet. Dit heeft geleid tot een herfinanciering. In de besluitvorming is de reserve HSL niet voor een ander doel bestemd. Deze reserve blijft daarmee tot op heden beschikbaar voor de verglazing van het buitengebied.
Toelichting mutaties 2022-2025	Geen mutaties.

Reserve klein materieel openbare werken	
Doel	Via de exploitatiebegroting wordt jaarlijks op basis van het vervangingsschema een bedrag aan deze reserve toegevoegd. Volgens de verordening worden activa van minder dan € 10.000 niet geactiveerd. Uitgaven betreffende de vervanging van materieel van openbare werken beneden dit bedrag worden gedekt uit deze reserve.
Toelichting mutaties 2022-2025	De stortingen en onttrekkingen worden volgens het vervangingsschema uitgevoerd. In 2022 wordt er niet gestort.

Reserve onderhoud sportvelden	
Doel	Op 26 januari 2018 heeft de raad besloten om de privatisering van de buitensportvelden te verlengen. Derhalve dient deze reserve in stand te worden houden voor de eventuele gevolgen van herijking en om nieuwe wensen te kunnen faciliteren.
Toelichting mutaties 2022-2025	Geen mutaties.

Reserve kwaliteitsimpuls personeel	
Doel	Reserve gevormd voor organisatieontwikkeling en daarmee begeleiden en ontwikkelen van personeel en voor het oplossen van eventuele fricties.
Toelichting mutaties 2022-2025	In 2022 bedraagt de onttrekking 19.188 tbv Generatiepact.

Reserve garantstelling De Bulders	
Doel	De reserve is gevormd naar aanleiding van de garantstelling door de gemeente voor de leningen die De Bulders woningbouw C.V. heeft aangetrokken ten behoeve van de aankoop van de gronden van de gemeente. De gemeente Heeze-Leende brengt voor de garantstelling een marktconforme vergoeding van 0,55% in rekening bij De Bulders Woningbouw C.V. De in rekening gebracht premie wordt gestort in de reserve garantstelling De Bulders.
Toelichting mutaties 2022-2025	Geen mutaties.

Reserve De Poortmannen, tussentijdse winstneming	
Doel	Op basis van de verslaggevingsrichtlijnen moet bij de grondexploitatie De Poortmannen worden overgegaan tot tussentijdse winstneming. Omdat de winst nog niet definitief is, wordt deze tussentijdse winstneming gestort in een reserve. In de paragraaf <i>Grondbeleid</i> is dit nader toegelicht.
Toelichting mutaties 2022-2025	Geen mutaties.

Reserve De Breedvennen, tussentijdse winstneming	
Doel	Op basis van de verslaggevingsrichtlijnen moet bij de grondexploitatie De Breedvennen worden overgegaan tot tussentijdse winstneming. Omdat de winst nog niet definitief is, wordt deze tussentijdse winstneming gestort in een reserve. In de paragraaf <i>Grondbeleid</i> is dit nader toegelicht.
Toelichting mutaties 2022-2025	Geen mutaties.

Dekkingsreserves	
Doel	Deze reserves zijn ingesteld ter dekking van de kapitaallasten.
Toelichting mutaties 2022-2025	De jaarlijkse afschrijvingen worden uit deze reserves onttrokken (zie totaaloverzicht reserves)

Reserve BUIG	
Doel	Om toekomstige tegenvallers te dekken
Toelichting mutaties 2022-2025	In 2023,2024 en 2025 wordt respectievelijk € 100.000, € 150.000 en € 50.000 onttrokken

Reserve Volkshuisvesting	
Doel	Opbrengst speculatiebeding
Toelichting mutaties 2022-2025	In 2022 en 2024 wordt er € 15.000 aan deze reserve onttrokken ten behoeve van een woningbehoefte onderzoek.

Overzicht en toelichting voorzieningen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-2021	dotaties 2022	Onttrekkingen 2022	31-12-2022	dotaties 2023	Onttrekkingen 2023	31-12-2023	dotaties 2024	Onttrekkingen 2024	31-12-2024	dotaties 2025	Onttrekkingen 2025	31-12-2025
Voorzieningen:													
Riolering	2.066	525	1.218	1.373	623	1.281	715	802	1.227	290	959	1.249	-
Onderhoud wegen	435	763	631	567	762	637	692	762	643	811	762	643	930
Onderhoud bruggen	56	44	59	41	44	44	41	45	44	42	45	44	43
Parkeervonds	1			1			1			1			1
Gemeentelijke accommodaties	902	157	29	1.030	157	54	1.133	157	184	1.106	157	184	1.079
Afwikkeling schade	82			82			82			82			82
hagelstorm													
Dorpshuis de Schammert	41	41		82	42		124	43		167	43		210
Renovatie hockeyvelden	25	48		73	48		121	48		169	48		217
Molen St. Viktor	42	8	11	38	8	11	35	8	11	31	8	11	28
AED's	14			14			14			14			14
Pensioen wethouders	1.382	56		1.438	56		1.494	56		1.550	56		1.606
Wachtgeld wethouders	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal voorzieningen	5.046	1.642	1.948	4.739	1.740	2.027	4.452	1.921	2.109	4.263	2.078	2.131	4.210

Nadere toelichting op de voorzieningen

Voorziening riolering	
Doel	In de raadsvergadering van 7-9-2015 is het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) vastgesteld. In dit plan wordt de invulling voor de zorgtaken rondom afval-, hemel- en grondwater genoemd. Deze voorziening dient ter egalisatie van de kosten van onderhoud e.d. m.b.t. riolering.
Toelichting mutaties 2022-2025	De dotaties en onttrekkingen zijn gebaseerd op het vGRP.

Voorziening onderhoud wegen	
Doel	De voorziening dient om de kosten van onderhoud wegen te egaliseren. De jaarlijkse dotatie en de per jaar uit te voeren werkzaamheden liggen vast in het Beheer en beleidsplan wegen 2017-2021.
Toelichting mutaties 2022-2025	Dotaties en onttrekkingen volgens beheer en beleidsplan wegen.

Voorziening onderhoud bruggen	
Doel	De voorziening dient om de kosten van onderhoud bruggen te egaliseren. De jaarlijkse dotatie en de per jaar uit te voeren werkzaamheden liggen vast in het Beheer en beleidsplan civiele kunstwerken 2018-2022.
Toelichting mutaties 2022-2025	Dotaties en onttrekkingen volgens beheer en beleidsplan civiele kunstwerken.

Voorziening parkeervonds	
Doel	Op grond van de bouwverordening dient een ontwikkelaar voldoende openbare parkeervoorzieningen op eigen terrein te realiseren. Omdat hier niet volledig in kan worden voorzien is in 2008 een parkeerovereenkomst met de gemeente gesloten. De gemeente verplicht zich tegen ontvangst van een overeengekomen bedrag binnen tien jaar een parkeerplaats te realiseren. Voldoet de gemeente hier niet aan is de ontwikkelaar gerechtigd een vooraf vastgesteld gedeelte van dit bedrag van de gemeente terug te vorderen. De gemeente heeft in 2009 een parkeervisie laten opstellen.
Toelichting mutaties 2022-2025	Geen mutaties.

Voorziening gemeentelijke accommodaties	
Doel	Het betreft hier een voorziening voor groot onderhoud aan de gemeentelijke accommodaties en gebouwen. Via de exploitatiebegroting vinden ten laste van de betreffende accommodaties/gebouwen jaarlijks stortingen in de voorziening plaats. De uitgaven voor groot onderhoud worden ten laste van de voorziening gebracht. De jaarlijkse dotatie en de per jaar uit te voeren werkzaamheden liggen vast in de Meerjarige onderhoudsplannen en bijbehorende investeringschema.
Toelichting mutaties 2022-2025	Dotaties en onttrekkingen volgens meerjarig onderhoudsplannen gebouwen en accommodaties.

Voorziening gemeentelijke accommodaties	
Afwikkeling schade hagelstorm	
Doel	Uitkering verzekering naar aanleiding van de hagelstorm
Toelichting mutaties 2022-2025	Geen mutaties.

MFA Leende/ Dorpshuis de Schammert	
Doel	Het betreft hier een voorziening voor groot onderhoud aan de MFA Leende. Via de exploitatiebegroting vinden ten laste van dit gebouw jaarlijks stortingen in de voorziening plaats. De uitgaven voor groot onderhoud worden ten laste van de voorziening gebracht.
Toelichting mutaties 2022-2025	Geen mutaties.

Voorziening renovatie hockeyvelden	
Doel	De gemeente Heeze-Leende is verantwoordelijk voor onderhoud en renovatie van de hockeyvelden. Hiervoor worden met ingang van 2010 bedragen in deze voorziening gestort.
Toelichting mutaties 2022-2025	Geen mutaties.

Voorziening molen St. Viktor	
Doel	In 2007 gevormd voor onderhoud aan de molen Sint Victor.
Toelichting mutaties 2022-2025	Dotaties en onttrekkingen volgens onderhoudsplan.

Voorziening AED's	
Doel	Uit ontvangen bedragen is de voorziening AED's gevormd. Ten laste van deze voorziening kunnen onder andere kosten voor onderhoud AED's worden gebracht. Vanaf 2014 is besloten niet meer in de voorziening te storten.
Toelichting mutaties 2022-2025	Geen mutaties.

Voorziening pensioen wethouders	
Doel	Voor de pensioenopbouw van bestuurders is de laatste jaren een verzekering afgesloten. Voor de bestuurders waarvoor geen (volledige) verzekering kan worden afgesloten is deze voorziening gevormd.
Toelichting mutaties 2022-2025	Geen mutaties.

Voorziening wachtgeld wethouders	
Doel	Het beschikken van voldoende vermogen voor de financiering van de wachtgeldverplichtingen voormalige wethouders
Toelichting mutaties 2022-2025	Geen mutaties.

Geprognosticeerde balans

In de meerjarige balansprognose zijn de volgende ontwikkelingen verwerkt:

- Afschrijvingen op activa;
- Mutaties op activa vanwege nieuwe investeringen;
- Mutaties op reserves en voorzieningen;
- Mutaties verband houdend met de grondexploitatie;
- Aflossing op vaste geldleningen;
- Saldi jaarrekening 2020 en de begroting 2021-2025.

Bedragen x € 1.000

Activa	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
<i>Vaste activa</i>						
Immateriële vaste activa	44	66	65	64	63	62
Materiële vaste activa	30.212	41.979	45.963	49.886	48.217	47.071
Financiële vaste activa	9.528	9.238	8.557	8.073	7.584	7.089
Totaal vaste activa	39.784	51.283	54.584	58.023	55.864	54.221
<i>Vlottende activa</i>						
Voorraden	2.104	1.110	116	-265	-	-
Uitzettingen (met een rentetypische looptijd korter dan één jaar)	8.647	-	8.647	8.647	8.647	8.647
Liquide middelen	82	129	82	82	82	82
Overlopende activa	2.133	2.118	2.133	2.133	2.133	2.133
Totaal vlottende activa	12.966	3.357	10.978	10.597	10.862	10.862
Totaal activa	52.750	54.640	65.563	68.620	66.726	65.083
<i>Passiva</i>						
<i>Vaste passiva</i>						
Eigen vermogen	14.011	10.817	11.940	11.821	11.743	12.321
Voorzieningen	5.185	2.372	4.739	4.452	4.263	4.210
Vaste schulden (met een rentetypische looptijd langer dan één jaar)	24.470	32.164	20.455	26.494	32.019	30.839
Totaal vaste passiva	43.666	45.353	37.134	42.767	48.025	47.370
<i>Vlottende passiva</i>						
Vlottende schulden (met een rentetypische looptijd korter dan één jaar)	5.763	8.716	25.706	23.130	15.978	14.991
Overlopende passiva	3.321	571	2.723	2.723	2.723	2.723
Totaal vlottende passiva	9.084	9.287	28.429	25.853	18.701	17.714
Totaal passiva	52.750	54.640	65.563	68.620	66.726	65.083

Bijlagen

Investeringsplanning 2022-2025

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2022	2023	2024	2025	afschrijvings- termijn in jaren	rente- percentage
Bedrijfsgebouwen						
Gemeentehuis			53		15	1,10%
Dorpshuis Valentijn					40	1,10%
Nieuwbouw huisvesting Berkenschutse	6.859				40	1,10%
Lambrek visie: multifunctioneel clubgebouw	2.000				40	1,10%
Lambrek visie: kunstgrasveld RKSv	400				15	1,10%
Gymzaal Heeze gebouw en installaties	1.520				40	1,10%
Nieuw aanpassing Dorpshuis Valentijn	200				40	1,10%
Vervoermiddelen						
Vrachtwagen					10	1,10%
Massey met voorlader	60				10	1,10%
Volkswagen Crafter	58				10	1,10%
Frees Ferrarie					10	1,10%
Versnipperaar					10	1,10%
Grasveegmachine	15				10	1,10%
Renault Zoë			25		10	1,10%
Renault Twingo (2x)			24		10	1,10%
Zoutstrooier (2x)			50		10	1,10%
Pick-up					10	1,10%
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken						
Randweg Heeze-Oudemolen				479	50	1,10%
Randweg Heeze-Leenderweg	50	584			50	1,10%
Randweg Heeze-Geldropseweg		916			50	1,10%
Kapelstraat-Jan Deckerstraat	150				50	1,10%
Fietsstrook Leende-Sterksel					15	1,10%
Verharden Kloosterlaan		1.200			50	1,10%
Voetpad Valkenswaardseweg			45		50	1,10%
Fietspad Sandermannen	175					
Verharden Ronde Bleek	100				50	1,10%
Inrichten entrees/rotondes					20	1,10%
Nieuw voorber. Fietspad Geldropseweg	50					1,10%
Nieuw centrumontw. Heeze		1.400				1,10%
Nieuw kwaliteit fietspad Strabrechtse Heide verbeteren	150					1,10%
Nieuw reconstructie Ginderover en Somerenseweg	50	1.560				1,10%
Bruggen					60	1,10%
Vervanging masten	46	46	46		50	1,10%
Vervanging armaturen	34	34	34		25	1,10%
Riolering				201	n.v.t.	1,10%
Totaal	11.917	5.740	277	680		

Specificatie baten en lasten per taakveld 2022-2025

Met de herziening van de BBV zijn er nieuwe taakvelden ingesteld om gemeenten onderling beter te kunnen vergelijken. De programma-indeling is daarvoor minder goed geschikt omdat iedere gemeente vrij is in de keuze en benaming van programma's. Daarom maakt een uniform overzicht van lasten en baten per taakveld onderdeel uit van de gemeentelijke begroting.

Bedragen x € 1.000

Taakveld BBV	Lasten 2022	Lasten 2023	Lasten 2024	Lasten 2025	Baten 2022	Baten 2023	Baten 2024	Baten 2025	Saldo 2022	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025
0 - Bestuur en ondersteuning	8.948	8.715	8.892	9.584	28.396	28.474	28.985	29.608	-19.448	-19.759	-20.092	-20.024
0.1 Bestuur	1.487	1.484	1.505	1.521	0	0	0	0	1.487	1.484	1.505	1.521
0.10 Mutaties reserves	522	340	389	925	404	458	485	349	119	-118	-96	576
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.2 Burgerzaken	477	485	492	500	163	165	167	170	314	319	325	331
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	42	42	43	43	1	1	1	1	40	41	41	41
0.4 Overhead	6.264	6.299	6.445	6.592	53	53	44	45	6.211	6.246	6.400	6.547
0.5 Treasury	46	-45	-94	-110	98	93	88	84	-52	-138	-182	-194
0.61 OZB woningen	27	27	28	28	2.776	2.818	2.860	2.944	-2.749	-2.791	-2.832	-2.916
0.62 OZB niet-woningen	-	-	-	0	1.210	1.228	1.246	1.265	-1.210	-1.228	-1.246	-1.265
0.64 Belastingen overig	6	6	6	7	11	11	11	11	-4	-4	-4	-4
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-	-	-	-	23.680	23.647	24.081	24.740	-23.680	-23.647	-24.081	-24.740
0.8 Overige baten en lasten	30	30	31	32	-	-	-	-	30	30	31	31
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	47	47	47	47	-	-	-	-	47	47	47	47
1 - Veiligheid	1.317	1.321	1.325	1.320	105	107	106	108	1.212	1.214	1.219	1.212
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.117	1.119	1.119	1.119	95	96	96	98	1.022	1.022	1.023	1.021
1.2 Openbare orde en veiligheid	200	202	206	202	10	11	10	10	189	192	196	191
2 - Verkeer, vervoer en waterstaat	2.613	2.663	2.880	2.897	66	66	67	68	2.548	2.597	2.813	2.830
2.1 Verkeer en vervoer	2.513	2.561	2.776	2.792	66	66	67	68	2.447	2.495	2.710	2.725
2.4 Economische havens en waterwegen	85	86	87	89	-	-	-	-	85	86	87	89
2.5 Openbaar vervoer	16	16	16	16	-	-	-	-	16	16	16	16
3 - Economie	450	433	423	423	360	247	235	238	89	186	188	185
3.1 Economische ontwikkeling	136	108	109	111	-	-	-	-	136	108	109	111
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	61	62	63	63	151	24	24	24	-90	38	39	39
3.4 Economische promotie	253	248	251	248	209	208	211	214	44	40	40	34
4 - Onderwijs	1.609	1.803	1.815	1.828	311	318	321	326	1.297	1.485	1.495	1.501
4.2 Onderwijshuisvesting	938	1.154	1.156	1.157	117	119	118	120	821	1.035	1.038	1.038
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	671	649	660	671	195	199	203	207	476	450	457	464
5 - Sport, cultuur en recreatie	2.330	2.506	2.536	2.564	136	138	138	140	2.195	2.368	2.399	2.425
5.1 Sportbeleid en activering	23	23	23	23	-14	-14	-14	-14	37	37	37	37
5.2 Sportaccommodaties	777	963	969	972	125	127	127	129	652	836	842	843
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	134	136	137	140	-	-	-	-	134	136	137	140
5.4 Musea	74	75	75	76	-	-	-	-	74	75	75	76
5.5 Cultureel erfgoed	40	29	30	30	5	5	5	5	35	24	24	25
5.6 Media	263	269	274	280	-	-	-	-	263	269	274	280
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.019	1.012	1.028	1.045	20	20	19	20	1.000	992	1.009	1.025
6 - Sociaal Domein	12.857	12.703	12.769	12.797	2.084	2.117	2.149	2.184	10.774	10.586	10.620	10.613
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.775	1.749	1.714	1.730	112	114	115	117	1.663	1.635	1.599	1.613
6.2 Wijkteams	1.226	1.131	1.151	1.172	-	-	-	-	1.226	1.131	1.151	1.172
6.3 Inkomensregelingen	2.627	2.751	2.802	2.705	1.934	1.960	1.990	2.020	693	791	811	685
6.4 Begeleide participatie	969	935	930	933	-	-	-	-	969	935	930	933
6.5 Arbeidsparticipatie	313	313	313	318	-10	-5	-4	-1	323	318	317	319
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	585	505	509	517	3	3	3	3	583	502	506	514
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	2.554	2.508	2.535	2.572	45	45	45	46	2.509	2.463	2.490	2.527
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	2.625	2.626	2.627	2.659	-	-	-	-	2.625	2.626	2.627	2.659
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	181	184	188	190	-	-	-	-	181	184	188	190
7 - Volksgezondheid en milieu	4.185	4.318	4.382	4.475	4.066	4.176	4.186	4.291	119	141	196	184
7.1 Volksgezondheid	620	634	647	653	-	-	-	-	620	634	647	653
7.2 Riolering	1.633	1.703	1.725	1.785	2.247	2.330	2.313	2.390	-614	-627	-588	-605
7.3 Afval	1.427	1.448	1.469	1.491	1.812	1.839	1.866	1.894	-385	-391	-397	-403
7.4 Milieubeheer	499	528	536	544	6	6	6	6	494	522	530	538
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	5	5	5	3	2	2	2	2	4	4	4	1
8 - Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	1.936	2.509	1.921	1.837	721	1.328	758	763	1.215	1.181	1.164	1.074
8.1 Ruimtelijke ordening	255	226	244	233	41	41	41	42	214	185	203	191
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	72	684	141	145	131	713	140	142	-59	-29	1	2
8.3 Wonen en bouwen	1.609	1.600	1.536	1.459	549	574	576	579	1.060	1.025	959	880
Totaal	36.245	36.971	36.944	37.726	36.245	36.971	36.944	37.726	-	-	-	-

Portefeuilleverdeling college

Paul Verhoeven	
Functie	Burgemeester
Portefeuille	Openbare orde en veiligheid Algemene plaatselijke verordeningen Burgerzaken De Berkenschutse P&O Communicatie Facilitaire zaken Brabantsedag
Jan de Bruijn	
Functie	Wethouder
Portefeuille	WMO Jeugdzorg Participatie Werk & Inkomen Economische zaken Recreatie en toerisme Subsidies Sport Kunst en cultuur Monumenten Onderwijs (met uitzondering van De Berkenschutse) Accommodatiebeleid (inclusief vastgoed) Dorpshuizen Bibliotheek Volksgezondheid
Programma's en projecten	Doorontwikkeling sociaal domein Centrumontwikkeling Heeze
Frank de Win	
Functie	Wethouder
Portefeuille	Ruimtelijke ordening Openbare ruimte Wonen/volkshuisvesting Verkeer Duurzaamheid Afval Water Transitie buitengebied Dorpsraden Accommodatiebeheer (inclusief vastgoed)
Programma's en projecten	Centrumplan Leende Centrale As Randweg Flankerende maatregelen
Pieter van der Stek	
Functie	Wethouder
Portefeuille	Financiën Belastingen Informatisering en automatisering Grondzaken Vergunningen, toezicht, handhaving, milieu HSLnet
Majeur project	De Bulders Energietransitie Verplaatsing AH